National Library
Bibliothèque Nationale
NEWSPAPER DIVISION
DIVISION DES JOURNAUX

B103 (c) 29/2

THIS PAPER WAS MAILED
WEDNESDAY, MAY 28, 1986.

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

NR. 22 | SESTDIENA, 1986. GADA 31. MAIJS | 36. GADS | SATURDAY, MAY 31, 1986.

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249. | CENA 1.25 DOL.

Tikt galā ar visiem velniem

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pēc divām nedēļām latvieši varēs pieminēt vienu no drūmākiem posmiem mūsu tautas vēsturē — Kremļa okupantu pirmo liela apmēra nežēlīgo izrēķināšanos ar mūsu nelaimīgiem brāļiem un māsām. 1941.g. 14. jūnijā Kremlis atklāja savu īsto asinainā varmākas seju. Pat mēs līdz tai dienai neticējām, ka mūsu gadu simtenī varētu pastāvēt režīms, kas nepazīst ne žēlastības, nedz arī jebkādus elementārās morāles principus.

Gadi ir aizritējuši, Kremļa varenie tagad tērpjas civilizēto tautu drānās, bet viņu mentālitāte pašos pamatos iepretim nelaimīgām viņu vaţās nokļuvušām tautām nav mainījusies. Mēs to zinām, bet, diemžēl, rietumu pasaule vēl joprojām dzīvo Maskavas melu propagandas radītās ilūzijās. Par nožēlošanu šo liberālo sadarboņu pulkā bez naīviem politiķiem bieži vien atrodami vēl naīvākie rietumu garīdznieki. Tādēļ nav jābrīnās, ka mūsu ev. lut. baznīcas archibīskapa A. Lūša Pasaules baznīcu apvienībai adresētās protesta vēstules par ticīgo vajāšanām okupētajā Latvijā noslēpumainā kārtā pazūd sadzīvošanas un piekāpības sludinātāju rakstāmgaldos.

Pieminot mūsu archibīskapu, jākonstatē, ka viņš ir viena no nedaudzām latviešu autoritātēm, kas nebaidās likt savu svaru arī politiskos svaru kausos. Viņš atgādināja prezidentam Rēgenam divkosību Baltijas valstu jautājumā, pārmetot nevainīgo cilvēku vajāšanas pieļaušanu un pat izraidīšanu, balstoties uz Kremļa piespēlētām melīgām liecībām. Viņš protestēja pret Malrūnija valdības Kanadā uzsāktām raganu medībām.

Kā zināms, tad tagad Otava piekritusi Malrūnija ieceltā tiesneša Dešēna izmeklēšanas komisijas darbības laika pagarināšanai, lai šīs komitejas emisāri varētu ceļot uz Padomju savienību un citām komūnistu zemēm noklausināt KGB apmācītos liecinieckus.

Runājot par autoritātēm, ir jākonstatē, ka trimdai ieilgstot, vēl vairāk nekā jebkad mums nepieciešami politiskā ceļa rādītāji — mūsu centienu iedvesmotāji un mudinātāji. Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība pārdzīvo pašreiz nopietnu krizi. Nekritizēsim tās vadītājus Dr. O. Pavlovski un Dr. L. Luksu, kas no sava maizes darba atraujoties, pašaizliedzīgi kalpo vispārības interesēm. Kā visiem, tā arī PBLA ir savas kļūmes. Tā, piemēra pēc, vēl šodien ir jāpabrīnās par Toronto notikušo slēgto mazā prezidija sēdi, kuŗā neaicināja piedalīties ne Kanadas latviešu centrālās pārstāvniecības padomes prezidiju, nedz arī mūsu augstāko garīdzniecību.

Ne bez pamata daudzi jautā: „Vai Bernes un Vīnes akcijām veltītā uzmanība nav pārspīlēti liela?" Vai tās nebūs tikai Helsinku un Madrides neauglīgo konferenču vājas atbalsis? Mēs jau varam tur būt klāt, bet ne Bernē, ne Vīnē mums labvēlīgus lēmumus velti gaidīt. To mēs itin labi zinām, un tas būtu jāzina arī šo akciju ierosinātājiem.

Mēs pārāk lielas cerības liekam arī uz Minsteres sabiedriskā centra nākotnes izredzēm, bet tajā pašā laikā tāpat kā ignorējam vietējo latviešu politisko aktīvistu atbalstīšanu gan morālā, gan materiālā plāksnē.

Kādēļ nebija laikus radīts kopīgs plāns 14. jūnija atzīmēšanai šogad visā pasaulē? Ar badošanos un svecīšu dedzināšanu mēs varam nodarboties arī citās dienās. Kamēr tie, kam būtu jāliek lietā savs labais padoms un zināšanas, piesardzīgi kavējas vai pat snauž, ideālisti savu spēku robežās, nakts stundas palīgā ņemot, dara viņu iespējamo, lai pasaulei atgādinātu mūsu tautas traģēdiju pirms 45 gadiem. Labs piemērs ir torontieša V. Ciņa apbrīnojamais veikums, bet Ciņa nopelnus oficiāli cildināt vēl nav ienācis prātā mūsu augstākai vadībai. Cinis nav vienīgais, kam par padarīto darbu alga ir gandarījums, ka viņš pildījis ar darbiem mums uzlikto sūtību.

Mūsu valsts nacionālais karogs vēl plīvo pie Latvijas sūtniecības nama Vašingtonā.

Diemžēl jākonstatē, ka mūsu konsulārā personāla izvēle ne vienmēr bijusi laimīga. Konsula Braisona laikā Toronto sirdī, Bay ielā, pie stalta nama plīvoja cauru gadu mūsu valsts karogs. Tagad velti meklēt vietu, kur atrodas mūsu konsulāts.

Sūtnis A. Dinsbergs nekad nav aicinājis latviešus ziedot naudu jebkādai labdarīgai akcijai. Viņš nekad nav deklarējis savas simpatijas vienai vai otrai ASV politiskai partijai. Viņš nav ne pats tieši vai ar starpnieku palīdzību mēģinājis ietekmēt ALAs vadību vai darbību, tādēļ arī ASV latvieši un visi brīvās pasaules latvieši tik augsti tur sūtņa A. Dinsberga diplomātisko un morālo vērtību.

Mēs varētu no cienījamā sūtņa saņemt lielisku padomu, lai varētu izlabot vienu otru kļūmi mūsu sabiedriskās vai politiskās aktīvitātēs. Te jāievēro — mēs lūdzam padomu, ne rīkojumus, jo pēdējos sirmais un piedzīvojušais diplomāts mums tik un tā nekad nedos.

Mēs nevēlētos, lai mūsu centrālās organizācijas jau tā sarežģītos politiskos labirintos apmaldītos. Varbūt mēs pat varētu iztikt bez sūtņa Dinsberga padoma. Varbūt ka mazajam cilvēkam, kam uz saviem pleciem jāiznes visas trimdas politiskās cīņas smagums, dod mums labu padomu, lai atkal skaļi skanētu trauksmes taures.

Vai tas būs tēva trešais dēls, kas pamodinās no snaudiena tos, kam būtu jābūt nomodā?

Mūsu teikās visos laikos tieši pastarītis ir ticis galā ar visiem velniem. Kādēļ lai mēs šodien netiktu gal ar dažiem apjukuma vai paguruma velniņiem?

A. Ķegumnieks.

Dziesmu svētkiem gatavojoties. Foto J. Liģers.

Kā risināsies 7. VLJ Kongress Otavā

7. Vispasaules jaunatnes kongress, kā jau mūsu laikrakstā iepriekš ziņots, šogad notiks no 7. līdz 14. jūlijam Otavā, pirmo reizi Kanadā, jau tūliņ pēc 8. Latviešu dziesmu svētkiem Toronto. Pirmais jaunatnes kongress sanāca 1968. gadā Berlīnē un Hanoverā. Pēc tam, 18 gadu laikā, notikuši vēl pieci jaunatnes kongresi: Anglijā (1972. un 1980. gadā), Beļģijā (1975.), ASV (1978.) un priekšpēdējais 1983. gadā Austrālijā, tātad ik pēc 3 gadu perioda, izņemot 2. kongresu pēc četriem un 5. pēc diviem gadiem, tad atkal pēc trim gadiem tagadējais 7. kongress Kanadā. Šim kongresam sāka jau gatavoties tūliņ pēc 6. kongresa Austrālijā, izraugot Alberta Upeslāča vadīto rīcības komiteju, nodibinot sakarus ar jaunatnes apvienībām visā brīvajā pasaulē.

Jau 1984. gada pavasarī Toronto Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē sabrauca 35 jauniešu pārstāvji kongresa norises un programmas plānošanai, par idejisko pamatu ņemot pirmajā kongresā spraustos mērķus Latvijas valsts dibināšanas atceres gadā, kas ir tie paši-70. Latvijas dibināšanas gadā, kad 7. kongresa dalībnieki būs pirmās un pat otrās paaudzes latvieši, kas dzimuši ārpus Latvijas. Līdztekus pirmajā kongresā liktajiem mērķiem, kas ir latviešu jaunatnes vienošana visā brīvajā pasaulē un jaunatnes nostājas apliecināšana par savas tautas pastāvēšanu un tēvzemes brīvību, gadu gaitā izvirzījušies vēl citi temati, kas raksturotu mūsu sabiedrības attīstību un mūsu cīņas stāvokli savu mērķu sasniegšanai.

7. Vispasaules latviešu kongress risināsies Karltonas universitātes sanāksmju centrā Otavā. Referātiem, pārrunām un dažādām sanāksmēm katru dienu būs veltītas turpat 16 stundas, no pl. 7:30 rītā līdz pl. 11 vakarā. Bez tam paredzēta arī īpaša Diena Otavai ar kongresa dalībnieku demonstrācijām un citām ak-

(Turpinājums 20 lp.)

TIKSIMIES 8. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKOS TORONTO!

Aicinām jaunus biedrus iestāties Latviešu inženieŗu apvienībā

Pieteikties aicina: N. Zoldners, 150 Cameron Ave Ottawa, Ont. K1S 0X1 Tel. (613) 233-6414

BIEDRU MAKSA $6.- GADĀ.

Dziesmu svētku laikā paredzētas kopējas brokastis un pilnsapulce.

Šo sludinājumu financiāli atbalsta LIA biedrs J. Mieriņš Otavā, Kanadā.

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1986. GADA 31. MAIJS, 22. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valdes priekšsēdis — Pēteris Ratnieks. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 46 dol., 6 mēnešiem — 24 dol., 3 mēnešiem — 14 dol. Atsevišķa numura cena 1.25 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $2.50, tekstā $3.00, pirmajā vai pēdējā lp. $5.00 par 1 cm telpu. Sarīkojumu kalendārā $2.00 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide. Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

MEMBER ETHNIC PRESS ASSOCIATION ONTARIO

Laikraksta apgāds patur tiesības atsevišķos gadījumos sludinājumus arī nepieņemt. Ja nodotā sludinājumā laikrakstā ieviesusies kļūda, tad šis sludinājums tiks atkārtots bez maksas. Laikraksta apgāds par kļūdaini ievietotu sludinājumu atbildīgs tikai par tādu summu, cik pēc sludinājuma likmes izmaksājusi kļūdaini iespiestā teksta telpa. Grozījumus sludinājumos var pieteikt ne vēlāk kā vienu dienu pēc sludinājuma nodošanas.

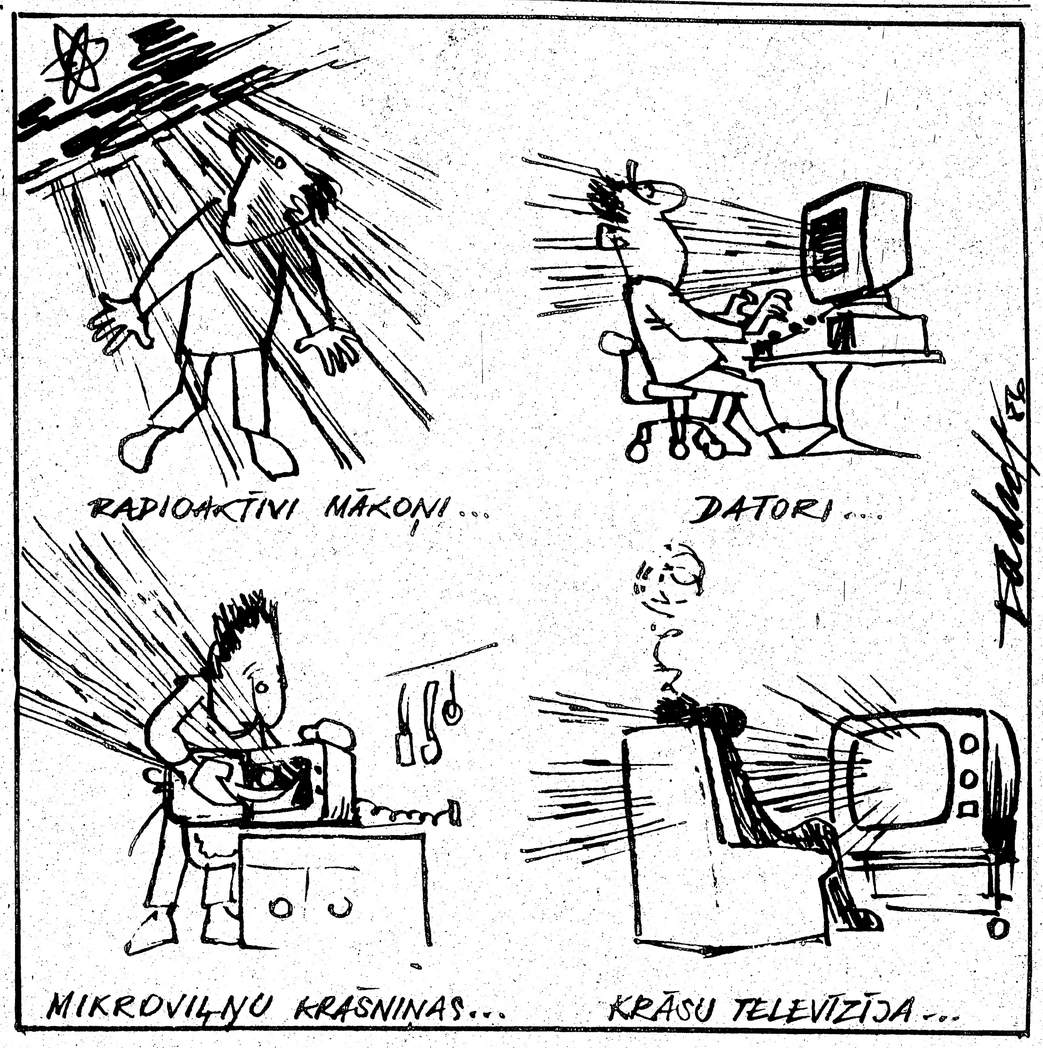

Nelāgu izstarojumu laikmetā. Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

Zog dzintaru

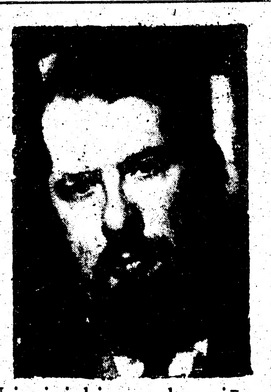

Gorbačova valdīšanas laikā lielā cieņā ir dažādi raksti par morāles jautājumiem — cīņu par apzinīgu attieksmi pret darbu un valsts īpašumu. Padomju laikrakstos ievērojami pieauguši ziņojumi „No tiesas zāles", īpaši par kukuļņēmējiem un zagļiem. Nesen šķirstot Maskavas laikraksta Sovetskaja Kuļtura komplektu, ieraudzīju arī tur atskaiti par tiesas prāvu. Cik varu atcerēties, tādu rakstu šajā laikrakstā redzu pirmo reizi. Bija gan feļetoni, denunciācijām līdzīgas kritikas, bet ne tiesas atskaites.

Raksts ir par tiesu (tā notika pirms dažiem mēnešiem) Kaļiņingradas apgabalā (bijušajā Austrumprūsijā). Kaļiņingradas tuvumā ir ciemats Jantarnija (latviski — Dzintara). Tur atrodas lielākais dzintara kombināts. Kā var saprast no tiesas atskaites, kombināta strādnieki ņēma no darba (pareizāk sakot, zaga) neapstrādātu dzintaru. Zaga tieši no kombināta karjēra. Zagļi nav nekādi rūdīti noziedznieki — vienkārši strādnieki, vairumā jauni cilvēki. Daži vēl neprecējušies. No padomju standarta visai pozitīvi — komjaunatnes un arodbiedrības aktīvisti, labi ražotāji, sportisti. Iecirkņa meistars Verbins izsakās: Kas par darba rūķiem! Viņi taču ir mūsu kollektīva zieds. Piemēram, Poļiščuhins — kluss, korrekts. Bet Rogovčiks? Nesmēķē, ir nomodā par iecirkņa darbu. Levčenko? Alkst darba, nav ne kavējis darbu, ne atsacījies no uzdevumiem... Ko teikt par Sergeju Samoilovu? Teicams puisis, pirmrindnieks. Godīgs, atsaucīgs. Pirmais tur, kur grūti. Labs ģimenes tēvs.

Liecinieki neskopojās ar pozitīviem raksturojumiem. Ko citu var teikt par komjaunatnes organizācijas sekretāru, Kaļiņingradas (bij. vācu Kēnigsberga) komjaunatnes pilsētas komitejas locekli!

Pats Samoilovs tiesā teica: „Es nesu no kombināta ārā dzintaru un zināju, ka tā ir zādzība. Vienreiz izdevās, un es turpināju. Lieta izrādījās ne pārāk grūta."

Dažreiz Samoilovs ar zagtu dzintaru kabatā runāja komjaunatnes sapulcēs, runāja par augsto padomju morāli. Citi viņa biedri, kas piedalījās zādzībās, klausījās un smīnēja.

Kas tad piespieda šos cilvēkus zagt? Plostošana, uzdzīve, narkotiskas vielas? Nē, neviens no viņiem nebija dzērājs vai narkomāns. Vienīgi puiši gribēja labi ģērbties, dažreiz pasēdēt pilsētā kafejnīcā, bet algas pietika tikai, lai kaut cik ciešami paēstu. Lieku rubļu, lai nopirktu dāvanu sievai vai draudzenei, nekad nebija. Tiesā noskaidrojās, ka viens mainījis dzintaru pret džīnām, cits iegādājies savai sievai importa saules brilles. Tas pats liecinieks Verbins pārdeva citam meistaram Artūram Dancbergam (iespējams, latvietis, jo vāciešiem bijušajā Austrumprūsijā dzīvot neatļauj) par trīsdesmit pieciem rubļiem vienreizēju dzintara gabalu 700 gramu svarā. Tādam vieta būtu Palangas dzintara mūzejā, labākajā tāda veida mūzejā pasaulē. Tiesa tik dziļi nedomāja lietu šķetināt, citādi būtu uz apsūdzēto sola jānosēdina ne tikai kombināta darbinieki, bet visi Jantarnijas iedzīvotāji.

Nevar taču atzīt, ka par savu algu šie jaunie veselīgie puiši nespēja sev nodrošināt kaut cik normālu dzīvi. Turklāt, cik man zināms, pati atmosfaira dzintara ieguves uzņēmumā veicina attieksmi pret dzintaru kā pret kaut ko tādu, ko var vienkārši bez sirdsapziņas pārmetumiem iebāzt kabatā, kā uz ceļa atrastu akmeni. Iegūst dzintaru barbariski — daudzi lielie gabali tiek sadrumstaloti techniskām vajadzībām, bet tautas daiļamata meistari Lietuvā un Latvijā no valsts saņem tikai drazas (ar nelieliem izņēmumiem speciāliem pasūtinājumiem). Tādēļ tie spiesti meklēt paši, maksāt par to no savas kabatas. Valsts uzskata to par nelikumīgu darbību, un dažos gadījumos, kad ar dzintara apstrādāšanu nodarbojas politiski neuzticami, čekisti tos šantažē, draud ar sodiem par spekulāciju. Tā tas bija, piemēram, ar Ragaiši Lietuvā, tagad apcietināto politisko aktīvistu rīdzinieku Intu Cālīti un Ēvaldu Ližbovski Liepājā.

Lasītāju vēstules

PAR DĀRGU

Var jau būt, ka agr. A. Danenbergam ir taisnība, ka Kalamazu Studiju Centrs, vai ALA Studiju Centrs, vai Latviešu Studiju Centrs, kā tagad to sauc „ir ārkārtīgi dārgi samaksāts par mazo labumu, ko tas dod", LA 1986. g. 29. marta nr. 13, 2. lp.). Var jau būt, ka pieminētais studiju centrs bija ALAi „par nastu un slogu" (turpat 1986. g. 12. aprīļa 15. nr. 2. lp.). Itīpaši tas ir labi saprotams, ja ņem vērā to, ka mēs trimdas latvieši esam sašķelti un saskaldīti ne tikai divās, bet pat vairākās naidīgās un neiecietīgās grupās. Ja mēs būtu vienprātīgi, tad 100.000 trimdas latviešiem Studiju centrā ieguldītie 750,000 dol. būtu tīrais nieks, tikai 7,5 dol. uz deguna. Ja visi vienprātīgi piedalītos centra uzturēšanā, tad tie 100,000 dol. gadā būtu tīrais nieks, tikai viens dolārs uz deguna. Sīka nauda.

Kad pirkām Latviešu Namu Toronto, par 100,000 dol., tad tas likās par dārgu. Kad pirkām pusi Sv. Andreja baznīcas Toronto par 75,000 dol., tad tas likās par dārgu. Kad būvējām Sv. Jāņa baznīcu Toronto, tad tas likās par dārgu. Kad pirkām Toronto Latviešu Centru par četriem miljoniem dolāru, tad tas bija par dārgu. Tagad ne Toronto Latviešu Nams, ne Sv. Andreja baznīca, ne Sv. Jāņa baznīca, ne Toronto Latviešu Centrs vairs nav par dārgiem. Tagad Kristus Dārzs un Latviešu Studiju Centrs ir par dārgiem. Bet nav jāuztraucās! Paies gadi, un arī Kristus Dārzs un Latviešu Studiju Centrs vairs nebūs par dārgiem.

Bet vienprātības mums nav. Tāpēc arī neviens projekts nevar īstenoties tik skaistā veidā kā tas pieminēts. Demogrāfiskās statistikas mums nav, un mēs nezinām, cik latviešu dzīvo Kanadā, ASV un citās apmetņu zemēs. Mēs arī nezinām, cik liels skaits, vai kāds procents šo tautiešu aktīvi piedalās latviešu sabiedriskā dzīvē un cīnā par latviešu tautu un neatkarīgu Latviju. Kanadā šādu aktīvu latviešu esot 9.6% (Laikraksta ziņas). Bēdīgi! Ja tas tā, tad aptuveni var minēt, ka arī ASV un citās apmetņu zemēs aktīvo latviešu ir ap 10%. Ja tas tā, tad arī mani iepriekš minētie cipari jāpalielina desmitkārtīgi. Tad tas nozīmē, ka slodze uz katra aktīvā latvieša deguna par kapitalieguldījumu ir nevis 7.50 dol., bet gan 75.00 dol., un par īpašumu uzturēšanu nevis viens dolars, bet gan 10.00 dol.

Adolfs Svenne, Sarnijā.

VAR PIEPRASĪT

Ko jūs varat vai nevarat sūtīt uz Krieviju, pateikts grāmatiņā Mailing to the Soviet Union.

ASV tā pieprasāma bez maksas vietējā galvenajā pastā, vai pieprasāma *International Postal Affairs, Department U.S. Postal Service, Washington, D.C. 20260-6500. Publication 269.*

V. Augusts, Chickago, ILL.

IEROSINĀJUMS

Lasot laikrakstā ziņas par latviešu delegācijas plānoto ierašanos Romā un pieņemšanu pie pāvesta, rodas cildena doma, vai nevajadzētu ierosināt Meinarda iecelšanu Svēto kārtā. Sv. Meinarda vārdā tad varētu nodēvēt baznīcas un draudzes brīvajā pasaulē un atlikušo 1986. gadu izsludināt par viņa gadu, līdzīgu Kr. Baronam pagājušā gadā. Šādā veidā mēs pienācīgi godinātu vīru, kas latvju tautai ievadīja 700 gadu ilgstošu garīgu un materiālu uzplaukumu.

J. Kalniņš, Utopija, Ontario

SEX SONGS

Šad un tad laikrakstos parādās ziņas par dainu tulkošanu angļu valodā. Varu norādīt, ka jau 1969. gadā ir izdotas: Sex songs of the Ancient letts. Par tulkotājiem minēti Bud Berzing un Arsenie Eglis. Izdevējs University Books, Inc N.Y. 1969. Kongresa bibliotēkas nr. 6910779.

R. Kalniņš, ASV.

Latvijas karoga vēsture

Akadēmiskā Dzīve, 28. rakstu krājums, 120 lp.

Gadskārtējais izdevums Akadēmiskā Dzīve arī šogad sniedz plašu saturu par vispārējiem tematiem, dažādus apskatus un chroniku par akadēmisko organizāciju dzīvi.

Haralds Biezais aprakstījis sarežģījumus Rīgas universitātē no 1941. līdz 1944. gadam. Ziņas iegūtas Vācijas archīvos. Tā laika centrālā universitātes darba posmā ir rektors zinātniskās ķīmijas technoloģijas profesors Mārtiņš Prīmanis.

Jau pirmās dienas vakarā pēc vācu ienākšanas Rīgā 1941. gada 1. jūlijā grupa universitātes vadītāju pārrunāja mācības iestādes atjaunošanas iespējas. Divas dienas vēlāk prorektors K. Straubergs nosūtīja uz Vāciju M. Prīmanim telegrammu, aicinot viņu uz Rīgu uzņemties rektora amatu. Bija jāraksta vairākas vēstules un aicinājumi, līdz Prīmanis varēja sākt veikt savus pienākumus. Autors domā, ka pirmajos rakstos motīvācija par Prīmaņa aicināšanu atpakaļ uz Rīgu bijusi vāja. Arī vācu pārvaldei nebija skaidrība, ko darīt. Tikai 1942. gada 29. janvārī Prīmanis no ģenerālkomisāra saņēma pirmos oficiālos norādījumus. Universitāte savās tiesībās un pienākumos seko noteikumiem, kas bija spēkā Latvijas universitātē pirms krievu ienākšanas. Oficiālai vēstulei pievienoti arī daži norādījumi. Pēc tās universitātes padomes uzdevumi ir izbeigušies, bet rektors var prasīt padomus no mācībspēkiem pēc savas izvēles.

Mācību iestādes jaunais nosaukums ir ,,Universitāte Rīgā'' vai pareizāk ''Rīgas universitāte''. Universitātes beidzējiem varēja izsniegt apliecību par Rīgas universitātes beigšanu ar Latvijas universitātes zīmogu. Ar 1941. gada 24. novembri Prīmanis sāka kārtot universitātes lietas kā rektors. Runāt par Filozofijas un Juridiskās fakultātes atvēršanu varētu tikai nākamajā rudenī, arī Teoloģijas fakultātes atvēršanu izšķirs vēlāk. Rakstam pievienots vācu rakstīts Prīmaņa novērtējums.

Par Latvijas iedzīvotāju statistiku rakstā Andris Abakuks. Pirmā pasaules kara priekšvakarā Latvijā bija 2,5 miljoni iedzīvotāju, bet kara beigās tur bija palikuši vairs nepilni 1,5 miljoni. Otrā pasaules kara priekšvakarā Latvijā bija 2 miljoni iedzīvotāju, bet no 1939. līdz 1953. gadam Latvija zaudējusi ap 700 tūkstoš iedzīvotāju, kas repatriēti, deportēti vai bojā gājuši kara darbības rezultātā. Ap simt tūkstoš latviešu atgriezās no citām padomju republikām.

Latvieši Krievijā 1979. gadā bija ap 95,000, kā to rāda tautu skaitīšanas rezultāti. Dabiskais pieaugums Latvijā no 1950. līdz 1984. gadam ir ap 300,000, bet mechaniskais (starpība starp iecelošanu un izcelošanu) 360,000, pie kam lielāko pieaugumu devuši sveštautieši. Kad sarkanarmija 1944. gadā ienāca Rīgā, tur bija palikuši vairs tikai nepilni 200,000 iedzīvotāju, 1950. gadā ap 480,000, bet tagad ap 900,000 iedzīvotāju. Rīgā 1979. gada akaitīšanā ir tikai 38% latvieši, bet 46% krievu.

Latvijā 1969. gadā 81.7% bijušas laulības starp latviešu partneriem un 18.3% jauktu laulību. Jauktu laulību bērni pēc 16 gadu sasniegšanas izvēlas savu tautību, pie kam 57% izvēlējušies latviešu, bet 43% krievu tautību.

Par latviešiem Sibirijā rakstījis Jānis Āboliņš. Pēc 1776. gada nemieriem daļu apcietinātos zemniekus nosūtīja uz Rīgu, pēc tam tos cietumā piekala pie kārts un izraidīja uz Sibiriju. Tiem bija jāiet kājām bez ēšanas, pārtiku lika ubagot pie baznīcām, tirgos un ceļmalās. Pirmie latvieši nokļuva Toboļskā, bet 1802. gadā nodibināja pirmo latviešu koloniju, ko nosauca Rīgas vārdā par Rižkovu, kur no 2900 iedzīvotājiem gandrīz puse bija latviešu. Radās citas latviešu apdzīvotas vietas. Rižkovu un citas latviešu apdzīvotās kolonijas 1920.—21. gada nemieros pilnīgi nopostīja komūnisti. Pirmajā pasaules kara laikā Sibirijā nonāca ap 300.000 latviešu, bet 1926. gadā tas nokrita līdz 45.000.

Verners Vītiņš izseko latviešu karoga vēsturei no 13. gadsimta līdz 1918. gadam. Lībiešiem karogs bijis zaļš-balts-zils, bet Kurzemes vecais karogs tādās pašās krāsās, tikai citās secībās: zaļš-zils-balts. Kurzemes hercogistei bijuši dažādi karogi. Pēc Atskaņu chronikas ziņām letgaļi no Cēsīm kaujās piedalījušies ar sarkanu karogu un baltu svītru. Kad Vidzemes zemes padome 1917. gadā novietojās Rīgas pilī, virs tās plīvoja sarkanbaltsarkanais karogs. Šāds karogs bija izkārts 1918. gada 18. novembrī Nacionālā teātrī, kad proklamēja Latvijas valsti. Pirmais valdības rīkojums par karoga lietošanu parakstīts 1919. gada 3. martā.

Emma Lauberte uzrakstījusi apceri par Latvijas Himnas autoru Baumaņu Kārli, kas bijis pazīstams publicists un komponists. Pirmajos vispārējos latviešu dziesmu svētkos 1873. gadā Rīgā dziesma ,,Dievs, svētī Latviju'' neietilpst koncerta programmā, bet to nodziedāja Rīgas Baltijas Skolotāju semināra koris pēc svētku programmas.

Ivars Kops aprakstījis Kanadas Latviešu Centra bibliotēku ar 6880 sējumiem, daudzas vecas un retas grāmatas. Bez tam tur ap 300 periodisko izdevumu.

Jānis Ķēniņš atradis, ka pēc jaunākiem pētījumiem filozofs I. Kants cēlies no latviešiem, bet apstrīd lietuviešu biografu norādījumus, ka tas cēlies no lietuviešiem, vai Kanta paša pieņēmumu, ka bijis skots.

Jauna nodaļa ir par valodas jautājumiem, kur filologs A. Kalniņš dod dažādus paskaidrojumus. S. Kupča apskata Krišjāņa Barona darbu, T. Puisāns noskaidro carismu Krievijā, bez tam ir vairāki citi raksti. **V. Irbe**

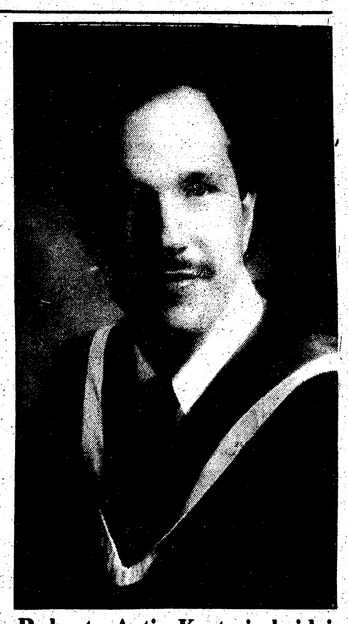

Roberts Artis Ķesteris beidzis Gvelfas universitāti ar Bachelor of Arts (Honours) gradu, speciālizējoties administrācijā un ekonomijā. viņš saistījies darbā apdrošināšanas sabiedrībā un turpinās papildināt izglītību skaitļotāju zinātnēs.

Aizmirstie Roksberijas latvieši

Osvalds Akmentiņš THE MANY ROXBURYS, The Documentation of the Latvians in Roxbury, 91. lp. fotokopēta, autora izdevums.

Amerikas kontinenta latviešu vēstures pētnieks Osvalds Akmentiņš atkal sagatavojis jaunu grāmatu par latviešiem angļu valodā, šoreiz par latviešiem Roksberijā, kas ir Bostonas sastāvdaļa.

Salīdzinot ar pārējām tautībām, latvieši Amerikā ir samērā maza grupa. Pirmie iecelotāji no Latvijas iebrauca Amerikā ar kuģi Kansas 1888. gada 15. augustā. Tie bija Jēkabs Zībergs un Alberts Štrums, kas apmetās Bostonā, meklējot labākus dzīves apstākļus. Tiem sekoja citi, un 1889. gada Ziemsvētkos nodibināja pirmo latviešu organizāciju, Bostonas Latviešu biedrību (Boston Lettish Society).

Radās rosīga sabiedriska darbība Roksberijā. Liekas, ka tā pievilkusi vairāk latviešu nekā citas vietas, tur samērā viegli varēja atrast dzīvokļus un darbu.

Pirmais dievkalpojums latviešu valodā notika 1891. gada 5. jūlijā Vācu luterāņu baznīcā Roksberijā, bet pirmo latviešu draudzi nodibināja 1894. gada 11. februārī. Divus gadus vēlāk igauņu mācītājs Hansis Rebane, kas prata latviski, noturēja pirmo dievkalpojumu. Roksberijā sarīkojumu zālēs notika dažādi latviešu sarīkojumi.

Latviešu iecelošana turpinājās, un laikā no 1906.—1907. gadam Amerikā iecelo ap 10.000 latviešu; ap 1200 no tiem apmetās Roksberijā.

Autors īsumā apskatījis Latvijas valsts nodibināšanos, kaut daži latvieši pēc 1917. gada devās atpakaļ uz Krieviju, pie kam pieci no tiem kļuva par Latvijas komūnistu valdības komisāriem. Latvieši Amerikā dzīvoja taupīgi, krāja naudu un drīz iegādājās mājas, bet baznīcu nopirka tikai 1924. gadā; tā pārdota 1977. gadā.

Bostonas latvieši publicēja vismaz deviņas avīzes un grāmatas, bet tās bibliotēkās nav uzglabājušās. Apkārtne Roksberijā tagad ir mainījusies, agrākās ēkas nojauktas, bet no agrākiem latviešu iecelotājiem palicis tikai apmēram pusducis. Pārējo pēcnācēji pāramerikanizējušies.

Pēc Otra pasaules kara daudzi latvieši atkal apmetās Roksberijā. Autors izdevumā apskata dažus ievērojamākos pēckara iecelotājus, pieminot arī zveju laivas Gundel, Skagen un Maasen, kas ieradušās 1948. gadā no Zviedrijas ar latviešu bēgļiem. Tiem nebija nekādas iecelošanas atļaujas vai personu apliecības, tie ieradās tā, kā to darīja pirmie Amerikas iecelotāji. Sekoja dažādu formālitāšu kārtošana, kas ilga gandrīz vienu gadu. Daļa no tiem apmetās Roksberijā, citi devās uz citām vietām.

Šo Akmentiņa izdevumu varētu uzskatīt par dokumentu kopojumu, kurā ievietoti paziņojumi, uzsaukumi,programmu, dziesmu lapiņu un pārskatu kopijas, dažādu laiku avīžu izgriezumi un fotogrāfijas. Tas dod pārskatu par latviešiem un viņu darbību Roksberijā. Vairums latviešu avīžu un paziņojumu kopijas ir ar gotu burtiem, dažreiz bez gaļumzīmēm un mīkstinājumiem. Interesants rakstības ziņā ir uzsaukums Bostonas latviešiem, datēts 1891. gada 1. jūlijā lūdzot apmeklēt pirmos dievkalpojumus šī gada 5. jūlijā un 2. augustā.

Bijis kāds mazs izdevums ar aprakstiem, ko latvieši devuši civilizacijai — tanī ie-

(Turpinājums 18. lp.)

8. LATVIEŠU DZIESMU SVĒTKI KANADĀ

No 1. — 6. jūlijam Toronto

GARĪGS KONCERTS

4. jūlijā pl. 20.00 St. Paul's Church

200 dziedātāju kopkoris
Svētku simfoniskais orķestris
Diriģenti: Arvīds Purvs, Brigita Alka, Rūdolfs Kalnmals
Solisti: Ileāna Pētersone — mecosoprāns, Pauls Berkolds — baritons,
Anita Rundāne — ērģeles

PROGRAMMĀ: ANDREJA JURJĀNA, JĀZEPA VĪTOLA, ĀDOLFA ĀBELES, HELMERA PAVASARA, VIKTORA BAŠTIKA, TĀLIVALŽA ĶENIŅA, ARVĪDA PURVA, LOLITAS RITMANES SKAŅDARBI.

Ieeja $12.00, jauniešiem līdz 18 g.v. un kara invalidiem $10.00 (Kanadas valūtā)

Ieejas kartes visiem sarīkojumiem dabūjamas Toronto Latviešu Namā — ceturtdienās no pl. 16.00—19.00, sestdienās no pl. 9.00—12.00; Latviešu Centrā — trešdienās no pl. 17.00—19.00, sestdienās no pl. 9.00—12.00.

Pa pastu: 8th Latvian Song Festival in Canada, P.O. Box 166, Postal Station A, Mississauga, Ontario, Canada, L5A 2Z7.

Naudas pārvedumi sūtāmi Kanadas valūtā vai ASV valūtā ar 20% atlaidi.

Dziesmu svētku apmeklētāji var pieprasīt istabas Royal York viesnīcā ar rezervācijas kartītēm vai zvanot pa telefonu 416-368-2511, piemi-not, ka istabas rezervētas Latvian Song Festival notikumam.

Vilis Hāzners

Ieskats Pad. savienības politikā un diplomātijā

Kad 1978. gadā pasauli pārsteidza ziņa, ka viens no izcilākiem Pad. savienības diplomātiem — Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra vietnieks 47 gadu vecais Arkādijs Ševčenko lūdzis patvēruma tiesības ASV, tā bija negaidīta sensācija. Par to tajā laikā parādījās daudz publikāciju visos pasaules laikrakstos un citos ziņu izdevumos. Šī publicitāte nav beigusies vēl tagad, un samērā bieži TV lodziņā mēs redzam Ševčenko dažos svarīgos gadījumos, kad viņš sniedz intervijas ASV reportieriem, kad rodas vajadzība uzzināt iespējamo Krievijas nostāju sarežģītākos diplomātiskos vai politiskos jautājumos. Ševčenko ir jau ASV iedzīvojies, dzīvo ar citu uzvārdu, atradis darbu un bauda attiecīgo drošības iestāžu aizsardzību un jūtas brīvi savā jaunajā zemē.

Izcilu sensāciju Ševčenko sagādāja atkal nesen, kad publicēja viņa memuārus ar nosaukumu Breaking with Moscow. Kā autors viņš parakstās savā īstajā uzvārdā — Arkady N. Shevchenko. Šīs publikācijas pirmais starptautiskais izdevums iznāca pag. gada beigās un ASV izdevums šī gada janvārī. Grāmata aptver 503 lp., ir arī ,,paperback" izdevums, kuŗa cena 4.95 dol. Pašreiz tas ir ,,best-sellers" Nr. 1.

Autors šo biezo izdevumu ietvēris 30 patstāvīgās nodaļās, tās sadalot trīs daļās — Negribīgs spiegs (6 nodaļas), Padomju diplomātu audzināšana (21 nodaļa) un Spēles beigas (3 nodaļas). Stāsta beigās īss epilogs; grāmatai pievienots indekss, kas palīdz labāk izsekot šim interesantajam stāstam, kādu politiskā literātūrā par Pad. savienību nav iespējams sastapt.

Arkādijs Ševčenko nāk no partijai uzticīgas ģimenes (Brālis kaŗa lidotājs, kritis Otrā pasaules kaŗā, tēvs bijis ārsts-virsnieks), ieguvis partijas darbam nepieciešamo augstāko izglītību (1954. gadā beidzis partijai uzticamāko dēlu, diplomātu mācību iestādi Maskavas valsts starptautisko attiecību institūtu, kuŗā mācās tikai 100 izlasīto komūnistu vai komjauniešu), bijis ļoti sekmīgs, pēc institūta beigšanas strādājis Pad. savienības ārlietu ministrijā, kur ieguvis izcilu Gromiko uzticību, un savā diplomātiskā karjērā ātri ticis uz augšu.

Padomju savienībā jau agrā jaunībā vēl skolojoties, sācis saprast komūnisma iekārtas un tā valdīšanas neveiksmīgās sekas. Viņa apziņā tās lielā mērā pastiprinājis Chruščovs savā runā partijas XX kongresā, nosodīdams Staļina valdīšanas laiku un tā daudzās necilvēcīgās rīcības. No šīs runas Ševčenko pirmo reizi savā jaunajā mūžā uzzina, ka Pad. savienībā pastāv vergu darba nometnes, kaut visu laiku pats bijis uzticīgs un centīgs komjaunatnes biedrs. Viss tas jaunajam komūnistu partijas darbiniekam rada daudz šaubu par savu izvēlēto darbu un nākošo dzīves gaitu.

Darba apstākļi daudzkārt izslēdz lielāku prātošanu, darbs prasa savu, tas ir interesants, atbildības pilns, jaunajam diplomātam ārlietu ministrija uzticas, paveŗ pat vairākus ārzemju ceļojumus: viņš dienesta komandējumos ir Parīzē, Ženēvā, citās vietās, un visur viņu gan pārsteidz cilvēku dzīve neierobežotā brīvībā, kas Pad. savienībā ir sveša. Galīgi viņu apbuŗ Ņujorka, kuŗu viņš komandējumā apmeklē 1958. gadā. Te viņš jūtas kā pasakā ,,Tūkstots un viena nakts", un viņu šīs zemes brīvības — cilvēku tiesības, runas un raksti, zemes bagātība un daudz kas cits patur savā varā uz laiku laikiem.

Ņujorkā viņš ierodas otrreiz 1960. gadā, kad atrodas Chruščova pavadonībā, kas ar kuģi Baltica no Kēnigsbergas dodas uz Apvienoto Nāciju pilnsapulci. Uz ilgāku palikšanu Ņujorkā viņš ierodas 1963. gadā kopā ar sievu Līnu (dēls un meita vēl paliek Maskavā), ar kuŗu viņš iepazinies jau 1951. gadā, kad tā vēl bijusi studente Maskavas Ārējās tirdzniecības institūtā, un visu laiku pēc tam ar savām zināšanām un uzskatiem ir ļoti labs palīgs Arkādijam viņa darbā. Pēc ierašanās Ņujorkā Ševčenko klusībā domā un arī izšķiŗas par iespēju palikt ASV, kaut ar sievu to nekādi neiedrošinās pārrunāt.

Zināmi sarežģījumi rodas arī vēlāk, kad dēls paliek Maskavā, ir beidzis to pašu institūtu, ko tēvs un, līdzīgi pēdējam, arī sācis strādāt ārlietu ministrijā, ir apprecējies, ģimenē arī jau bērns, un tā izsaukšana viesoties ASV ir apgrūtināta. Vēlāk gan Ņujorkā ierodas meita Anna, bet tā var palikt te vienīgi līdz pamatskolas nobeigšanai, jo krievu bērni ārzemju skolās nedrīkst mācīties, un krievu bērniem ir iekārtotas vienīgi pamatskolas. Pastāv cerība reizi Ņujorkā dabūt kopā visu ģimeni, lai tad izšķiŗīgi rīkotos.

Mūsu lasītājus var interesēt Ševčenko sievas Līnas tautība: viņas priekšgājējos arī ir ritējušas latviešu asinis, jo viņa dzimusi mūsu pierobežā ar Baltkrieviju, Poliju, Lietuvu un Latviju. Gan pati viņa vairāk sevi uzskata par polieti.

Lielās krievu misijas (kopskaitā ap 700 cilvēku) Ņujorkā ir novietotas lauku īpašumā Long Ailendā (Glen Cove), kur dzīvo prominentākie misijas locekļi un lielākā daļa krievu jaunceltā mītnē 67. ielas austrumos, Apvienoto Nāciju tuvumā. Vienīgi te ir jādzīvo (pēc krievu ,,modes") komūnāldzīvokļos un jāstrādā nepiemērotās darba telpās, arī kopā ar citiem. Te jādzīvo arī Ševčenko, un tas viss palielina nepatiku pret savu dzimteni. Ar visu to Ševčenko ģimene jūtas lieliski, arī darbs Apvienotās Nācijās ir ne vien interesants, bet arī patīkams.

Bažas rada stingrā čekas uzraudzība, tā katram padomju pilsonim (kur nu vēl atbildīgam darbiniekam) seko ik uz soļa. To Ševčenko ir novērojis savos atvaļinājuma laikos, ko pavadījis Krievijā — Krimā vai pat savā lauku ,,dačā". Lai gan viņš pieder pie t. s. nomenklatūras, kuŗam ne Ņujorkā, ne Krievijā netrūkst nekā un var dzīvot vēl vairāk nekā pārticīgu un kundzisku dzīvi, prātu vienmēr nodarbina doma par atšķirīgajiem dzīves apstākļiem, kādi valda tautā — dzīves grūtības un nebrīvība.

Par to visu viņš plaši stāsta savos memuāros. Tīri dēkainas sava satura ziņā ir pirmā un trešā nodaļa, kuŗās atstāstīta autora sakaru uzņemšana ar ASV drošības iestādēm un beidzot aizbēgšana no sievas (bērnus uz ASV dabūt nevar) un patvēruma atrašana ASV. Šie stāsti ir dēku pilni un liecina par autora izjūtām un lielo piesardzību no čekas rezidenta (kā sauc čekas vadītājus ārzemēs), armijas slepenā dienesta (MGB) vīriem un viņu pārraudzībā esošā kuplā personāla izsekošanas metodēm. Te arī Ševčenko pastāsta, ka ārzemēs gandrīz katrs krievs kalpo vai ir spiests sadarboties ar šīm iestādēm.

Sakarus ar CIA autors uzņem 1970. gada sākumā, bet kā CIA, tā FBI ierēdņi vispirms grib pārbaudīt Ševčenko vēlēšanos palikt ASV, un vairākus gadus izmanto viņu kā slepenās informācijas sniedzēju par krievu diplomātisko un politisko darbību kā Apvienotās Nācijās, tā vispārīgi. Tā Ševčenko arī kļūst par negribīgu ASV spiegu.

Šo sakaru vadzis sāk ļodzīties 1978. gadā, kad Ševčenko nonāk nesaskaņās ar čekas tā laika rezidentu un tiek kārtota viņa atgriešanās Maskavā, it kā uz kādu, pēc autora domām, nevajadzīgu konsultāciju, bet vairāk gan kādu citu motīvu dēļ, kas liek saprast, ka Ševčenko uz Ņujorku vairs netiks, bet būs Krievijā čekas nagos uz neatgriešanos diplomātiskā darbā vai arī dzīvē vispār.

To visu autors pastāsta pēdējā nodaļā, kuŗā notēlota arī drāmatiskā bēgšana un cik ļoti uzmanīgi ASV drošības iestādes viņu sargājušas. Viņam gan dod iespēju satikties ar Apvienoto Nāciju Pad. savienības sūtni O. Trojanovski un sūtni Vašingtonā A. Dobrīņinu, ar Trojanovski par divas reizes. Abu izcilo sūtņu, kuŗus labi pazīst arī bēdzējs, pierunāšana Ševčenko labot savu ,,kļūdu" paliek bez sekmēm. ASV drošības iestādes nedaudz vēlāk dod iespēju Ševčenko apmeklēt Apvienotās Nācijas, tikties ar ģenerālsekretāru Valdheimu, saņemt savu algu un citas izmaksas, kopsummā 76.000 dol., kas patiesībā arī pietiek jaunas dzīves uzsākšanai ASV.

Tāpat Ševčenko dod iespēju apmeklēt savu bij. dzīvokli krievu misijas namā, kuŗu viņš atrod jau pilnīgi iztukšotu. Iespējas satikties ar sievu Līnu nav, jo tā jau otrā dienā pēc Ševčenko bēgšanas ir aizsūtīta uz Maskavu. Viņš saņem ziņu, ka tā izdarījusi pašnāvību. Ševčenko piemin, ka sievas miršanai viņš tic, bet ka tā būtu izdarījusi pašnāvību — neticēs nekad. Arī sazināšanos ar saviem bērniem — dēlu un meitu Maskavā — čeka viņam liedz, un par viņu likteņiem tas nekā nezina.

Nodaļas beigās autors pastāsta, ka nodibinājis jaunu ģimenes dzīvi, dzīvo un strādā laimīgs brīvībā.

Abas pieminētās — pirmā un trešā — grāmatas nodaļas lasītāju vairāk var interesēt vienīgi minēto dēkaino notikumu pēc, bet vislielākā uzmanība jāpievērš otrai, lielākai grāmatas nodaļai, kuŗā autors samērā sīki raksturo apstākļus padomju ,,paradīzē" un viņa dzīves un darba laikā satiktos Pad. savienības vadītājus un daudzas citas padomju atbildīgās amatpersonas, ar kuŗām viņam gadījies cieši sadarboties ārlietu ministrijas dienestā. Daudziem no tiem viņš rakstījis runas, piedalījies politbiroja un daudzās citās apspriedēs, kā arī citādā ziņā kalpojis padomju varas nesējiem un partijai.

Visvairāk telpas grāmatā Ševčenko veltījis ārlietu ministram Gromiko, ar kuŗu visilgāk viņam iznācis sadarboties; vairākus gadus viņš bijis pat Gomiko tuvākais līdzstrādnieks — tā padomnieks. Starp abām ģimenēm pat pastāvējusi tuva draudzība. Interesants ir arī politbiroja darbības apraksts, kuŗa sēdēs autors daudzreiz piedalījies un visus politbiroja dalībniekus pazīst. Jāpiezīmē, ka Pad. savienībā ārlietu ministrija ir pakļauta tieši politbirojam, ne valdības galvam resp. ministru kabinetam, kā tas ir visās pasaules valstīs. Krievijā ar valdību ārlietu ministrijai nav nekāda sakara.

Autors apgalvo, ka Gromiko bijis izglītības ziņā vispārākais politbiroja loceklis (zinātņu Dr. grads), viņš pratis sadzīvot ar visiem partijas vadītājiem, esot viszinīgākais ārlietu ministrs pasaulē. Vēl tagad visa Pad. savienības ārpolitiskā kursa noteikšana esot Gromiko rokās: viņš nebūt neesot nobīdīts pie malas, viņam piešķiŗot tagadējo titulāro posteni. Gromiko esot vislabāk apgērbtais valstsvīrs Padomju savienībā, nepīpojot un nelietojot alkoholiskus dzērienus. Nekādā gadījumā viņš neesot vienmēr saskābušais ,,ņet" vīrs, bet mīlot humoru un protot jauki smaidīt.

Ļoti interesants ir arī visu pārējo Pad. savienības vadītāju apraksts. Visvairāk autors pakavējies pie ilggadējiem valsts vadītājiem — Chruščova un Brežņeva. Chruščovs bijis ar zemu intelligenci, nevarējis pat savas domas saprotami izteikt, vēl mazāk tās uzrakstīt cik necik ciešamā krievu valodā. Pēc rakstura bijis neaprēķināms, impulsīvs un daudz grēkojis pret pārējiem politbiroja locekļiem, kāpēc arī beidzot, kad mērs bijis pilns, izbalsots, gan ļaujot tam nomirt dabiskā nāvē. Chruščovs bijis liels alkoholisku dzērienu lietotājs, strīdīgs un iebildīgs pret citu domām. Pēc dabas reizēm bijis labsirdīgs, vēlējies cik necik liberālizēt padomju ļaužu dzīvi, kas tomēr viņam neesot izdevies. Nekādu vērību nepievērsis savam apģērbam. Bieži rīkojies neatbildīgi pret politbiroja uzskatiem un lēmumiem. Uzrakstīto runu saturus bieži nesapratis un reizēm tos nepratis lāgā nolasīt.

Citāda kaluma vīrs bijis Brežņevs, kaut tā valdīšanas laikā viskuplāk sazēlusi korupcija. Tautas dzīves apstākļi pat pasliktinājušies. Bijis personiskā kulta īsts delveris, bieži pat pārspējis Staļinu. Sevi pārāk bieži apbalvojis par niecīgiem motīviem, sevi pat paaugstinājis par maršalu, kaut gan Otrā pasaules kaŗa laikā nebijis nekāda spožā militārā zvaigzne. Mīlējis ļoti labi ģērbties, arī citādas ērtības. Bieži nesapratis politbiroja politiskos vai diplomātiskos lēmumus, sevišķi pēdējos dzīves gados, kad pat nesapratis uzrakstīto runu saturu, tās automatiski nolasot. Visas runas licis uzrakstīt, nekā nevarēdams norunāt no galvas.

Pieminot Andropovu, autors saka, ka tas nācis kā īsts čekas cilvēks un tā arī attiecīgi rīkojies. Savu atmiņu beigu daļā autors arī piemin Gorbačovu, kas šim amatam bijis jau laikus izraudzīts. Viņa nopietnākais konkurents Romanovs nebijis pieņemams sava ,,nelaimīgā uzvārda" pēc. Gorbačovs esot ,,lielā partijas cerība" labās

(Turpinājums 17. lp.)

Aizsaules ceļos

Ņujorkas slimnīcā 10. maija rītā mūžībā aizgājis 71 g.v. preses un mākslas fotografs Bruno Rozītis. Viņš slimoja ilgāku laiku.

Ar saviem uzņēmumiem nelaikis atstājis daudz atmiņu. Rozītis fotografējis kongresus un sanāksmes, Latviešu Palīdzības fonda pilnvarnieku sanāksmes, DV delegātu sapulces, Preses balles, Ņujorkas latviešu draudzes nometni un tās nodarbības, sabiedriskus darbiniekus un literātus, devis savus uzņēmumus saimnieciskām organizācijām, fotografējis dabas skatus un mākslinieku gleznas mākslas kalendāram. Sarīkojumu starpbrīžos viņš iemūžinājis referentus un citus dalībniekus, kas piedalījušies priekšnesumos. Kamēr citi Preses ballēs gāja polonēzē, Rozītis vēroja raksturīgus momentus un izgatavoja bildes. Kādā preses sarīkojumā sešdesmito gadu beigās viņš bija iekārtojis literātu un redaktoru uzņēmumu skati, pie kam toreiz vairums bija vēl dzīvo vidū. Šī gada Kultūras dienas sarīkojumā DV namā Ņujorkā fotografs šo skati atkārtoja, bet šoreiz daudzi jau bija mūžībā.

Kā mākslas fotografam Rozītim 1985. gadā Kultūras fonds piešķīra Krišjāņa Barona prēmiju mākslas nozarē. Kultūras dienu sarīkojumā 25. janvārī Rozītis bija iekārtojis lielisku skati ar saviem melni baltajiem darbiem. Ielogoto fotografiju skatei bija rezervētas divas sienas, bet uz galda pārcilāšanai novietoti vairāki desmiti citu viņa darbu. Tas bija Rozīša 30 gadu darbs. Izstādē redzēja dabas un pilsētu motīvus, bet liela daļa bija portretu. Visvairāk viņu valdzinājusi daba ziemā un sniegā, arī ūdeņu plašums. Bija arī skatāma Ņujorkas debesskrāpju varenība dienā un naktī un Parīzes tilti naktī. Kopš 1955. gada viņš fotografējis latviešu rakstniekus, dzejniekus, redaktorus, mākslinieksus, mūziķus un sabiedriskos darbiniekus. Viņš bija iecerējis izgatavot Ņujorkas latviešu albumu, kur būtu skati no ieceļošanas līdz mūsu dienām; tas palika nepabeigts.

Kultūras fonda piešķīrumu viņš atzīmēja ar mazām mājas viesībām, kur bija ielūgti tuvākie draugi un paziņas. Četri redaktori, atceroties šo gadījumu, uzdāvināja Rozītim grāmatu par Parīzi. Viņš gandrīz desmit gadus bija nodzīvojis Parīzē, viņam patika šī pilsēta un Francija. Pēdējais viņa atvaļinājuma brauciens 1985.gadā bija uz Franciju.

Rozītis nebija tikai priekšzīmīgs sava amata pratējs, viņš vēlējās mācīt fotografēšanu arī jauniešiem. Viņš jutās priecīgs un apmierināts, kad viņam 1984. gadā bija jāmāca fotografēšana 3 x 3 nometnē Katskiļos. Jutās nelaimīgs, kad nevarēja piedalīties šai pasākumā gadu vēlāk. Arī šogad 3 x 3 nometnes rīkotaji aicināja Rozīti uzņemties fotografēšanas nodarbības, nezinādami viņa veselības stāvokli.

Kādreiz Rozītis vēlējās kļūt par baletdejotāju, mācījās baletskolā un dejoja Rīgas operā. Rozītis atstājis vēl kādu citu piemiņu Latvijā. Viņš bija modelis Latvijas neatkarības cīņu piemineklim Rūjienā. Tas celts Rūjienas atbrīvošanai un kritušajiem karavīriem Brīvības laukumā ar taurētāja tēlu un ierakstu: „Taurētājam bija mirt, tomēr latvji ziņu dzird."

Katrā ievērojamākā Ņujorkas sarīkojumā redzēja Rozīti ar fotoaparātu un gaismas zibšņiem, meklējot vietu, no kuras varētu uzņemt iespējamāki labāku un pārskatāmāku bildi. Viņa fotografēšanas māksla bija pazīstama tālu pāri plašajai Ņujorkas apkārtnes robežai, nereti dodoties uz lielākiem sarīkojumiem ārpus Ņujorkas. Mākslas kalendāra sastādītāju uzdevumā viņš izbraukāja tālus ceļus Amerikas kontinentā. Rozītis savu māku parādīja arī privātos sarīkojumos, kā iesvētībās, kāzās un citās jubilejās. Kaut citus fotografējis daudz reižu, grūti ir atrast viņa paša uzņēmumus. Viņa darbi parādījušies latviešu laikrakstos un žurnālos.

V. Irbe.

LINDSEJA

● Felikss Lintiņš gatavojas savai patstāvīgai gleznu izstādei no 31. maija līdz 21. jūnijam Mindenē Agnes Jamieson galerijā. Izstādē būs sakopoti ap 40 darbi, gan lielāki audekli, gan mazāki darbi eļļas un alkida technikā. Līdz šim Lintiņš piedalījies vairākās grupu izstādēs Lindsejā, Peterboro, Haliburtonā un ieguvis vairākas atzinības un godalgas.

Izstādi atklās sestdien, 31. maijā, no plkst. 2—5. Galerija atvērta ik dienas.

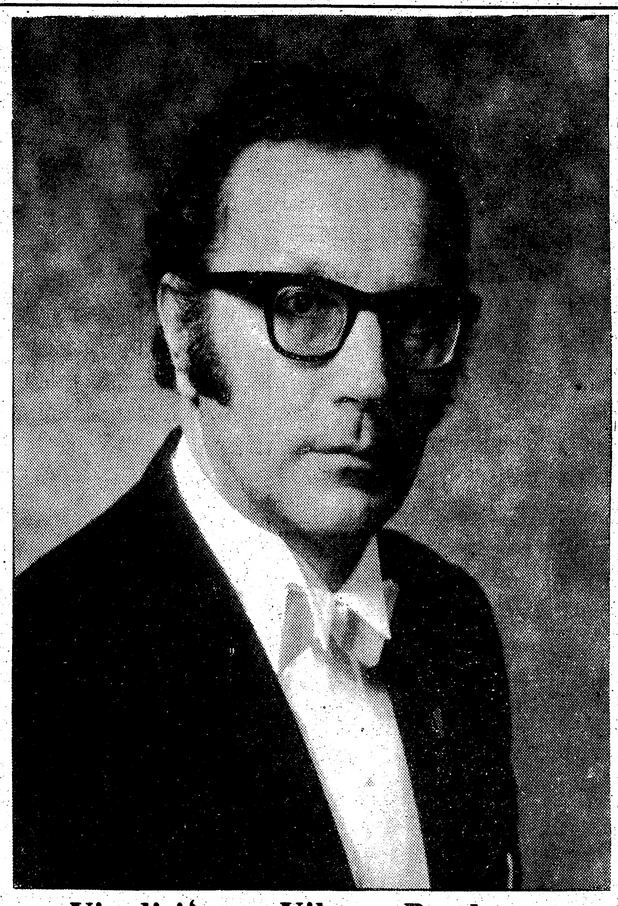

Virsdiriģents Viktors Bendrups

Toronto dziesmu svētkos viens no vistālākiem ciemiņiem būs diriģents Viktors Bendrups no Melburnas Austrālijā. Tie torontieši,kam atmiņā dziesmu dienas Gotlandē, atcerēsies, ka Bendrups tur pārstāvēja Austrālijas latviešus, daloties kopkoŗa virsdiriģenta pienākumos. Nu redzēsim viņu pirmo reizi Kanadā Toronto svētku lielā kopkoŗa priekšā.

V. Bendrups ir bijis visaktīvākais latviešu koŗu diriģents Austrālijā, un par savu nenogurstošo darbību 1984. gadā saņēma PBLA Kultūras Fonda atzinības rakstu. Bijis virsdiriģents 25 Austrālijas Kultūras dienās un 27 gadus vadījis Melburnas jaukto kori Rota, reizē izaudzinādams trīs jaunas diriģentes. Tālais viesis atstāj Austrāliju jau 30. maijā, lai pēc īsas šī kontinenta Rietumkrasta apskates varētu piedalīties koŗu rajona kopmēģinājumos 15. jūnijā Ņujorkā un 21. jūnijā Toronto.

A.P.

Laikraksta LATVIJA AMERIKĀ atsevišķus numurus var pirkt Toronto latviešu veikalos un DV grāmatnīcas nodaļās Latviešu Namā un Centrā, kā arī spiestuvē.

Piemineklis Jānim Barušam

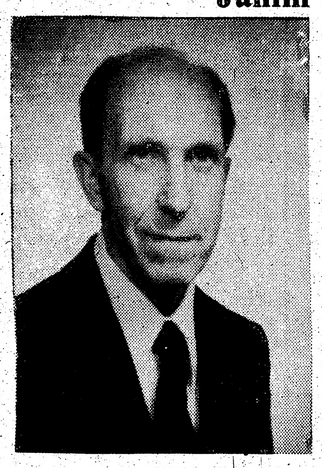

Ilggadīgais vīru koŗa Viesturs diriģents—komponists Jānis Barušs mira 1984. gada 11. novembrī Toronto. Viņš nebija tikai Viestura diriģents, bet darbojās Kanadas un ASV latviešu mūzikas laukā, piedaloties dziesmu svētkos, ilgus gadus darbojās par ērģelnieku Sv. Jāņa ev. lut. draudzē, pats mīlēja dziedāt un vadīja dziesmu ansambļus. It sevišķi pēdējos dzīves gados viņš pievērsās reliģiskai mūzikai un ir komponējis daudz reliģiska satura dziesmu. Visu to pārtrauca negaidīti agrā aiziešana aizsaulē.

Saziņā ar Jāņa Baruša ģimeni vīru koris Viesturs uzņēmies organizēt līdzekļu vākšanu Jāņa Baruša pieminekļa uzstādīšanai Jorkas kapsētā Toronto

Mēs lūdzam visus Jāņa draugus, paziņas, latviešu organizācijas un dziesmu vienības atbalstīt šo pasākumu.

Ziedojumus lūdzam iemaksāt īpašā „Viesturs" kontā nr. 7327 Latviešu Kreditsabiedrībā Latviešu Namā jeb Latviešu Centrā Toronto vai sūtīt pa pastu: Vīru koris Viesturs, c/o V.A.Roze, 12 Cree Ave., Scarborough, Ont., Canada, MIM 1Z2, ar piezīmi: „Jānim Barušam".

Lūdzam visus ziedojumus iemaksāt līdz 1986. gada 1. septembrim.

Visv. Roze,
Vīru koŗa Viesturs priekšnieks

Laikraksta kantorim:

sludinājumi, abonementa maksājumi, laikraksta piegāde un adrešu maiņas

466 - 1514

Rakstnieka un tēlnieka Arņa Akmentiņa skulptūra Senjora izpelnījusies atzinību Argentīnas presē.

Atgriezieties no grēkiem un liecieties kristīties ikviens Jēzus Kristus vārdā, lai jūs dabūtu grēku piedošanu un saņemtu Svētā Gara dāvanu (Ap. d. 2:38).

Bezmaksas kristīgu litereātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, 30 McDairmid Rd., Scarboro, Ont. M1S 1Z6.

Arnis Akmentiņš

Arģentīna nav Lejputrija

(22. turpinājums)

Arģentīnieši ir ļoti labsirdīgi, atsaucīgi un devīgi ļaudis. Bronzas monētas birst upuŗa traukā skanēdamas. Šad un tad iekrīt arī dažas vērtīgākas papīra banknotes.

— Seņor! Man nav vairāk kā šie pieci pezo vienā gabalā! — sūdzas kāda lētās kokvilnas drānās tērpta lauku sieva. — Lūdzu, lūdzu, iedodiet divus pezo maiņas naudas, kas man nepieciešama autobusam...

— Piedodiet, mīļā māsa! Un desmit tūkstoš reizes atvainojiet! Tas nav iespējams! Es neesmu naudas mijējs! Vērtības, kas ziedotas tam Kungam, ir svētas! Tām es vairs nedrīkstu pieskarties...

— Ai! Bet kā es tikšu mājās?

— Aizejiet kājām!

— Tik tālu!

— O! Mīļā māsa! Neaizmirstiet, ka Jēzus, pa Golgātas ceļu smagu krustu nesdams, lai jūsu grēkus izpirktu, arī gāja kājām... Darait Dievam patīkamu darbu!

Tālumniece, kas palīgu meklēdama, mirkli raugās visapkārt, bet, redzēdama tikai vienaldzīgi smīnošas sejas, paklausa kollektes vācēja gribai.

Visās lielākajās Arģentīnas pilsētās kāda dārza, parka vai laukuma vidū ceļotājs atradīs bronzā lietu pieminekli, kur uz stalta rumaka ar paceltu roku uz rietumiem — uz Čiles pusi — rādīdams, saviem kaŗa pulkiem ceļā doties pavēl kāds varens kaŗakungs. Zirgs un jātnieks attēloti pārdabīgā lielumā, un pamata akmenī iekalti Arģentīnas himnas vārdi: Dzirdiet, mirstīgie, svēto saucienu: — Brīvība! Brīvība! Brīvība! Visi šie vienā un tai pašā formā atlietie pieminekļi ir celti par godu ģenerālim Sanmartinam, kas Arģentīnu, Čili, Paragvaju, Boliviju un Peru pagājušā gadu simteņa sākumā atbrīvojis no Spānijas ķeizara virskundzības. Saltā Atbrīvotāja pieminekļis ir novietots vecpilsētas centrā, vidū starp katedrāli un seno „kabildo" namu. Svētdienas priekšpusdienā te valda svinīgs noskaņojums. Ielas pilnas ļaužu, un pa lielā dievnama baltajām marmora kāpnēm bariem nāk un iet dievlūdzējas. Viņu galvas sedz smalku mežģiņu mantiļļas. Zem galerijas laukuma malā skanīgus maršus spēlē pūtēju orķestris.

Esmu maldījies, domādams, ka starp Saltas iedzīvotājiem lielākais vairums ir sarkanādainie. Svešiniekam tāds iespaids var rasties, vērojot stacijas laukumu, pāris „kvadras" uz centra pusi un centrāltirgus apkārtni, kur visi indiāņi, kas no laukiem un Bolivijas iebraukuši šai pilsētā, drūzmējas gar bāru un krogu durvīm, vai arī ielas malā nostājušies un notupušies rindā kā parādē. Patiesībā Salta esot visspāniskākā no visām Arģentīnas pilsētām. Par to, ka Buenosairesā, te un visās pārējās republikas provincēs — pretēji kā Brazilijā un Venecuelā — tagad gandrīz neiespējami sastapt nēģeŗus un mulātus, pagājušajā gadu simtenī parūpējušies gudri politiķi un kaŗa kungi. — Viņi savā starpā izcīnījuši neskaitāmus niknus pilsoņu kaŗus un asiņainas revolūcijas un melnos vienmēr sūtījuši kaŗot... Daudz upuŗu prasījušas arī cīņas pret kareivīgo Patagonijas indiāņu ciltīm.

Šodien pie pusdienu galda Galeano viesnīcā atkal redzami meksikāņu mednieki, kuŗi pēc sekmīgām meža cūku — habalī medībām atgriezušies no Huhui provinces mūža mežiem. Virtuvē smaržo sivēna cepetis. Pavārs šķelmīgi smīn. Akurāt tādi pat kā tālās acteku zemes tūristu medību trofejas izskatās arī šejienes melnie vepŗi, kuŗus laucinieki gandrīz savvaļā audzē savās čakrās... Lapsas un viskačas — zaķiem radniecīgus grauzējus dzīvniekus, kas dienu slēpjas pazemes alās un naktī iznāk ganīties uz klaja lauka, meksikāņi nomedījuši dučiem.

Lai mazliet klusinātu par saviem varoņdarbiem dikti sajūsmināto mednieku skaļumu, kas visiem klātesošiem ar vārdiem un mīmiku attēlo savas medību izrīcības, viesnīcnieks skaņu plašu atskaņotājā ieliek disku, kur ieskaņota serenāde Viva Meksiko! Nu visu priecīgā noskaņa izvēršas dvēselīgā aizkustinājumā. Viņi ar delnām plaukšķina melodijas takti un slauka asaras. Plašās telpas puskrēslā kā melnas lodes vizuļo meksikāņu gludi sasukātās un ar smaržīgo recekli „gomina" ieziestās galvas. Pēc tam inženieŗa Valtera klātiene tiek godināta ar skanīgu vācu marša dziesmu: Ich singe mir ein Lied, dass ich wandern muss... Piedziedājuma atkārtojumu: Wo Becher mir winken mit goldenem Wein, da bin ich von Herzen dabei — mēs abi ar savu „tautieti" dziedam līdz. Seko pazīstamas italiešu un spāņu dziesmas. Beigās visi aplaudē. — Uz tautu draudzību un cilvēku brālību! Tā Arģentīnā skaista rota. Te arī svešinieku parašas, tikumus un kultūru tur godā.

Manskaimiņš, zeltīto un sudraboto skārda pildāmspalvu pārdevējs, kas ar savu seņoru, lampalagvu un mērkaķi dzīvo viesnīcas blakus istabā, pie pusdienu galda ierodas ar novēlošanos. Viņu aizkavējis steidzams darbs, gatavojot „estampitas", kas nēsājamas krūšu kabatā un ar savu maģisko spēku aizsargā indiāņu un gaučo vilnas ponču pret kodēm. Lai maģiskais spēks būtu vēl stiprāks, krāsainās svēto bildītes, kuŗām otrā pusē iespiesti laimes skaitļi un nākotnes pareģojumi, vajag vairākas reizes pēc kārtas iemērkt kausētā naftalīnā, līdz plānās kartona plāksnītes pārklājas ar biezu, caurspīdīgu šī ķīmiskā produkta kārtu.

Viesnīcas parasto iedzīvotāju saimē šodien trūkst vēl viena pazīstama seja. Kur palicis virsleitnants Gonzalezs?

— Pst! — manu ziņkārību apsauc inženieris Valters. — Aizbrauca uz Kordovu... apciemot radus... un varbūt piedalīties kādā no armijas atvaļinātu virsnieku sanāksmē... — viņš smīnēdams piemiedz labo aci un runā pavisam klusi.

Pirmajā mirklī es nesaprotu, kādēļ nepieciešama šāda noslēpumainība. Mēs savā starpā sarunājamies vāciski. Grūti ticēt, ka kāds iezemietis šo svešo valodu te varētu saprast.

— Varbūt atceraties sacelšanās mēģinājumu, kas notika Buenosairesā pirms pāris gadiem? — pēc brīža tikko dzirdami jautā mans galda kaimiņš.

— Protams! — Arodbiedrību centrāle, kas peronistu partijas un varas galvenais balsts, toreiz nekavējoties izsludināja ģenerālstreiku. No Aveļānedas fabrikām ar rekvizētiem autobusiem un smagajām automašīnām veda strādniekus uz masu mītiņu Maija laukumā. Husticiālistu aktīvisti piedraudēja izdauzīt to veikalu skatlogus, kuŗu īpašnieki pirmajā mirklī nevēlējās paklausīt streika pavēlei. Ziņkārīgie drūzmējās uz augstceltņu balkoniem un namu jumtu terasēm. Pāri pilsētai zemā lidojumā brāzās kaŗa aviācijas turbīnlidmašīnas. Klīda baumas, ka nemiernieki bombardēs valdības pili, lai piespiestu prezidentu atteikties no amata.

— Pst! Klusāk! Klusāk! — inženieris Valters man brīdinot uzliek roku uz pleca.

— Turbīnlidmašīnas pacēlās no Moronas militārā lidlauka un, vai zināt, kas bija viens no lidotājiem?

— Mūsu virsleitnants!?

Pareizi! Uzminējāt! Tikai žēl, ka sacelšanās mēģinājums toreiz beidzās nesekmīgi. Ja Kampodelmaijo garnizona komandieris ar tankiem, lielgabaliem un kājniekiem un flotes admirāļi ar saviem kaŗa kuģiem un zemūdenēm lidotājiem būtu gājuši palīgā, kā bija solījušies, tad mūsu draugs šodien jau varbūt būtu kādas bumbvežu vai iznīcinātāju eskadriļas komandieris!

Militāri apvērsumi dažās Dienvidamerikas republikās ir parasts politiskās iekārtas un valdības maiņas veids. Divarpus gadus dzīvojot Paragvajā, mēs piedzīvojām septiņas revolūcijas. Zobārsts Lopezs par prezidentu bija tikai desmit dienas... Arģentīnā, Čilē un Bolivijā valda slaveni „kaudiļļo" — ģenerālis Perons, ģenerālis Ibaņezs un doktors Pazs Estensoro. Demokratiskas tradicijas mazliet dziļāk iesakņojušās Urugvajā.

Pie futbola laukuma vārtiem, kas visapkārt iežogots ar vismaz četru metru augstu mūri, jau stundu pirms vēršu cīņu sākuma mežonīga drūzma. Pa kādām nelielām blakus durvīm, kuŗām iepretim apstājas grezni limuzīni un taksīši, iekšā laiž tikai provinces autoritātes, lūgtos viesus un tos skatītājus, kuŗi par goda balkona biļetēm samaksājuši divi simti pezo. Pārējiem pacietīgi jāstāv milzīgā ļaužu barā, kas lēni kā smilšu pulksteņa smiltis centimetru pa centimetram virzās uz šauras spraugas pusi, kur daži spāniskās tradicijas svētku rīkotāji cīnās pret bezbiļetniekiem un pusaudžiem, kuŗi mēģina iekšā laidējiem aizspraukties gaŗām par brīvu.

Mans paziņa vācietis par šādu kārtību, kur tik ilgi jāgaida, ir ļoti nemierā. Saule pārlieku nežēlīgi svilina. Pat iezemieši, kas pie aplami karstās siltzemes tveices pieraduši, slauka sviedrus un elsodami plāta mutes kā upmalas sērī izmestas zivis.

(Turpinājums sekos)

Kristīgo jauniešu saietā

Ap 35 jaunieši piedalījās pirmajā ASV Vidienas LELBAs rīkotā iesvētāmo un kristīgās sadraudzības saietā. Tas risinājās no 18. līdz 20. aprīlim Flat Rock River YMCAs nometnē pie Indianāpoles.

Saietu rīkoja un vadīja LELBAs Jaunatnes nozares vadītāja māc. Lauma Zušēvica kopā ar Jaunatnes nozares darbinieci evaņģelisti Dainu Elberti. Kā lektori piedalījās prāv. Vilis Vārsbergs, māc. Mārtiņš Irbe un māc. Jānis Mednis.

Iesvētāmie jaunieši ieradās no vairākām Vidienas pilsētām: no Indianāpoles, Čikagas, Milvokiem un Klīvlandes, kā arī no tālākām pilsētām — no Denveras un Dallas. Atbrauca uz saietu arī vairāki jaunieši, kas jau bija iesvētīti, bet vēlējās turpināt mācīties un piedalīties kristīgās sadraudzības saietā.

Programma bija sastādīta jauniešiem ar īpašu uzsvaru uz trešo ticības apliecības daļu. Tā apskata Svēto Garu, kas padara ticību dzīvu. Nolūks bija palīdzēt jauniešiem dziļāk saprast to, ko vairums no viņiem bija jau mācījušies iesvētes stundās.

Jauniešiem bija sevišķa iespēja iedziļināties šai tematā, kad dalībnieki sadalījās mazākās diskusiju grupās. Šādas grupu diskusijas notika pēc katras lekcijas. Šo iespēju izteikties un jautāt jaunieši ļoti augsti novērtēja.

Saiets iesākās ar lūgšanu un īsu iepazīšanos piektdienas vakarā. Programma turpinājās sestdienas rītā ar māc. Irbes lekciju par kristībām un pestīšanu no luterāņu viedokļa. Sekoja māc. Medņa lekcija par Svētā Gara iedarbību kristīgā cilvēkā, lai cilvēks pieaugtu Kristum līdzīgā dzīvē...

Pēcpusdienas posmā jaunieši atkal sanāca mazās grupās pārrunāt pamata jautājumus par Jēzu Kristu, baznīcu u.t.t. Pēc pārrunām sekoja brīvais laiks, ko jaunieši pavadīja spēlējot softbolu vai tāpat staigājot un priecājoties par skaisto dabu.

Programma noslēdzās sestdienas vakarā ar prāv. Vārsberga uzrunu par Latviešu ev. lut. baznīcas palīdzību ticības brāļiem un māsām Latvijā. Prāv. Vārsbergs arī stāstīja par latviešu luterāņu misijas darbu Indijā. Stāstījumu viņš papildināja ar slīdītēm, ko bija uzņēmis pēdējā ceļojumā Indijā.

Svētdien visi saieta dalībnieki devās uz Indianāpoli, lai piedalītos Indianāpoles draudžu kopējā dievkalpojumā. Šinī dievkalpojumā evaņģelisti Dainu Elberti oficiāli ieveda amatā. Daina jau kopš pag. rudens ir strādājusi LELBā kā jaunatnes darbiniece. Pēc dievkalpojuma sekoja savienīga pēcpusdiena draudzes namā un ar to arī beidzās jauniešu saiets.

Pussimts gadu latviešu dziesmai

Dubultkvartets Tēvija sasniedzis 1096. koncertu.

P. Meiers

A. Mangulis

J. Austrums

R. Skujiņš

J. Ansbergs

A. Strīķis

F. Hervarts

V. Bērziņš

Mazās Latvijas laikā Vācijā lielu popularitāti ieguva vīru dubultkvartets Tēvija, kas bija dibināts 1936. gadā Rīgā. Sākumā šī mākslinieciskā vienība apceļoja Latvijas pagastus un popularizēja mūsu dziesmas. Tie visur parādījās Nīcas, Alsungas, Ventspils baltajos vīriešu tautas tērpos, kas bija stilizēti pēc J. Bīnes zīmējumiem. Tēvijas seniors Richards Skujiņš, kas dokumentējis ansambļa gaŗos ceļus līdz Bostonai, 10.maija atceres koncerta programmā starp citu raksta: ,,Latvju tautas sāpju ceļš bija jāizstaigā arī Tēvijas vīriem. 1941. gadā naidīgā vara retina tās rindas. 2. Pasaules kaŗā izveidojoties Frontes teātrim, Tēvija ir viens no ansambļiem, kuŗā bez visas vienības piedalās arī tās atsevišķi locekļi ar solo priekšnesumiem. Pildot Frontes teātŗa uzdevumus, Tēvijai nākas dziedāt gan frontē, gan slimnīcās, gan uz vagonu jumtiem, gan tur, kur zeme ar debesīm kopā jaucas.

Sākot ar 1945.g. Tēvijas darbība notiek Vācijā. Nedēļām ilgi Tēvija ir ceļā, pārvarot bieži vien neiedomājamas ceļa grūtības. Tas ir laiks, kad dzimteni zaudējušās dvēseles visvairāk alkst pēc latviskas dziesmas. Dziesmās tās atrod mierinājumu un stiprinājumu nezināmai nākotnei. 1947.g. Tēvija iztur European command Entertainment pārbaudi Heidelbergā un tiek iesaistīta ASV armijas Special service dienestā. Tēvijas sastāvs vairākkārtīgi mainījies, bet uzticīgi kopš Rīgas laikiem tur ir divi — Richards Skujiņš un Jānis Ansbergs, kas pratuši un spējuši atrast jaunus dziedoņus izkritušo vietā. Tikai pateicotiem tam, viņi varējuši nodziedāt 1096 koncertos. Kopš 1949. g. Tēvija ir apmetusies Bostonā, kur arī novietojās vairums dziedoņu. Dziedāts Amerikā ir jau vairāk nekā 35 gadus, kādu laiku pat māc. O. Blūmīša vadītās radio pusstundās.

Tēvijas vīri nav bagāti kļuvuši dzīvojot šai zemē, tie strādājuši un saņēmuši atalgojumu. Katru ceturtdienu tie pulcējušies uz mēģinājumiem. Vai var vēl būt kāds lielāks entuziasma piemērs?

Tēvija savu koncertu sniedza Bostonas Trimdas draudzes baznīcā, lai tur kopā ar tautu atzīmētu šo lielās jubilejas koncertu. Baznīca bija ļaužu pārpilna, kas šinī patriotisma atslābuma laikā tik vajadzīgs latviskās dziņas uzturēšanai. Programmā mūsu mūzikas milži: J. Vītols, E. Vīgners, H. Pavasars, B. Skulte, J. Ķepītis, V. Baštiks un citi. Daži no viņiem, kā piem. H. Pavasars Anglijā, komponējis mūziku I. Gubiņas dzejolim Dziesma, kur ,,Dziesma, kas tu esi, kā tu izaugi...'' Tēvija dzied droši un vīrišķīgi, tāpēc arī aplausi neapklust un jādod piedevas. Klausītājus dziesmu gars aizved dzimtenē, kur katrs no mums reiz domāja atgriezties.

Otrā koncerta daļā dziedoņi, tērpušies tumšos vakara uzvalkos, izpildīja vairāk laicīgu, gaisīgu, pat humoristisku programmu. Pēc E. Vīgnera Strauja, strauja upe tecēj' programmas oficiālā daļa beidzās un sākās apsveikumi, kur pirmais laimes vēlētājs bija ALA priekšn. A. Lambergs, kam sekoja gaŗa rinda vietējo organizāciju un draudžu apsveikumi. Ir arī sveicieni no Kalvja Toronto, Indianapoles, Filadelfijas un daudzām citām vietām. Ansambļa mūzikas vadītājs J. Ansbergs pastāsta par dažiem kurioziem gadījumiem ansambļa ilgajos gados. ,,Tēvijai ir bijusi laime dziedāt savai tautai un tā īstā laikā un vietā sadzirdējusi savas tautas sirdspukstus. Ar dziesmām mēs esam centušies palīdzēt savai tautai saglabāt un uzturēt nacionālo garu.''

Koncertam sekoja jubilejas mielasts draudzes zālē, kur pie 12 grezni klātiem galdiem novietojās viesi no tuvienes un tālienes. Ieradušies bija arī agrākie dziedoņi — Edvīns Adamsons (no Indianas), Leonīds Bērziņš (no Ņujorkas) un Andris Bērziņš (no Kolorado). Rūdolfs Valdmanis nebija varējis ierasties. Dziedoņiem J. Ansbergs piesprauda jubilejas nozīmi, bet Daugavas vanadzes (I. Rudzroga un I. Jansone) apsveica ar svētku kliņģeri. No Daugavas vanagiem Tēvija saņēma dziesmu vairogu.

Tēvijas dziedoņi neuzdos, dziesmu viņi neizbeigs, jo nāk vietā jauni dziedoņi. Tagadējā sastāvā dzied: Richards Skujiņš, Jānis Ansbergs, Pauls Meiers, Fricis Hervarts, Vilnis Bērziņš, Akselis Mangulis un Andrejs Strīķis.

Dziesmās pagāja skaistais vakars. Telpu greznoja Jāņa Lejiņa vasarīgās gleznas ar baltajiem bērziem.

Osvalds Akmentiņš.

STIPENDIJA LATVISKAI IZGLĪTĪBAI

Kanadas Latviešu Centrs Toronto piedāvā stipendiju 2500 dol. apmērā latviskās izglītības papildināšanai Ministeres Latviešu ģimnazijas audzēknim vai Rietummičigenas universitātes latviešu studiju programmas pilna laika studentam 1986/87. mācību gadam. Stipendiju var piešķirt Kanadas jaunietim sākot ar 16 gadu vecumu. Noteikumi par KLCT latviskās izglītības stipendijām un stipendiju pieprasījumu veidlapas saņemamas Latviešu Centra birojā vai pieprasāmas pa pastu rakstot: Latvian Canadian Cultural Centre, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ontario M4A 2N8. Pieprasījumi jāiesniedz līdz 31. jūlijam.

Latviskās izglītības stipendiju nodibināja Latviešu Centra biedru pilnsapulce 1985. gada septembrī; ziedojumu vākšana stipendiju pamatkapitālam sākās šī gada februārī, un līdz aprīļa beigām stipendiju kontā ir savākti 35.000 dol. jeb viena trešā daļa no plānotās summas. Sasniedzot iecerēto pamatkapitālu, 100.000 dolarus, sākot ar 1987/88. mācību gadu varēsim piešķirt trīs nozīmīga lieluma stipendijas katru gadu, kā sākotnēji plānots. Stipendiju komiteja pateicas pirmajiem ziedotājiem, kas devuši iespēju šo stipendiju piešķirt jau šogad. Ļoti lūdzam pasteigties ar savu devumu tos Centra biedrus un labvēļus, kas vēl nav paspējuši ziedot šim pasākumam.

Kārlis Lapiņš,
Stipendiju komitejas vadītājs

Kur ir palicis Otto Grebže?

Nāk atmiņā, kā pirms nedaudz gadiem viena no Sidrabenes tradicijām bija Jāņu svinību laikā Kalna mājā apmeklēt Otto Grebžes gleznu skati. Tur mūs sveica košas puķes, dzimtenes ainavas un neaizmirstamie rudzu statiņi ar rudenīgajām mākoņu grēdām.

Būs maz tautiešu mājokļu un sabiedrisko telpu, kuŗas negreznotu vai nu lielāka vai mazāka Grebžes glezna. Varbūt derētu atgādināt, ka veselus četrpadsmit gadus Otto bija nodarbināts pie Ontario Hydro, iemūžinot ar saviem otas vilcieniem daudzu spēkstaciju tapšanu un veidošanos. Viņa radošo talantu izmantoja arī plašā Abitibi papīrproduktu firma, pasūtinot caur Hydro vairākus dučus gleznu savai galvenajai mītnei.

Pēc tam Otto ar savu mākslinieciško apdari kuplināja Ontario Ceļu departamenta izdevumus. Viņa darbi rotā ne tikai tautiešu mājas, bet ir atrodami arī Canada House, Anglijā, un p .t tālajā Austrālijā, nemaz jau neminot plašo Ziemeļamerikas kontinentu.

Un tad pēdējo desmit gadu laikā, kopš gleznotājs ir aizgājis pelnītajā atpūtā, viņa vārds un darbi tiek pieminēti arvien retāk. Varbūt tieši tāpēc daudzi tautieši vēlēsies uzzināt kaut ko par viņa pašreizējām gaitām un darbību.

Būtu jāpiemin, ka mūsu kaimiņš nav pūļa cilvēks, bet gan sava ceļa meklētājs un gājējs. Otto mīl dabu, skaistumu un vientulību. Kā gleznotājs viņš ir savs nesaudzīgākais kritiķis. Viņam ir savi noteikti uzskati, principi un idejas, kaut arī viņš respektē citu cilvēku domas un pieeju.

Ir tiešām jauki pasēdēt Otto omulīgajā mājā ar visskaistāko skatu uz ezeru, patērzēt par viņa plāniem, apbrīnot viņa daudzās gleznas un paklausīties viņa piedzīvojumiem bagātajā dzīves stāstā.

Atmiņā pazib trakais pēckaŗa laiks Vācijā, tirgošanās ar cigaretēm, lai iegūtu krāsas un materiālus. Balsī ieskanas zināms lepnums par starptautiskā bēgļu konkursā iegūto pirmo vietu un sekojošiem labumiem. Seko nemitīga vēlēšanās sākt pilnīgi jaunu dzīvi prom no kaŗā cietušās Eiropas. Izvēle krīt uz tālo Kanadu. Pēc tam sākās izceļošana, fiziski smagais un nepierastais darbs ar lāpstu, ķirku un tačku, būvējot spēkstaciju pie Rolftonas. Arī dzīves apstākļi ir nemīlīgi un saspiesti. Lai no tiem izbēgtu, kaut vai uz īsu brītiņu, Otto pavada savas brīvās stundas gleznojot nometnes tuvāko apkārtni. Drīz vien viņa gleznas tiek attiecīgi novērtētas, kam seko patīkamais piedāvājums apmainīt lāpstu un tačku pret otu un paleti.

Tā sākās Otto Grebžes varbūt pats radošākais posms viņa mākslinieciskajā radē. Tam seko līdzīgi uzdevumi pie Abitibi firmas un Šoseju departāmenta līdz pat iešanai pensijā.

Pirms kādiem divdesmit gadiem Otto bija atradis visskaistāko vietu visā plašajā pasaulē. Tā ir neliela klinšaina pussaliņa, kas dienvidu virzienā iestiepjas Otter Lake, netālu no Perisaundas (Parry Sound). Acīm paveŗas vienreizēji skati uz trim debess pusēm.

Pavasarī to sveic meža zosis atceļā no dienvidiem, vasarā skan viļņu šalkas un putnu dziesmas. Rudenī to rotā lapu zelts visdažādākās krāsu niansēs, gan arī šņāc bargo vēju brāzmainās šalkas pret klintīm un koku zaros. Ziemā viss ietērpjas neticami baltā sniega villainē, kas spīd un vizuļo saules atspulgā. Naktīs var klausīties lauska cirvīša klaudzienos.

Šis nu ir tas Dieva stūrītis, kur mākslinieks tagad dzīvo, atstādams lielpilsētas trauksmi un drūzmu. Šis ir viņa ,,kaktiņš un stūrītis zemes'', kam Otto ir pieķēries ar visu savu sirdi un dvēseli.

Neraugoties uz savu krietno gadu nastu, mūsu kaimiņš ir ļoti žirgts, aktīvs un izdarīgs. Apveltīts ar gaišu skatu un drošu roku, viņam nav par grūtām pat precizi izstrādātās, skaistās miniatūras. Arī puķes viņa gleznās nav zaudējušas savu dabisko košumu un lielisko apdari.

Patlaban gleznotājs gatavojas savai jaunajai izstādei, kuŗu atvērs 28. jūnijā, un tā turpināsies līdz 13. jūlijam, katru dienu no desmitiem rītā līdz desmitiem vakarā, paša mākslinieka mājās.

Pa šiem gadiem gleznu ir sakrājies visai daudz. Īsti latviska sirsnība sagaida visus tos tautiešus, kuŗi vēlētos apciemot mūsu lielo gleznotāju viņa ,,Saulstūrītī''.

Ārijs Mazsīlis

PULCĒSIMIES
DZIESMU SVĒTKOS
Malnaviešu brokastīs
6. jūlijā pl. 10:00
LATVIEŠU CENTRĀ TORONTO, KANADĀ
Tuvāki paskaidrojumi pie:
S. Miezis (1943)
Tel.: 1-416-247-3424

Murray E. Newbigging
BĒRU MĀJA
● **Izjusti personīgi pakalpojumi**
● **Pastāvīga kapella**
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

TORONTO ZIŅAS

Kristus Dārza administrātore Māra Zariņa pasniedza valdes priekšsēdim Dr. J. Lūsim Bell telefona sabiedrības 1600 dol. ziedojumu. 15. maijā vakaru vadīja inž. J. Lūsis. Programmā piedalījās arī pianists P. Zariņš. Foto J. Liģers.

● DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots nodaļas jaunākajā apkārtrakstā vērsis uzmanību uz Melnās lentes dienu 23. augustā, lai atgādinātu Molotova un Ribentropa 1939.g. 23. augustā parakstīto draudzības līgumu, kas nodeva arī Baltijas valstis Pad. savienībai. Viņš aicinājis par 25 dolariem iegādāties melno lenti un pieteikties par Melnās lentes dienas sekmētāju īpašai šīs dienas komitejai: Black Ribbon Day Committee, 958 Broadview Ave, Suite 308, Toronto, Ont. M4K 2R6, tālr. (416) 465-2219. Tuvojas 14. jūnijs, mūsu tautas sēru diena, kad sākās lielās izsūtīšanas uz Sibirijas vergu darbu nometnēm. Kopš tā laika šogad paiet 45 gadi. Daugavas Vanagi katru gadu īpašā 14. jūnija akcijā vāc ziedojumus mūsu politiskajam darbam. DV Kanadas valde lūgusi šo akciju atbalstīt arī šogad. Ārējās informācijas nozare šī darba veicināšanai no ienākušajiem 14. jūnija ziedojumiem un citiem ieņēmumiem pagājušā gadā izdevusi pāri par 20.000 dol., pie kam Kanadas politiķu, preses un sabiedrības informēšanai apm.5.500 dol., nacionālo fondu atbalstam 2.500 dol. un jaunatnes politiskai darbībai pāri par 1000 dol. Ievērojamas summas aizgājušas par materiāliem un citiem techniskiem izdevumiem, arī pasta izdevumiem, ņemot vērā, ka DV aizvadītā gadā rīkojuši vai piedalījušies septiņās lielās demonstrācijās, sagatavoti dažādi iesniegumi, informēta prese un politiķi, izmantojot daudzas izdevības, lai atgādinātu Latvijas likteni un vērstu uzmanību uz Pad. savienības centieniem iznīcināt latviešu tautu, pārvēršot to par minoritāti pašu zemē.

● Jorkas latviešu kapos pie prezidenta Kārļa Ulmaņa piemineķļa 10. maijā sakarā ar Kurzemes cietokšņa gadskārtējo atceri ieradās mūsu karavīru organizāciju vadītāji un prezidenta piemiņas komitejas locekļi un nolika ziedus, uzrunu teicot Dr. A. Vanagam un svētbrīdi vadot māc. A. Celmam. Klāt bija Latviešu virsnieku apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. E.Ozoliņš, Latviešu kara invalidu apvienības Kanadā valdes priekšsēdis vltn. A. Eglītis, DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots, piemineķļa meta autors architekts N. Sebris u.c.

● Austrumu draudzes lauku īpašumā Tālavā vasaras sezonu atklāja 25. maijā ar māc. A. Celma vadītu Trīsvienības svētdienas dievkalpojumu nometnes brīvdabas baznīcā, pulcējoties ap piecdesmit tālaviešiem un viesiem. Pēc dievkalpojuma Tālavas dāmas ar Olgu Vandeli un Annu Plēsumu bija klājušas kafijas galdu, kur draudzes mācītājam Arvedam Celmam atzīmēja 20 gadu ordinācijas atceri. Mācītājs interesantā un saistošā stāstījumā atcerējās savas izglītības un garīdznieka gaitas, pakavēdamies arī pie saviem studiju gadiem Oksfordas universitātē. Ordināciju 1966. gada 20. maijā St. Ann Agnez baznīcā Londonā izdarījis archibīskaps K. Kundziņš. Tagad šī baznīca nodota latviešu dievkalpojumiem. Māc. A. Celms 1968. gadā atstājis Angliju, kļūdams par amerikāņu armijas mācītāju Kaizerslauternā, Rietumvācijā, kur piecos gados no leitnanta paaugstināts līdz majoram. 1979. gadā viesojies Toronto, nolasīdams Sv. Jāņa draudzes lauku īpašumā Saulainē referātu no Vecās Derības par Jēkabu. Tā radusies doma par viņa pārcelšanos uz Toronto, kur 1981.gadā kļuvis par austrumu draudzes mācītāju ilggadējā draudzes mācītāja A. Brieža vietā, kur nokalpojis jau piecus gadus.

Nākošais dievkalpojums Tālavā 15. jūnijā, pieminot uz Sibiriju aizvestos latviešus.

● 7. Vispasaules latviešu jaunatnes kongresa rīcības komitejas un Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības kopīgi rīkotais Mātes dienas azaids Latviešu Centrā par labu šim kongresam 11. maijā trīs stundu laikā pulcināja pāri par 360 apmeklētāju, kas ir vairāk nekā caurmēra azaidos. Darbus veica 35 jauniešu liela grupa ar galveno saimnieci I. Freimani. Mātes dienas azaids šogad ļoti labi izdevās un rīkotājiem paredzams labs atlikums. No ziedotām tortēm un kūkām vien ieņemts 400 dol. Centra valde bija atvēlējusi šim jauniešu sarīkojumam telpas bez maksas. Jaukā laika dēļ bija izlikti galdiņi arī uz terases.

● TLB Sestdienas skolas jaunākās klases 24. maijā nobeidza 35. mācības gadu ar aktu. Beigšanas aktā atzinības rakstus saņēma skolēni, kam atzīmes nebija zemākas par 5. Tādi bija pirmskolā: Pēteris Māliņš, Āris Plampe, Arturs Šķobe un Ieva Šmita; 1.kl. Ariāna Murata un Lija Šķobe;; 2.kl. — Pauls Miklašēvics; 3. kl. — Laura Kupce, Viktors Kūlnieks un Ērika Pētersone; 4.kl. — Pēteris Puķīte, Mārtiņš Šmits un Anita Vilmane; 5.kl. — Krista Ozoliņa un 6. kl. — Nīls Ozoliņš un Baiba Vilka. Sekmīgākie 7. klases skolnieki savus atzinības rakstus saņems skolas izlaiduma aktā 7. jūnijā Latviešu Namā. Bibliotēkāre Amanda Sebre savukārt apbalvoja čaklākos grāmatu lasītājus: no 1.kl. — Ariānu Muratu, no 3.kl. Lauru Kupci, bet no 5.kl. Tediju Muratu. Aktu ar lūgšanu ievadīja māc. J. Cālītis. Skolas pārzine M. Matīsa pateicās skolotājiem Balvai Kūlai par 18 gadiem skolas darbā, Raimondam Brencim par 5 gadiem un Hugo Miķelsonam par vienu gadu skolas darbā un latvju rakstu un tautas tradiciju pulciņa vadītājai Silvijai Ozolai par 8 nostrādātiem gadiem. Sekoja LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka un TLB valdes pārstāvja Jāņa Brieža uzrunas. Vecāku komitejas priekšniece Z. Kalniņa apsveica ar neļķēm skolas pārzini M. Matīsu viņas dzīves jubilejā. Ar rožu pušķi sveica DV Toronto nodaļa un vanadžu kopas vadītāja A. Jākobsone. Skolotāji dāvināja tautisko šķīvi un gleznotājs-dekorātors Egons Ērvalds — savu gleznu. Deklamēja 1.klases audzēkne Andrea Linča. Akta norisi vadīja skolotāja E. Pētersone. Pēc liecību izsniegšanas skolotāja A. Mileiko vadīja rotaļas un sacensības skolas pagalmā. Skolotāja R. Vusta bija izkārtojusi vecāku saziedoto loteriju bērniem.

● North York mākslas padome bija uzaicinājusi tēlnieku Zigfrīdu Jurševsku līdz ar diviem kanadiešu māksliniekiem no Ontario Society of Artists žūrijas komitejā, lai izvērtētu mākslinieku darbus un piešķirtu godalgas Eye on Arts izstādē, kas notika no 10. līdz 18. maijam North York Arts Council galerijā. Izstādē piedalījās gleznotāji un tēlnieki no visām mākslas nozarēm, saņemot žūrijas piespriestās naudas balvas.

● DV Toronto vanadžu kopas vanadzes Kristus Dārzam ziedojušas četras naktslampiņas. Iemītnieku vajadzībām kopas vārdā ziedojumu nodevusi vanadze Anna Briede.

● Māc. A. Celms 22. maijā izvadīja 17. maijā 57 gadu vecumā mirušo Zigfridu Riekstiņu. Viņš dzimis 1929. g. 3. maijā Rīgā. Aizgājēju pēdējā gaitā no Jerret bēru nama uz Pine Hill kapsētu 22. maijā izvadīja māc. A. Celms. Nelaikis atstāj sievu Magdalenu, divas māsas — Ēriku, Veru un brāli Aleksandru.

● Baptistu draudzes māc. J. Šmits Walmer Road baptistu baznīcā kristījis Deboru Šmiti un Oskaru Arāju.

● East Yorka slimnīcā 20. maijā miris Ernests Mednis, dzimis 1903. gadā 3. jūnijā Kraukļu pagastā. Aizgājēju no Rosara bēru nama uz Mount Pleasant krematoriju izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaikis atstāj sievu Viktoriju, divas meitas Ingridu Kashnabish un Judīti Liepu, trīs mazbērnus un vienu mazmazbērnu.

● Māc. J. Cālītis kristījis Aldu Lailu Blatchinu, Pēteŗa un Dainas meitu Sick childrens slimnīcā.

● Toronto 22. maijā mirusi Anna Ozoliņa, dzimusi Rungulis. Viņa dzimusi 1904. gadā 11. jūnijā Smiltenē. Aizgājēju pēdējā gaitā uz Jorkas latviešu kapiem 24. maijā izvadīja māc. J. Cālītis. Nelaiķe atstāj meitu Ligitu, znotu Raimondu Preisbergu, divus dēlus — Māri, vedeklu Ausmu Ozoliņu un Tāli Ozoliņu, piecus mazbērnus.

● Pensionāru apvienības lielajā sarīkojumā pie klātiem galdiem Latviešu namā 22. maijā ap 250 dalībnieku noklausījās priekšnesumus, kuŗos piedalījās Vilma Aleksandera un Biruta Komarovska ar dzejoļu deklamācijām un pensionāru koris diriģenta E. Argala vadībā ar dziesmām. Bija izkārtota arī mantu loterija M. Kalniņas vadībā. No Kristus Dārza aprūpes mājas bija atbraukuši desmit viesu.

● Pensionāru saimei pievienojies arī torontietis Michaels Paņkovs, kam 4. jūnijā apritēja 65 gadi. Viņš dzimis 1921. gadā Rēzeknē. Toronto strādājis Simpsona preču namā. Slimības dēļ bijis spiests darbu pārtraukt un tagad saņem invalida pensiju, dzīvodams normētās īres dzīvokļu namā. Toronto viņam piederīgo nav, bet 3 brāļi dzīvo Latvijā. Slimības dēļ saistīts pie mājas un ilgojas pēc latviešu sabiedrības. Viņa tālrunis 787—0405.

● Intarsisti ar zīmējumiem un krāsu foto attēliem lūgti sazināties līdz 24. jūnijam ar A. Vilmani, 55 Bleecker Street, Apt. 1317, Toronto, Ontario M4X 1W9.

● Sakarā ar gatavošanos braucienam uz Globālām dienām Freiburgā, Vācijā, DV vīru korim šoreiz darba pilnas rokas. Koŗa mēģinājumi notiek 2 reiz nedēļā. Koris apm. 20 dziedātāju sastāvā izlidos 11. jūnijā uz Londonu, Anglijā, lai ar uzvedumu Kad pārnāksi, bāleliņ uzstātos 13. jūnijā Bratfordā, bet 15. jūnijā Straumēnos. 16. jūnijā koris izlidos uz Vāciju, lai piedalītos DV Globālo dienu programmā Freiburgā ar minēto uzvedumu un dziesmām diriģenta Ausekļa Pērkona vadībā. Pianists Jānis Beloglazovs. Koŗa administrātīvos jautājumus kārto priekšn. Hermanis Jākabsons.

● Latviešu kara invalidu apvienības paplašinātā valdes sēdē 15. maija vakarā DV namā galvenokārt pārrunāja aizvadītās Pavasaŗa balles sarīkojuma notikumu. Tā devusi apvienībai vairāk nekā 500.- dol. atlikumu. Par pūļēm apvienības pasākumu sekmēšanā apvien. priekšn. vltn. A. Eglītis ar rožu ziediem pateicās dāmu komit. priekšn. Elvīrai Ozoliņai, darbiniecēm Mudītei Zichmanei un Ilzei Eglītei. Aizvadītā apvienības biedru gada sapulcē pārvēlētā revīzijas komisija darbojas šādā sastāvā: O. Kļavenieks - pr-dis, E. Ozoliņš — sekr., A. Gaiķis — loc.

● Pazīstamais žurnālists Latviešu leģiona cīnītājs O. Kļavenieks dāvājis Kristus Dārzam televīzijas aparātu. Imants Kauss savukārt dāvanai aizvedis 1000 mārc. svaigus kartupeļus.

25. maijā Toronto mirušo
Ēriku Graubiņu
pēdēja gaitā uz kapiem no Rosara bēru nama izvadīs piektdien, 30. maijā, pl. 11.00.

Leonija Ozolkalne

Kur tu esi?

(16. turpinājums)

Un tad — tur palika pašas bērns un māte — Mazajā nokalnītē. Tai brīdī sirds pēkšņi bija kā divi daļās pārdalīta — ko pasargāt, ko pamest? Cilvēcības, līdzcietības vārdā? Un atkal turpinās atkārtotie jautājumi gaŗāmgājējiem:

— Ja kāds ko zinātu... ja zinātu... Sāpes, rūgtums, rūpes un nebeidzamie pārmetumi pašai sev, viss ieslēgts šai īsajā teikumā: ja zinātu —

Nelaimes nojauta gul pāri kā jumts, un aiziet no tā nevar.

Bet Jānis, Lienes vīrs, aizejot uz fronti, pēdējā atvadu vārdā lūdza nepalikt ielenkumā, bet abām ar bērnu meklēt drošību. Un kad pienāca brīdis, viņa pati vairs neaptvēra sevi. Svešs spēks to bija pacēlis un nesis. Bija licis traukties baiguma jausmās, stāvot uz zemapziņas sliekšņa, ar nāvi dvesdams un Baigā gada biedriem biedēdams.

Prāts dzina projām: tā nav vaina, tā tava karstā dzīvot alka, tā dzirksts, kuŗu tevī ielicis Radītājs. Un baiļu spēks lika papēžiem celties, dunot lielceļa izbradātajā smiltī. Kustības pilnajos lielceļos apstāšanās vairs nebija.

Vai arī visus šos gājējus, šos cilvēkus bez rītdienas, mocīja pārmetumi, tāpat kā viņu, Lieni? —

Gājēju gaitā manāms nogurums un trulums, bet satrauktajās sejās neziņas šaubas ar neizprotamo mudinājumu: Ātrāk! Ātrāk! Ar cerību solījumu, ka kaut kur būs apstāšanās un miers, tad varēs sakārtot sajukušās domas un soļus. Uz brīdi nolikt nastu, pārdomāt un pa to pašu ceļu doties atpakaļ. Atpakaļ — uz mājām —

Ietinot putekļu mākonī, celš tos nes aizvien tālāk. Biedinoša skaņa aizmugurē liek kājām cilāties steidzīgāk. Nav apstāšanās, nav. Ej vai pakrīti grāvmalē. Bet neviens negrib palikt. Sviedrains krekls, vējā pajukuši mati, acīs sūrstoša, niezoša sāpe. Un putekļu svītra virs lielceļa nebeidz kūpēt...

Un tikai tad, kad priekšā ir jūra, pelēks, putojošs ūdens, gājēju virkne mulsumā apstājas, biezā drūzmā saplokot krastmalā: Kur nu? — Tālāk nav kurp iet...

Raud. Kaut kur tālu aizmugurē pēc mātes auro bērns. Māti pazaudējis bērns... Vispārējā troksnī pazūd un uzpeld īss, izmisis sauciens:

— Māmiņ, māmiņ! — Visu palīgu palīgs — māmiņ! — pūlī elsās aizraudamies, sauc pazudis bērns...

*

Ienākot pilsētā, Lienes Zemzares pirmais gājiens bija uz Bērnu slimnīcu Torņakalnā. Bet slimo sarakstos te tādu bērnu nevar atrast. Ir vairāki mazuļi, kuŗi nav pratuši pateikt savu vārdu, tā apgrūtinot izziņu. Ar lielu lūgšanu Lienei atļauj pieiet pie katra slimā bērna gultiņas, lai pārliecinātos. Sirdij čokurā saraujoties, Lienei gribas noglāstīt katru redzēto bērnu: tu paliki dzīvs, mazulīt! Bet kur ir mana meitene?

Rīgā ir savairojies daudz slimnīcu, izvietotas visā pilsētā, pat lielākās privātās mājās. Nevienas durvis Liene nepamet neatvērtas, lai neapvaicātos. Lielākā daļa no tām ir kaŗa lazaretes ar ievainotajiem kaŗavīriem. Tā Lienes sirds sūrst ar aizlauzta zieda sāpi.

Pārgurusī Liene Zemzare atgriežas savā Rīgas dzīvoklī, kuŗu tā bija atstājusi, meklējot drošāku patvērumu uz laukiem. Pretēji visiem aprēķiniem, tanī apvidū izvērtās frontes līnija un iedzīvotājiem bija jāizvācas. Tā sākās neskaitāmās ģimeņu traģēdijas.

Pēc ilgāka laika tagad dzīvokli apstaigājot, tas likās atbaidīgi tukšs un skanīgs. Katrs priekšmets te atgādināja, stāstot par maza cilvēka intimo dzīvi, kas bija te ierakstīta dienu pa dienai. Pa šo grīdu bija švīkājušies viņu soļi savās sīkajās gaitās. Un tas runāja par ģimenes intimo tuvumu, par viņu kopīgajiem pārrunu vakariem.

Plāna putekļu kārtiņa klāja mēbeles. Tad — putekļu kārtiņā ieveidojās vārds: Jāni! Tālāk — Laima — izskanot izmisuma kliedzienam: Kur tu esi? — asu skabargu ieduŗot viņas sirdī un nedodot miera nevienai stundai.

Tad domā ierakstās it kā pavēle: Jāaiziet uz ministriju, uz vīra bijušo darba vietu, varbūt kāds? Kāds? Ko tad? Izejot uz ielas, tā drūzmā pamanīja izbiedētu, sviedriem pārplūdušu sievieti stumjam divriteni, uz kuŗa bija uzsēdināts bērns. Stīvām, nekā neredzošām acīm tā skatījās pāri un gaŗām pretimnācējos. Drūzmas grūstīta, tā brīžiem sagrīļojās, pussolī izlīdzinot gaitu, tā stūma savu riteni tālāk. Vai viņas stingais skats kaut ko meklēja pretimnācējos vai apraudāja kaut ko apraktu un zudušu?

Ejot tālāk, Liene ievēroja, ka Aspāzijas bulvāris gar pastu ir neparastu gājēju pilns. Gaŗā dzērvju virknē uz pauņām un somām bija sasēdusi Vācijas lepnā aizmugure — „zelta fazāni", kā tos viņu izcilā stāvokļa dēļ bija iesaukuši. Pasta sēta bija jau stāvgrūdām pilna, un arvien vēl drūzmējās klātnācēji. Puse pilsētas bija piebirusi pilna ar rūsaino formu. Redzams, ka satrauktu gaidu pilnas ir šo ļaužu kustības un valoda. Daži sasēžas smagajās mašīnās, kamēr palicēji, pašsavaldīšanos zaudējuši, skraidelē no viena ielas stūŗa uz otru. Tikai tagad redzams, cik Rīga ir bijusi pārblīvēta un cik daudzas svešas mutes apēda Latvijas labumu.

Vērojot šo nervozo kustību, top skaidrs, ka ap Rīgu ir savilcies vismelnākais melnums un nevienas briesmas nav ļaunākas par nupat nākošajām. Varēja tikai zīlēt, kādus uzrakstus tagad liksim uz savu ielu stūŗiem? Kaut prāts negrib pieņemt, ka nu visam jau ir gals, tomēr cerības ir mazas.

Tā katra jauna diena nesa jaunu traģēdiju. Ugunī sadega ne tikai pilsētas, mājas un cilvēku manta, bet arī daudzu cilvēku dzīves. Dvēseļu ugunī un izdzītībā šķirtās ģimenes un veselas tautas. Tā kaŗa posta sekās un badā, neparastos apstākļos iemestiem, daudziem aptrūka dvēseles skaidrības un cilvēks pret cilvēku kļuva asinskārs zvērs.

*

Ja Lienes Zemzares pirmais gājiens, iebraucot Rīgā, bija uz Bērnu slimnīcu, tad, neatrodot nekur pieturas punkta, tā aizgāja uz laikraksta redakciju, lai tur ievietotu sludinājumu. Un drīz vien tur parādījās izmisuma pilns kliedziens — māte meklē pazudušo bērnu. Ja kāds ko zinātu — —

Tā Rīgas laikrakstos sāka parādīties kāda neparasta nodaļa — Meklējamo saraksts. Sākumā mazliet pabailīgi, gandrīz kā jautājot: Vai drīkst? — sekoja pa retam atsevišķam sludinājumam. Tā pamazām, kā tumsā taustīdamies, zudušie meklēja cits citu, meklējamo rindām izvēršoties arvien gaŗākām. Sākumā meklētāja balsij izskanot pabailīgi, bet zudušo rindai pieaugot arvien gaŗākai, šis sauciens izskanēja baigā apsūdzībā: Atsaucieties, jūs meklē! Tur māte laikrakstā izvaimanāja: Ja kāds zinātu, ja zinātu — — Arvien vairāk un vairāk meklētāju pievienojās lielajam meklētāju korim, vaicājot: Kur tu esi? —

Meklēju tēvu, māti, brāli, rads radu meklēja, kur kuŗo bija izmētājis bēguļošanas laiks. Slejām gaŗi kļuva šie sludinājumi, meklējot piederīgos, smeldzot bezatbalss tukšumā. Neskaitāmas izmisušas mutes vaid: kur esi, māt? Kā no ligzdas izmests putnēns raud noklīdis bērns.

— Atsaucieties, jūs meklē! — skanēja izmisuma kliedziens pāri laikraksta lapai, aizņemot jau vairākas slejas. Tā vairs nebija atsevišķas ģimenes, bet nu jau veselas tautas sāpe: Atsaucieties — — Pametot acis šai sūdzību lapā, tā vien likās, ka tā ir melnā bēŗu apmalē ielogota, jo cik apraudāto cerēja cits citu atrast un cik bija to, kas atrada viens otru, un cik palika tukšu gaidu elsās.

— Kur tu esi? — sirds kā aizslāpusi vālodze zvana. — Kur tu esi, izbīļa pilnām acīm cilvēki jautā tam vārdā nemināmam, kas šķiet esam spējīgs visu atbildēt. Kā lūgšana skan čuksti naktī tam Lielajam, kam zināmas visas lietas, bet kas nedzirdīgs ļauj izsāpēt ļaužu sirdīm.

(Turpinājums sekos)

Austra Balode

Sirds

Es Dievam pateicos,
ka viņš man sirdi devis,
kas visu just
un visu uztvert spēj:
ik mākonī,
ik zieda kausā zvīļā
spēj Viņa brīnumaino
vaigu saskatīt,
un putna dziesmā,
strauta čalā maigā
var Viņa nemirstīgo
balsi saklausīt.
Es Dievam pateicos,
ka Viņš man sirdi devis,
kas sāpēs degt
un mīlā kvēlot spēj —
ik līdzcilvēkam atvērties
un labestībā sildīt,
un piedodot un dodot
sevi pati piepildīt.

* * *

Arvīds Melliņš

Miers

Mana nemiera bura,
kurp skreji —
mieru rast?
Bez nemiera,
kas miers?

*

Vai miers,
kad klusums,
kad kaŗa nav?
Miers —
kad naida nav.

*

Pelēkais akmens ceļmalā dus,
aukstajā sejā
gadu kārtas.
Miers.
Tevi modinās nemiers;
tu celsies
un pārtapsi
skaistumā.

* * *

Elza Alka-Gaigala

Nepabeigta simfonija

Tu visai manai dzīvei cauri skani,
Kā stīga sarauta...
Tik liegi, maigi — dažreiz drūmi,
šeit svešumā.
— Tik auksti vēji pūš
No mīļās, tālās zemes.
Man puķes nesmaržo
te jaukā pavasarī.
Kad tēvu, brāļu, viru vaimanas
vējš nes no Kurzemes...
— no Jelgavas, no Madonas
un Rīgas.
Tur baltas ievas, ceriņziedi
— asarām slacīti...
Kurzeme, Kurzeme!
Mana dārgā tēvu zemīte...
— Tā mana skumjā simfonija...
Šeit svešā krastā dzīvot.
— Tak reizi Dievs mūs apžēlos.
Tad priekā skanēs zvanu mēles.
Dies, dziedās meitenes!
Un brīvā zemē atkal arājs
vagu dzīs.
Tur mūsu Latvijā!
Nepabeigtā simfonija...

LŪGUMS

kārtot laikraksta Latvija Amerikā 1986. g. abonementa maksas, kas redzamas maksāšanas zīmē katrā laikr. numurā.

Dievlūdzēju skaits audzis

LELBAs pārvaldes paplašinātā sēde notika Čikagā,Ciānas draudzes telpās.

Sēdi vadīja pārv. priekšn. prāv. V. Vārsbergs. Pirms sēdes, 8. maija vakarā, pārvalde piedalījās visu Čikagas draudžu Debesbraukšanas dienas dievkalpojumā un māc. Ainas Pūliņas ordinācijā, ko izdarīja prāv. V. Vārsbergs, asistējot prāv. J. Turkam un māc. A. Rautenšildam.

Divu dienu gaŗajā darba posmā galveno vērību veltīja padarītā 6 mēnešu darba izvērtēšanai, tuvāku detaļu izstrādāšanai vasaras un rudens darba mēnešiem, kā arī pēdējo 10 gadu draudžu statistikas apsvēršanai darbībai nākotnei.

Prāv. A. Voitkus nolasīja archibīskapa A. Lūša, kas slimības dēļ nebija ieradies, informāciju par pārmaiņām Baznīcas Virsvaldes sastāvā un sekretārs J. Koncis informēja par lēmumiem attiecībā uz jaunās dziesmu grāmatas izdošanu, kopbaznīcas svētdienas kollektes nodošanu Rītdienas Fonam un RF stipendijas atmaksāšanu tiem, kas pēc ordinēšanas neizmanto iespējas strādāt latviešu draudzēs.

Kasieris A. Trautmanis, komentējot 1985. gada kases pārskatu, konstatēja, ka saimniekots budžeta robežās. No kases apgrozījuma pirmos 4 mēnešos šajā gadā redzams, ka arī 1986.g. budžets ir reāls.

Apgabalu prāvesti (A.Ozols, J. Turks, R. Āboliņš un A. Voitkus) norādīja, ka visos apgabalos ir samērā līdzīgas problēmas, kas saistītas ar draudžu locekļu skaita samazināšanos, reģionālās aprūpes sagādāšanu mazākām draudzēm, kas nevēlas sadarboties, un jaunatnes iesaistīšanu draudžu darbā. Tikai pie dažām draudzēm darbojas jaunatnes pulciņi. Ievērojami pieaudzis devums palīdzības darbam Latvijā. Visos apgabalos notikušas vai drīzumā notiks mācītāju, draudžu darbinieku un dāmu komiteju konferences. Nolēma norādīt draudzēm, ka iesvētes mācību var noturēt arī laju darbinieki, bet noteiktais iesvētes laika minimums ir 30 mācību stundas. Revīzijas kom. (priekšsēdis P. Bukāns) informēja, ka par 1985.g. revīzija izdarīta LELBAs pārvaldes, grāmatu apgāda un ārmisijas kasēm, kā arī 4. sinodes un teol. kursu norēķiniem. Visos gadījumos grāmatās ieraksti saskan ar attaisnojošiem dokumentiem un darbinieki savu uzdevumu veikuši ar izpratni un pienākuma apziņu.

Teoloģijas noz. vadītājs māc. J. Cālītis informēja par programmām un lektoriem latviešu Bībeles salīdzināmās valodas kursiem Rietummičigenas universitātē un Teoloģijas kursiem Sidrabenē. Jūtami paplašinājies jaunatnes nozares darbs (vad. māc. Lauma Zušēvica). Notikuši 6 jauniešu saieti, izstrādātas saietu rīkošanas vadlīnijas nākotnei, kā arī iznācis kristīgo jauniešu žurnāla Enkurs pirmais numurs. Šovasar noz. vadītāja mācīs ticības mācību Gaŗezera vidusskolā un noz. darbiniece Daina Elberta Beverīnā.

Rosīgi darbojies LELBAs apgāds (vad. māc. H. Jesifers), turpinot ticības mācības darba burtnīcu iespiešanu,jaunā Lukas evaņģ. tulkojuma izplatīšanu un Ceļa Biedra (3680 abonenti) izdošanu. 1000 eksemplāros iespiestas dziesmu grāmatas un archib. A. Lūša jaunā grāmata DP. Paredzēts izdot lūgšanu grāmatu mājai un baznīcai. Vienu eks. no katras izdotās grāmatas dāvinās LSC bibliotēkai. Pārvalde aicina visās draudzēs iekārtot grāmatu galdus, kur piedāvāt LELBAs izdoto u.c. kristīga satura literātūru.

Skolu nozare (vad. Maija Grendze) lidojumu izbeigušās Bitītes atjaunošanai izveidos kristīgās audzināšanas lapu pie Mazputniņa. To sagatavo noz. darbiniece Ilze Rudzīte uz divām lappusēm, tēmētu vidēja vecuma bērniem. Katram mēnesim būs attiecīgs temats. Parauglapu ievietos LELBAs Ziņu septembŗa numurā.

Plašas debates notika par ticības mācības skolotāju trūkumu un to sagatavošanu. Prāv. V. Vārsbergs norādīja, ka vidusskolās ticības mācība būtu jāmāca mācītājiem. Draudzēm jārūpējas, lai viņiem būtu laiks šo darbu darīt, jo tas uzskatāms kā daļa no darba draudzē.

Dāmu komitejas noz. vadītāja T. Kristberga informēja par domu izmaiņu ar dāmu kom. referentēm visos apgabalos. Lielākas problēmas sagādā veco ļaužu aprūpe un jaunu darbinieču piesaistīšana.

Apgabalu apspriedēs plānos, kā pavairot dievkalpojumu apmeklētāju skaitu un kā sirsnīgāk un iespaidīgāk atzīmēt kopbaznīcas svētdienu, kuŗas kollekte paredzēta Rītdienas Fondam.

Jaunā informācijas noz. vadītāja Aina Pūliņa intensīvi strādā pie LELBAs ziņām, kas iznāk 4 reizes gadā.

Liturģijas nozares vad. māc. K. Kuškēvics informē, ka dz. grāmatas emandācijas komisija gandrīz nobeigusi dziesmu izvēli. Darbs turpinās pie liturģiskās daļas. Komisijas izdevumus sedz Baznīcas Virsvalde. Ceturtās Ērģeļu dienas notiks 1987.g. oktobrī Čikagā LELBAs atbalstā.

Namturības noz. (vad. māc. A. Liepkalns) izstrādāto Rītdienas Fonda pārorganizēšanas projektu nolēma izveidot un attīstīt tālāk, lai to varētu iesniegt kā ierosinājumu Virsvaldei.

Plašu pārskatu par draudžu statistiku 1985.g. un pārmaiņām pēdējos 10 gados sniedza noz. vad. Dr. J. Robiņš. To ievietos Baznīcas Gada grāmatā. Kaut draudžu locekļu skaits turpina samazināties par 2 proc. gadā, iepriecina dati, ka 1985. g. Bībeles stundu skaits palielinājies par 34 proc. un garīgo sarīkojumu skaits par 17 proc. Pēdējos 10 gados kristību skaits samazinājies par 25 proc., iesvētību par 37 proc. un latvisko laulību skaits par 60 proc., bet bēres pieaugušas par 14 proc. Neskatoties uz to, ka dievkalpojumu skaits samazinājies, dievlūdzēju skaits pieaudzis par 20 proc. un dievgaldnieku skaits pieaudzis par 23 proc., norādot uz jūtamu garīgās aktīvitātes pieaugumu draudzēs. Caurmēra ziedojumu devums palielinājies par 85 proc. uz draudzes locekli. Nozares izstrādāto draudžu un mācītāju vienošanās dokumenta paraugu pārrediģēs un galīgā redakcijā pieņems nākamā sēdē.

Evaņģelizācijas noz. vad. māc. M. Ķirsons norādīja, ka ir svarīgi, lai mācītāji piedalītos arī 2 x 2 un 3 x 3 nometnēs un informēja par paveiktiem priekšdarbiem Draudžu dienās Katskiļos. Pārvalde nolēma atgādināt, ka Lukas evaņģelija lasīšana pēc izsūtītās programmas šoruden izdarāma arī draudzēs, kur tas vēl nav paveikts. Celsmes dienu rīkošanai mazākās draudzes var pieprasīt LELBAs atbalstu.

Palīdzības darbam (noz. vad. prāv. A. Veinbergs) dzimtenes baznīcai 1985.g. izlietota rekorda summa 47.800 dol. Mācītāji Latvijā sagaida, ka latviešu tūristi ciemojoties Rīgā apmeklēs arī baznīcas. Iegūta informācija, ka bībeles, ko tūristi atstāj baznīcu solos Rīgā, ne katrreiz saņem vietējie dievlūdzēji, bet tās salasa oficiālas personas. Prāv. V. Vārsbergs informēja, ka pēc 1988.g. LCUSA visumā izbeigs darbību. Turpinās darboties tikai Lutheran Immigration and Refugee Service, kur LELBAs pārstāvis ir māc. A. Liepkalns un Lutheran World Council, kur mēs neesam biedri. Rakstot Luth. World Council, prāv. V. Vārsbergs norādīs, ka LELBA ir ieinteresēta piedalīties viņu darbā.

Nākošā rēgulārā pārvaldes sēde paredzēta 1986. gadā no 14.—16. novembrim Losandželosā.

E. Reinbergs,
LELBAs pārvaldes sekretārs.

Sarīkojumu Kalendārs

5. jūnijā pl. 14 Latviešu Namā pensionāru apvienības sezonas noslēguma sarīkojums. Koris. Deklamācijas un šis un tas.

7. jūnijā pl. 11 Latviešu Namā TLB Sestdienas skolas 35. izlaiduma svētki.

SIDRABENE

28. jūnijā Līgo svētki.

SAULAINE

21. jūnijā Līgo svētki ar Čikagas piecīšu divām izrādēm — pl. 17.30 un 19.30.

Daugavas vanadžu salidojums Anglijā

Daugavas vanadžu Anglijā, pēc skaita 23., salidojums notika nedēļas nogalē 3. un 4. maijā Latviešu mājā Almēlijā. Piedalījās ap 80 vanadžu un kopā ar organizācijas darbiniekiem un viesiem bija vairāk nekā simts dalībnieku. Darba sēdes prezidijā darbojās: DVF vanadžu daļas vadītāja Ēr. Sarkanbārde, Z. Lazdiņa, I.Birzgale, Ā. Ričardsone, Dz. Satklife, V. Alksne un A. Vītiņa.

Darba sēdē 4. maijā, kas ilga četras stundas, ievadvārdus teica Almēlijas nod. vanadžu kopas vadītāja L. Vepere. Atklāja DV priekšnieks J. Frišvalds, kas uzsvēra trīs lietas: visu organizācijas biedru vienādās tiesības domāt, spriest un lemt; vajadzību organizācijā iesaistīt vēl citus tautiešus (DVF Svonsijas nod. p.g. biedru skaitu pavairojusi par 75 proc.); vērienīgi atbalstīt latviskās izglītības un audzināšanas pasākumus. Atklāšanu noslēdza Latvijas valsts himna. Īsas uzrunas teica organizācijas vanadžu goda priekšniece Marija Ķeņģe un vanadžu priekšniece Austra Liepiņa. Zemes valdes vārdā apsveica priekšsēža vietn. A. Freimanis. Rakstiskus apsveikumus bija sūtījušas zemju vanadžu vadītājas: A. Ceriņa, N. Pulciņa, I. Matisone, I. Nolle-Blūmfelde u.c.

Daļas vadītājas ziņojums bija pieietams rakstiskā veidā. Labi izstrādātus referātus sniedza A. Liepiņa — Latviešu sieviete politikā un Rūta Āpša, Latviešu nac. padomes Lielbritanijā Jaunatnes noz. vadītāja — Latviešu sieviete sabiedrībā. Temati bija balstīti arī uz vēsturiskiem notikumiem un ar lielu atsaucību klausītāju uzņemti. Gaidāms, ka abi tiks publicēti DV mēnešrakstā. Pārrunās pie dzirdētā piedalījās Dr. O. Lūsis, V. Bergmane u.c. Atsevišķus kodolīgus ziņojumus deva DVF novadu vanadžu vadītājas, tuvāk pastāstot par novados rīkotām vanadžu vakarēšanām (reizi jeb divas gadā). LNPL izglītības noz. vadītāja Dzidra Pūrmale pastāstīja un piedevām izdalīja sagatavoto informāciju par latviešu izglītības pasākumiem brīvajā Eiropā, kur līdzās vietējām latviešu skolām (Anglijā 3) ir četri citi kopēji pasākumi: Eiropas latviešu vasaras skola, vasaras kursi (no 16 g. vecuma), valodas semināri Anglijā, kas notikuši piecus gadus, un 3 x 3 nometne (ģimenēm). Piedevām ir bijuši arī 2 x 2 kursi.

Atbalstot daļas vadītājas Sarkanbārdes priekšlikumus, vanadzes vienojās par tālāk minētiem uzdevumiem un rīcību: 1) Aizvesto atceri 14. jūnijā, atzīmējot censties vietējā britu presē ievietot sēru sludinājumus, veltītus noteiktām personām, kas deportāciju rezultātā gājušas bojā; 2) izdarīt iesniegumu Britanijas ministru prezidentei M. Tačerei, vēršot premjēres uzmanību uz tām briesmām, kādas latvju tautai okupētajā Latvijā sagādā pašreizējā atomreaktora eksplozija Ukrainā, reizē vēršot uzmanību arī uz Pad. savienības okupācijas varas izdarītajām Latvijas iedzīvotāju deportācijām; jauniešiem ierosināt — intervēt savus vecākus par viņu dzīves gaitām, lai tā jaunie ar tām labāk iepazītos un materiālus varētu izmantot arī piem. eventuālai Anglijas latviešu vēsturei; vanadzēm ar piemērotu velti atcerēties latviešu skolu beidzējus; sūtīt organizētā veidā sveicienu kartītes mūsu tautiešiem, kas smok padomju apcietinājuma un ieslodzījuma vietās (uz vietām izkārtojumu pārzinās novadu vanadžu vadītājas). Daļas vadītāja informēja arī par mazo pasta paciņu sūtīšanas iespēju uz okupēto Latviju, kādā sakarībā tā speciāli pieprasījusi pilnīgāku informāciju Anglijas pasta galvenai pārvaldei, ko vēlāk paziņos nodaļu vanadžu kopām. Ēr. Sarkanbārde mudināja tautiešus, sevišķi vieniniekus, gādāt par testamentu sastādīšanu. Daļas vadītāja aicināja visus posties un piedalīties 5. Globālās DV dienās jūnija vidū Freiburgā, Rietumvācijā.

3. maijā notika vanadžu sadraudzības pēcpusdiena. Pie tases kafijas bija izdevība tuvāk iepazīties ar citām darbu darītājām, parunāties, pakavēties. Vakarā bija saviesīgs vakars, kuŗā dziedāja Svonsijas nodaļas vanadžu ansamblis, kuŗā tikai divas latvietes, bet pārējās velsietes, kas rados ar latviešiem. Ansambli vada vanadžu kopas vadītāja Rita Vanaga (dzied arī viņas meita). Līdzās latviešu dziesmām bija pāris arī velsiešu valodā. Velsietes arī bija vanadžu tērpos. Sasniegums ir atzīmēšanas vērts, jo tas ir vienīgais vanadžu dziesmu ansamblis Anglijā. Sakarā ar neseno dzimšanas dienu godināja daļas vadītāju Ēriku Sarkanbārdi.

J. F.

GRAND RAPIDI

10. maijā Aglonas Dievmātes baznīcā prāv. B. Baginskis no Čikagas, asistējot pr. Ed. Statkusam, salaulāja Grand Rapidu latviešu koŗa diriģenti Moniku Dauksti ar Amerikas bruņoto spēku Jūras kājn. korpusa piederīgo Andri Strautnieku. Baznīcā latviešu koris nodziedāja divas dziesmas dir. Rob. Zuikas vadībā. Svētos rakstus lasīja līgavas māsa Vanda Daukste, ērģeles spēlēja Dāvids Zadvinskis. Kāzu mielasts notika Latviešu biedrības namā, kuŗā bija pulcējušies ap 150 viesu. Jaunlaulātos apsveica Latviešu katoļu draudzes vecākais Dr. Z.Zadvinskis, un rozes no ALKA Dzintars pasniedza Lidija Tarbunasa. Vēl runāja dir. R. Zauika u.c.

● Kurzemes cietokšņa cīņu kapitulācijas dienu atzīmēja DV apvienība Grand Rapidos tieši 8. maija vakarā Latviešu biedrības namā. Vakaru ievadīja apvienības priekšn. Arn. Balodis, kam sekoja māc. J. Medņa vadīts svētbrīdis.

Elv. Brūna un B. Maine deklamēja un Kurzemes cietokšņa cīņu dalībniekiem vanadžu kopas priekšniece V. Riepniece pasniedza ziedus. Atkārtoti vēl runāja DV apv. pr. A. Balodis, pieminot aizvadīto lielo notikumu cīņu posmu pirms vairākiem gadu desmitiem.

V. Z.

Šo viesnīcu 1

RAIBĀ NEDĒĻA

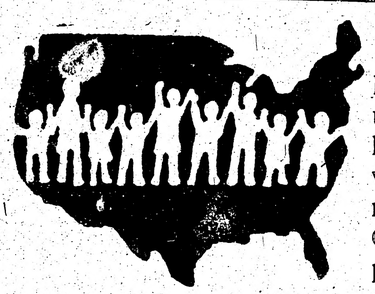

NO KRASTA LĪDZ KRASTAM

Pagājušajā svētdienā pirmo reizi ASV vēsturē notika vienreizēja demonstrācija, kurā amerikāņi, sadodoties rokās, no austrumu krasta līdz Klusajam okeanam apliecināja savu gribu palīdzēt trūkumcietējiem pašā Amerikā.

Šī humānitārā akcija tomēr nevarēja iztikt bez komerciālisma, jo pasākuma atbalstītāja — Coca-Cola sabiedrība — izmantoja gadījumu, lai reklāmētu populāro atspirdzinošo dzērienu. Daudzās vietās līdzās ASV karogiem plīvoja arī Coca-Colas reklāmas karogs. Neskatoties uz to, dzīvajā ķēdē pāri visam kontinentam piedalījās vismaz 5 milj. amerikāņu. Vašingtonā ķēdē stājās arī prezidents Rēgens, Nansija un gandrīz visi Baltajā namā nodarbinātie. Ar šo akciju grūtdieņu atbalstam paredzēts savākt vismaz 100 milj. dolaru.

Rēgena politiskie pretinieki apgalvo, ka ASV vēl šodien ar tukšu vēderu gulēt ejot vismaz 20 milj. dvēseļu. Arī bezpajumtnieku skaits neesot mazais. Protams, ka bagātajā Amerikā nedrīkstētu pastāvēt ne bads, ne patvēruma trūkums. Te jāpiezīmē, ka Amerikas valdība ik gadus izdod biljoniem dolaru nelaimīgo atbalstam citās valstīs visos kontinentos.

Lai cik pretrunīga arī notikusī demonstrācija bija, tā izdevās teicami.

Šīs lielās akcijas priekšvakarā amerikāņu lepnumam asu skabargu dibenā iedūra bezkaunīgie poļi. Jaruzelska uzticības vīrs Jeziks Urbans nosūtīja Ņujorkas pilsētas galvam Kocham 3.000 guļammaisu izdalīšanai tiem ņujorkiešiem, kas naktis pārguļ parkos, pamestās mājās vai uz trotuāra.

Kochs sašutumā norādīja, ka ņujorkieši paši var gādāt un jau gādā par katra sava līdzpilsoņa labklājību. Varšavas sūtītos guļammaisus tomēr poļiem atpakaļ neatdeva. Gudras galvas izdomāja, ka poļu guļammaisus itin labi varētu izmantot amerikāņu skautiņi, šovasar braucot uz vasaras nometnēm.

TAČERE JERUZALEMĒ

Britu premjēres Tačeres apspriedes Jeruzalemē ar Izraēlas ministru prezidentu Perezu daudzi politiķi uzskata par Eiropas diplomātisku soli mēģinājumā panākt saspīlētā politiskā klimata maiņu Vidējos austrumos. Kā zināms, Tačere nākamos sešos mēnešos pildīs arī Eiropas koptirgus valstu prezidentes pienākumus.

Tačere ieteica Izraēlai atrisināt palestīniešu problēmu.

Jeruzalemē Tačere Izraēlai atgādināja, ka paliekams miers bez palestīniešu jautājuma atrisināšanas nekad nebūs iespējams. Viņa demonstrātīvi tikās ar deviņiem vadītājiem arabu pārstāvjiem, kas dzīvo un darbojas Izraēlas okupētajā rietumkrastā un Golanas augstienē.

Šie arabi nepārprotami apliecināja to, ka palestīniešu vairākums uzskata Arafatu par savu interešu oficiālo aizstāvi. Atzīmējams, ka Tačerei esot Izraēlā, Itālijas ārlietu ministrs Tunisā tikās ar PLO vadoni Arafatu personīgi.

Tačere ieteica Izraēlai meklēt draudzību ar visām mērenā spārna arabu kaimiņvalstīm. Pēdējos gados kā Ēģipte, tā arī Jordāna ir piedzīvojusi vairākas rūgtas vilšanās. Žīdi netic Saudi Arabijas solījumiem, un ar vislielākām bažām raugās uz Sirijas prezidentu Asadu.

Te jāpiezīmē, ka Lielbritanija tieši Saudi Arabijai ir piegādājusi visjaunākos raķešu ieročus. Rēgenam bija jāizlieto savs veto pret kongresā pieņemto militārās palīdzības noraidījumu Saudi Arabijai.

1984. gadā latviešiem labi pazīstamais senātors Persijs zaudēja vēlēšanās tikai tādēļ, ka viņš iedrošinājās balsot par ieroču došanu Saudi Arabijai. Amerikas žīdi ar savu lielo politisko iespaidu nostājās pret Persiju, un viņam bija jākapitulē.

Jeruzalemē Perezs pateicās Tačerei par viņas stingro nostāju starptautiskā terrorisma apkarošanā.

Par ironiju jāuzskata patiesība, ka Tačerei Jeruzalemē bija jāapmetas King David hotelī. Pirms 40 gadiem žīdu teroristi ar Menachimu Beginu priekšgalā uzspridzināja šo viesnīcu, pie kam bojā gāja daudz britu Palestīnas administrātori un karavīri.

KARSTUMS PIEŅEMAS

Dienvidafrikas valdības stratēģiskā akcija, kas bija vērsta pret tā dēvētā Afrikas kongresa terroristu bazēm Zambijā, Zimbabvē un Botsvanā, atbalsojās gandrīz visās pasaules mētropolēs. Visi aparteida pretinieki vaimanāja par Botas valdības militāriem soļiem, kas vērsti pret melnās rases vairākumu. Kanadas ārlietu ministrs Klarks pasteidzās pat deklarēt, ka Otava darīšot visu iespējamo, lai paātrinātu Botas valdības galu.

Tajā pašā laikā Vašingtona un Londona paziņoja, ka tās nedomā vērst nekādas saimnieciskas sankcijas pret Pretoriju.

Sadursmes vēl turpinās, bet pasaules prese noklusē to, ka aiz sazvērnieku vadoņa Mondelas muguras jau 20 gadus plīvo sarkanais karogs ar sirpi un āmuru.

Dienvidafrikā radusies jauna labā spārna kustība, kas savukārt uzbrūk Botam par pārāk lielu piekāpšanos melno aktīvistu prasību priekšā.

Sazvērnieki izrēķinās arī ar saviem cilvēkiem, bieži upurim uzmetot virsū ar benzīnu aplietu degošu auto riepu. Te jānorāda, ka lielākā zulu cilts ir nostājusies pret marksistu radikāļiem un atbalsta Botas valdību.

Šo viesnīcu 1946. gadā uzspridzināja žīdu pagrīdes teroristi.

KĀRSFELDE PRET VALDHEIMU

Austrijas valsts prezidenta vēlēšanu dienai tuvojoties, Vīnē notikuši vairāki starpgadījumi, kuŗos kandidāta Valdheima atbalstītāji izmetuši no vēlētāju mītiņiem tos, kas cenšas iegalvot, ka austrieši nedrīkst ievēlēt augstajā prezidenta amatā nacistu kara noziedznieku — Valdheimu.

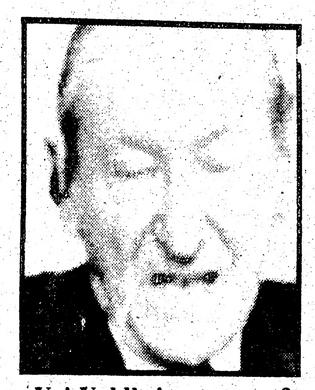

Vai Valdheims uzvarēs?

Pret Valdheimu vērstā kampaņā redzamu vietu ieņem no ārzemēm iebraukusē vāciešu nacistu vajātāja Beate Klārsfelde, kas, nebūdama žīdiete, apgalvo, ka Valdheims patiesi politiski neesot „košers".

Sabiedriskās aptaujas rezultāti rāda, ka, neskatoties uz Valdheima noklusēto lomu Balkānos, viņš 8. jūnijā varēs likt galvā Austrijas valsts prezidenta cilindri.

Kārsfelde ieradās Vīnē ar apvainojumu munīciju.

Karogs aiz Afrikas kongresa vadoņa Mandelas.

BONNERE NETIKA BALTAJĀ NAMĀ

Padomju savienības pazīstamā disidenta Nobela prēmijas laureāta Andreja Sacharova sieva Elēna Bonnere pēc ārstēšanās Eiropā un ASV jau izbraukusi atpakaļ pie sava vīra uz Gorkiju.

Bonnere ceļā uz Gorkiju

Kaut Bonnere vēlējās tikties arī ar prezidentu Rēgenu, Vašingtonas un Maskavas traus-lās draudzības dēļ prezidents izšķīrās neuzklausīt tālo viešņu. Rēgens slēgtā apciemojumā tomēr pieņēma no Pad. savienības izlaisto disidentu Anatoliju Šeranski, bet arī šis notikums netika kārts pie lielā zvana. Šeranskis patlaban ciemojas Ziemeļamerikas kontinentā, un visur viņu uzņem ar lielām gavilēm, jo viņš runā atklātu valodu par Kremļa represijām, kas vērstas pret visiem režīma kritizētājiem.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Austra Butkēvica

Bahāmu kaija

Cīnoties ar sniegu un aukstumu, abi ar vīru nolēmām braukt drusku sasildīties uz Nasavu, kas ir Bahāmu salu grupas galvaspilsēta. Bahāmas sastāv no apm. 700 dažāda lieluma salām. Nasava atrodas Ņūprovidences salā (New-Providence) salā. Senos laikos šo salu bieži apmeklējuši pirāti, un vergu tirgotāji šeit novietojuši vergus starp divām augstām koraļļu klintīm. Klinšu galos izcirstās kāpnes bijušas apsargātas un izbēgšana pilnīgi neiespējama. Kad izbeidzās verdzība visā pasaulē, arī šos vergus atbrīvoja. Bahāmu melnie iedzīvotāji ir šo vergu pēcteči. 1973. gadā Bahāmas ieguva neatkarību no Anglijas, par ko melnie iedzīvotāji ir ļoti lepni. Ar šo faktu mūs iepazīstināja, braucot no lidlauka uz viesnīcu. Bahāmu karogs ir zili zaļš-zelts-melns. Tā nozīme: zili zaļa ir jūra, zelta saule un melni cilvēki. Karogi plīvo visur, un starp tiem netrūkst arī Kanadas un ASV karogu.

Amerikāņi šeit ir ieguldījuši milzu līdzekļus viesnīcās, restorānos un dažādos pasākumos. Tūrisms zeļ, un melnajiem ir darbs un maize. Tikai — viņi nestrādā vairāk kā tas absolūti nepieciešams. Visi kustas lēni, bez steigas, tāpēc daudz kas notiek ar nokavēšanos, un daži darbi paliek pavisam nedarīti. Staigājot pa Nasavu, redzējām krūmos ieaugušas vecas mašīnas un katrā brīvā vietā atkritumu kaudzes. Vienīgi viesnīcas un sabiedriskās ēkas ir labi apkoptas. Mājas lielāko daļu pasteļu krāsās: zilas, zaļas, violetas un visbiežāk rozā krāsā. Pat valdības ēka ir rozā krāsā ar baltām kolonnām un rozā sētu apkārt. Starp kuplo palmu zaļumu mājas izskatās gaišas un priecīgas. Priecīgi ir arī melnie iedzīvotāji. Viņi ir runīgi un labprāt rāda savus baltos zobus. Visur aug kuplas kokospalmas, bet nekur neredz ne augļu koku, nedz arī dārzāju. Visu pārtiku ieved no ASV un Kanadas, tāpēc arī pārtika ļoti dārga.

Nasavā daudz dārglietu veikalu ar zeltu un smaragdiem pirmajā vietā. Tā kā Kanadas dolaru vērtība zema, tad nekas nav lēts un izdevīgi pērkams. Dažādu zemju bankas uz katra soļa, jo noguldījumiem šeit nodokļu nav. Pavisam Nasavā esot 330 banku. vietējie tirgojas ar palmu lapu izstrādājumiem un gliemežu vākiem. Lielos gliemežus (conch) var dabūt restorānos, sagatavotus dažādos veidos. To vākus pārdod tūristiem gandrīz uz katra ielas stūŗa. Nav nemaz jābrauc tālu jūrā, lai tos dabūtu, pat ienirstot netālu no malas.

Nasavu savieno tilts ar Paradīzes salu. No tilta atklājas skats uz ostu ar kuģiem un greznām jachtām. Paradīzes sala ir miljonāru paradīze ar viesnīcām, spēļu elli, pirmās šķiras restorāniem u.t.t. Tur kādreiz uzturējušās tādas slavenības kā multimiljonārs Hovards Hjūzs, Irānas šachs, kam pat automašīnai rokturi bijuši tīra zelta, un 2. Pasaules kaŗa laikā Vindzoras hercogs ar Valiju Simpsoni. Bet zelts un dārgakmeņi nesilda, un pasaules godība drīz zūd.

Par visu vairāk mani vilina zili zaļā jūra ar tik dzidru ūdeni, ka vēl daudzu pēdu dziļumā var visu redzēt, tāpēc Bahāmas ir iemīļota vieta ūdenslīdējiem. Krastā baltas, vēsas smiltis, zaļas palmas un pār visu zelta saule.

Eju gar jūras malu un ļauju viļņiem glāstīt manas kāju pēdas. Klausos viļņu šalkā, kas ir tik pazīstama un mīļa. Tāpat šalca Baltijas jūra, kad es vēl biju gluži jauna un nedomāju, ka kādreiz klausīšos Atlantijas okeana šalkās no kādas brīnumainas dienvidu salas tik tālu no dzimtenes. Domās nogrimusi soļoju un nejauši ievēroju, ka man pa priekšu dažu soļu atstatumā, tāpat gar pašu malu, soļo balta kaija. Vai tā būtu atlidojusi no Baltijas jūras?

Peldos un brīnos, ka bez manis ūdenī nav neviena cita. Kad es tā labi apskatos, atzīstu, ka šinīs laikos peldēties nav vairs modē. To dara tikai tādi vecmodīgi vecāku gadu gājumu cilvēki. Jaunie skrien ar ūdens slēpēm, ar buru dēli vai buru laiviņu, ūdens trīsriteni vai ar motora skūteri šķeļ viļņus. Pēdējais skrien lielā ātrumā un bieži nosviež braucēju. Man pirmo reizi to redzot, aizrāvās elpa. Gribēju jau skriet pēc palīga, bet tad ievēroju, ka mašīna lēnā gaitā apgriezās un kā paklausīgs sunītis pienāca braucējam klāt. Kā viss tas ir iekārtots, atliek tikai pabrīnīties.

Visvairāk iecienīts ir lidojums ar izplētni virs jūras. Kaut kur patālu jūrā novietota platforma, no kuŗas ar gaŗu auklu spēcīga motorlaiva uzvelk cilvēku gaisā, kas piestiprināts pie izplētņa. Tas paceļas apm. 50 m augstumā, kad laiva iet lielā ātrumā, bet apgriezienos ātrumam samazinoties, izplētnis ar cilvēku nonāk tuvu jūras līmenim. Tam jābūt lielam pārdzīvojumam, tā lidot virs jūras. Ja nebūtu ar mani mans prātīgais vīrs, diez' vai arī es to neizmēģinātu.

Saule liekas tik maiga, bet cilvēki aizmirst, ka šeit ir dienvidi un saules staru iedarbība daudz stiprāka. Pirmajās dienās nemaz nav jābūt saulē, lai no baltādaina pārvērstos sarkanādainā. Vienīgais glābiņš ir sauļojamie krēmi. Āda paliek vesela, un visi kļūst kapara brūnumā. Pēc brūnā toņa var spriest, cik ilgi katrs bijis šai salā. To arī izmanto melnie, piedāvājot savus pakalpojumus vēl neiedegušiem, jo brūnie jau visur bijuši un visu redzējuši. Šeit ir daudz un dažādu izdarību kā pavadīt laiku — dažādi izbraukumi ar laivu, kuģīti vai mašīnu. Viss, kas vajadzīgs, ir nauda, un kanadiešiem viss ir dārgs, jo Bahāmu dolars ir vienā vērtībā ar Amerikas dolaru. Viņi nemaz nepūlas iemainīt savu naudu, bet visur apgrozībā iet Amerikas dolari. Starp tūristiem lielākā daļa ir amerikāņi. Tie vakarus pavada kazino blakus hotelī. Mēs apmierināmies ar lētākām izpriecām, kā pastaigu, apbrīnojot šīs zemes puķes un kokus. Visur zied oleandri un hibiskus, bet koki pašreiz nezied, jo arī šeit skaitās ziema.

Dienas paiet ātri, un pienāk pēdējā diena šai salā — vējaina un vēsa. Aizeju vēl atvadīties no jūras un staigāju gar jūras malu. Man pa priekšu soļo kaija. Saku, ka esmu nākusi atvadīties. Viņa atskatās uz mani un, liekas, saka: ,,Kāpēc tu gribi aizbraukt? Vai tev nepatīk šī jūra? Vai ir vēl citur skaistāk?''

,,Jā, skaistāk ir pie Baltijas jūŗas, kaut arī saule tur vienmēr tā nesilda kā šeit. Tur vakaros saule iekāpj jūrā un ietērpj to varavīksnes krāsās. Tur jūra raud dzintara asaras un ir varena un barga. Tur kāpās šalc priedes un krastmalas smiltis ir siltas un dzīvas, ne kā šeit, izdzisušas koraļļu atliekas, ko nespēj sasildīt pat viskarstākā saule. Tā ir man visskaistākā jūra pasaulē, tāpat kā tev, mazā kaija, šis zili zaļais okeans.'' Kā liekas, viņai tas grūti saprotams, un tā, pacēlusies gaisā, tik nosauc: ,,Ardievu, ardievu!''

Vajadzīgs vasaras darbinieks

DV KV meklē vasaras darbinieku archīva kārtošanai 15 nedēļu darbam Gvelfā.

Alga $5 stundā un ceļa izdevumi.
Kandidātam jābūt studentam-tei, kas rudenī turpinās studijas universitātē.

Steidzami pieteikties pie P. Vasariņa.
Tel. darbā (416) 684-8521, m. (416) 685-4779.

LATVIEŠU KREDITSABIEDRIBA
LATVIAN CREDIT UNION

GADA SAPULCE

Kreditsabiedrības biedri!

Laipni lūdzam Jūs ierasties Latviešu Kreditsabiedrības gada sapulcē 1986. gada **12. jūnijā, pl. 6.00 vakarā Latviešu namā,** College ielā 491, Toronto.

DARBA KĀRTĪBA

1. Ierašos biedru reģistrēšana
2. Iepriekšējā gada sapulces protokola nolasīšana un pieņemšana
3. Valdes ziņojums
4. Pārvaldnieka ziņojums
5. Aizdevumu komisijas ziņojums
6. Revīzijas komisijas un zvērināto revidentu ziņojumi
7. Pagājušā gada darbība
8. Kandidātu nominācija pārvēlamām amatpersonām un amatpersonu vēlēšanas
9. Statūtu maiņas un rezolūcija
10. Turpmākā darbība
11. Sapulces slēgšana

Valdes uzdevumā —
S.D. BULTE, sekretāre

P.S. — Lūdzam ņemt līdz biedru grāmatiņas un uzrādīt tās reģistrējoties.

TORONTO OFFICE 491 College Street Toronto, Ontario M6G 1A5 Phone 922-2551
TORONTO OFFICE 4 Credit Union Drive Toronto, Ontario M4A 2N8 Phone 751-8982
HAMILTON OFFICE 16 Queen Street North Hamilton, Ontario L8R 2R8 Phone 529-7939
LONDON OFFICE 137 Huron Street London, Ontario N6A 2J3 Phone 439-7342

Ērgļu ligzdas medus

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

Laimonis
labo
automašīnas

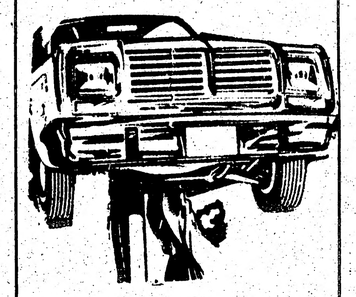

labāk
lētāk
ātrāk
603 Gerrard St. E.
Tālr. 466—0540

GUNARS CONSTRUCTION

izdara visāda veida pārbūvju un piebūvju darbus, ieskaitot plumbing un elektrību.
Lūdz zvanīt **889-5076.**

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

GRUPU LIDOJUMI UZ RĪGU 1986.g.

APMEŠANĀS RĪGAS JAUNAJĀ VIESNĪCĀ ,,LATVIJA''
ASV pasažieri visām grupām var pievienoties Nujorkā.
VISS IESKAITĪTS — VIA HELSINKI UN TALLINA
Visām grupām 16 dienas Rigā.

Riga—Groups 1986:

3) Jun. 13 — Jul. 2,	Can.$2500.-(US$1950.-)
4) Jun. 27 — Jul. 16,	Can.$2500.-(US$1950.-)
5) Jul. 4 — Jul. 23,	Can.$2500.-(US $1950.-)
6) Jul. 18 — Aug. 6,	Can.$2500.-(US$1950.-)
7) Aug. 8 — Aug.27,	Can.$2500.-(US$1950.-)
8) Aug.22 — Sep. 10,	Can.$2400.-(US$1850.-)
9) Sep. 5 — Sep. 24,	Can.$2400.-(US$1850.-)

Pēc pieprasījuma varam izkārtot ilgāku uzturēšanos vēl kādā citā Rietumeiropas pilsētā.

Individuāli izkārtojams saīsināts uzturēšanās laiks Rīgā.

Ja domājat aicināt radus ciemos šeit, vai vēlaties viesu vīzu, lai apciemojuma laikā Latvijā dzīvotu pie radiem, tagad ir īstais laiks sākt vajadzīgo dokumentu sagādi.

Visās tūrēs ieskaitīts:
lidojums turp un atpakaļ, visi nodokļi, visur pirmās šķiras viesnīcas, visi transferi, ekskursijas visās vietās, maltītes u.c.

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Veltījums mātei

Godā savu tēvu un māti, lai tev labi klājas un tu ilgi dzīvo virs zemes. Tas ir ceturtais bauslis, kas nokārto attiecības bērnu un vecāku starpā.

Tas māca mūs uzklausīt un paklausīt vecāku padomus un aizrādījumus. Tie mums tiek aiz mīlestības doti, un ar mīlestību mums tie būtu jāsaņem. Vecāki un bērni tad būs ģimene vārda patiesā nozīmē un mājas dzīve tad būs gaiša un mīlestības pilna. Nepaklausīgi bērni ir kā akmens uz vecāku sirdīm:

Ai bērniņi, ai bērniņi
Klausait tēvu, māmuliņu!
Mūžam saule debesīs,
Ne mūžam tēvs, māmiņa.
T. dz.

Cilvēka bērnībai ir liela nozīme visā viņa tālākajā mūžā. Ja mīlestība dzīves rītu darījusi gaišu un neaizmirstamu, tad šī gaisma un siltums pavada cilvēku visu viņa mūžu. Šo mīlestību saviem bērniem parāda it īpaši māte. Kas lai apraksta visas rūpes un pūles, ko bērni prasa no mātes? Tautas dziesma saka:

Man māmiņa tā auklēja
Kā saulīte zirņu ziedu
Ietīdama, iztīdama
Baltos linu palagos.

Latvju dainās māte kā zemes dzīvības devēja saule — ,,vienu labumiņu'' un ,,vienu baltumiņu'', bet māte tomēr ir pārāka:

Saulīt silta, saulīt spoža,
Nav tik mīļa kā māmiņa:
Saulītē sildījos,
Pie māmiņas remdējos.
T. dz.

Saule gan silda augumu, bet māmiņas mīlestībā sildās sirds.

Mātes roka vada bērna pirmos soļus, caur viņas acīm bērns mācās redzēt pasauli, viņas klēpī sēdēdams klausās pirmo dziesmu, mācās pirmos burtus un, viņas mudināts, saliek rociņas lūgšanai.

Maiga un mīļa māte ir arī stipra. Grūtajās dienās māte pierāda, ka bērna labklājība ir svarīgāka nekā pašas:

Mana mīļā māmuliņa
Mani mīļi audzināja:
Pati māte dubļus brida,
Mani nesa rociņā.
T. dz.

Arī tad, kad pieaugam un aizejam savā dzīvē, mātes mīlestība un domas mūs vienmēr pavada. Viņas prieki un bēdas ir saistītas ar bērnu priekiem un bēdām. Dzejnieks Leonīds Breikšs saka:

Jo es zinu, māt, ka nav nevienas
Uz šīs zemes, kas ap sauli trauc,
Kam tik dārgas būtu manas dienas,
Kas tik mīļos vārdos mani sauc.

Mātes mīlestība ir ar mums arī tad, kad viņas pašas mums vairs nav. To nevar aprakt šaurā kapa vietā. Tā ir mūžīgā.

Bieži mums ir jāprasa vecāku padoms, jo mums nav dzīves peredzes:

Sēžu tēva krēsliņā,
Lieku tēva cepurīti;
Liela tēva cepurīte,
Trūkst man tēva padominš.
T. dz.

Vecāku mīlestība panes visu, tic visam, cer visam un nekad nebeidzas. Un šo mīlestību mēs varam atlīdzināt tikai, dodot tiem pretī mūsējo — bērnu mīlestību un pateicību.

Tev vienmēr pateicos par mīlestību, māt, / Ko dzīves rītausmā man spēji dāvināt. / Pat ceļos svešajos tā gaisma silti mirdz, / Ko toreiz guvusi no tevis mazā sirds. / Tu dzīvi atvēri, lai tev mans paldies, māt! / Šiem vārdiem vienkāršiem — tiem tevi godināt.
I. Brence

Šo veltījumu Toronto austrumu draudzes Ģimenes dienas sarīkojumā nolasīja L. B-bas skolas 8. klases audzēkne Moira Campbell.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

● Neliels pulciņš Daugavas vanagu Druvas nodaļas biedru un daži viesi 18. maijā ieradās Lorelas Kalniņos uz biedru sanāksmi. Šai laikā notika arī nodaļas valdes sēde. Starp viesiem bija arī Kesvikas nodaļas vadība — Melderu pāris.

Valdes priekšsēdis A. Kalniņš sanāksmes dalībniekiem pastāstīja par paredzētajiem sarīkojumiem un sabiedriskajām akcijām sakarā ar 14. jūnija un 21. augusta atcerēm, kā arī parakstu vākšanu iesniegumam Apvienotajām Nācijām Baltijas valstu brīvības lietā.

Šīs baltiešu akcijas izdevumu segšanai valde nolēma piešķirt no nodaļas līdzekļiem 100.-dol., bet Kristus Dārza krustvecāku akcijai ziedot 218.-dol. gadā kā daļu kāda trūcīga iemītnieka uzturēšanai.
J.P.

TORONTO ZIŅAS

Latviešu sporta apvienības Kanadā šaušanas meistarsacīkstes notiks 31. maijā Bērzainē. Tajās var piedalīties ikviens šaušanas sporta cienītājs. Mazkalibra šauteņu klasē sacīkšu sākums plkst. 9, bet māla baložu plkst. 10. Tuvāka informācija pie šaušanas noz. vad. Oskara Zvirgzdgrauda (tālr. 221—4554). DV nodaļas šaušanas meistarsacīkstes notiks 7. jūnijā, Bērzainē. Ar mazkalībra šautenēm sacīkšu sākums plkst. 9, bet māla baložu klasēs ar pistolēm pl. 12.

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

Bridžu spēles arī vasarā

Toronto latviešu bridža kopa 2. maijā rīkoja individuālo spēlētāju sacensības.

9. maijā notika šīs sezonas pēdējā regulārā sanāksme, kurā izdalīja balvas un draudzīgā spēlē pavadīja vakaru. Skaistu pavasarīgu ziedu rotātajā telpā pulcējās bridža kopas dalībnieki.

Spēlētāju saimi uzrunāja kopas vadītājs Zigurds Augulis. Vasarā regulārās piektdienu vakaru spēles nenotiks, bet visi aicināti uz bridža spēlēm ceturtdienu vakaros Latviešu Centra pagrabiņā. Kopa iecerējusi sarīkot 29. jūnijā bridža spēles turnīru — mājiniekiem un iebraucējiem Latviešu Centrā. Tuvāka informācija pie kopas vadītāja Zigurda Auguļa (416) 663—3332 vai viņa palīga Kārļa Bergmaņa — (416) 881—0821.

Sezonas balvas par sekmīgākajiem panākumiem aizvadītajā gadā ieguva Imants Sveķis, Bruno Plūme un Laimonis Grīnbergs. Savā laikā Imanta un Tanitas Sveķu dāvāto ceļojošo sezonas balvu ieguva Imants Sveķis.

Nel. L. Vēvera dāvāto ceļojošo individuālās spēles balvu ieguva Rolands Simsons. Pēdējās individuālo spēļu sacensībās, kas notika 2. maijā, uzvarētāji bija Rolands Simsons, Leonīds Undups un Visvaldis Liepiņš — katrs saņēma pa trofejai.

Firmas Versa ceļojošo balvu par visaugstākajiem punktiem vienā pašā spēlē ieguva Laimonis Grīnbergs un Bruno Plūme.

No jaunajiem biedriem vislabākās sekmes uzrādījuši Tālivaldis Kronbergs, Juris Foldāts un Leonīds Undups — katrs no viņiem saņēma pa trofejai.

Direktora balvu, t.i. atzinību par labāko progresu spēles uzlabošanā, ieguva Rita Skrastiņa.

Valdē vairs nekandidējošā kasiera Pētera Meistera darbu atzinīgi novērtējot, kopa pateicībā par ilggadējo darbu, pasniedza balvu — trofeju.

Vakara dalībnieki pavadīja draudzīgā sirsnībā pēdējo šīs sezonas spēļu vakaru. Regulārās piektdienu vakaru spēles kopa atsāks 5. septembrī. Jauni biedri arvien gaidīti.
A.P.

Toronto latviešu bridža kopa beidza sezonu 9. maijā Toronto Latviešu Centrā ar trofeju izdalīšanu. Attēlā trofeju ieguvēji: priekšējā rindā no kr.: T. Kronbergs, R. Simsons, Rita Skrastiņa, Visv. Liepiņš, I. Sveķis un L. Undups. Aizmugurē — P. Meisters, L. Grīnberga, G. Foldāts un B. Plūme (skat. rakstu).
Foto V. Plampe.

BAZNĪCU ZIŅAS

SV. JĀŅA DRAUDZE

Draudzes kanceleja atvērta otrdienās, trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 līdz 17, tālr. 921-3327, 200 Balmoral Ave. Mācītāja F.T. Kristberga runas stundas otrdienās no pl. 10—13, trešdienās no pl. 18—21, ceturtdienās no pl. 10—13. Māc. F.T. Kristberga adrese: 12 Worthington Cresc., Toronto, Ont. M6S 3P6, tālr. māja 769-6950.

1. jūnijā pl. 11 dievkalpojums
8. jūnijā pl. 11 dievkalpojums

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jārvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. māja 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ont. M4G 1V5. Māc. J. Cālīša runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10—12 un no 18—19. Citā laikā, iepriekš sazinoties.

1. jūnijā pl. 11 dievkalpojums Sidrabenē. Dievnamā dievkalpojuma nebūs.

8. jūnijā pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

13. jūnijā pl. 19.30 14.jūnija piemiņas dievkalpojums, kopīgs visām trim baltiešu tautām.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālrunis 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnabas baznīcā 361 Danforth Ave.

1. jūnijā pl. 13 dievkalpojums.

8. jūnijā pl. 13 Jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu. Dziesmu lapiņas.

15. jūnijā pl. 12 Aizvesto piemiņas dievkalpojums Tālavā. Dziesmu lapiņas.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. J. Šmits, 30 McDairmid Rd., Scarborough, Ont. M1S 1Z6, tālr. 299-3780. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11.15.

Bībeles studijas — lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.

Gaismas telefons ticības stiprināšanai 299-8545 darbojas nepārtraukti 24 stundas dienā. Vēsts latviešu valodā tiek ieskaņota divreiz nedēļā.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 33 Christie Str., Toronto, Ontario, M6G 3B1. Dievkalpojumi notiek katra mēneša otrā svētdienā pl. 13.00 Lietuviešu baznīcā, 1021 College St., Toronto.

BRAMPTONAS DRAUDZE

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street, North Brampton, Ont. Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto, Ont. M4B 3C6, tālr. 757-2739.

HAMILTONAS DRAUDZE

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālrunis 385-9838. Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19—21. Tālr. 527-5810. Ieeja blrojā no baznīcas aizmugures.

1. jūnijā pl. 11 dievkalpojums.

8. jūnijā pl. 11 dievkalpojums ar dievgaldu.

NIAGARAS DRAUDZE

Draudzes priekšnieks Andrejs Šteinbachs, 6308 Drummond Rd., Niagara Falls, tel. 354-1258.

1. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

3. augustā pl. 11 Kapu svētku dievkalpojums Lundys Lane kapsētā.

MONTREALAS LATVIEŠU DRAUDZES

Dievkalpojumi notiek Jāņa (Igaunu) ev. lut. baznīcā 4345 Marcil Ave. Mācītājs Gunārs Hūns, 8262 Place Chanceaux, Montreal, Que. H1K 1M7, tel. 352-1204. Mācītājs runājams katrā laikā, bet ieteicams iepriekš sazināties pa tālruni.

Dievkalpojumi, ja nav citādi norādīts, notiek katru svētdienu pl.13.30 baznīcā.

8. jūnijā pl. 13.30 dievkalpojums.

15. jūnijā pl. 11 Kapu svētki Mt. Royal kapsētā.

OTAVAS DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latviešu ev. lut. draudze 83 Main ielā (ne vairs Sv. Pētera baznīcā).

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
31 gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja.
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS

Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 10.30 no rīta,
svētd. Bafalo TV 29. stac. pl. 21; 700 Club — Bafalo TV 29. stac. no pirmd. — piektd. pl. 10 no rīta, svētdienās pl. 22.
TV stac. 47 no pirmd. — piektd. pl. 9 no rīta.

Daugavas Vanagu nams
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $5.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225
Svētdienās iepriekš sazināties pa tel. 465-5225.

Daugavas Vanagu klubs
ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
Pirmdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Otrdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Trešdienās no pl. 14.00 līdz 22.00.
Ceturtdienās no pl. 14.00 līdz 23.00.
Piektdienās no pl. 12.00 līdz 24.00.
Sestdienās no pl. 14.00 līdz 20.00.

VALUDE
JEWELLERY LTD.
Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 441 Yonge St., Toronto, Ont., M5B 2H4

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.
(416) 863-1166
BENJAMIN FILM LABORATORIES LTD.
287 Richmond St. E., Tor., Ont. M5A 1P2
We believe every picture counts

Lielākais latviešu veikals Toronto
BROADVIEW DELICATESSEN
141 Danforth Ave, tel. (416) 465-9905
Piedāvā:
- lielā izvēlē eiropiešu gaumē gatavotus gaļas izstrādājumus,
- žāvētus tītarus, zivis,
- pašu ceptu rupjmaizi, pīrāgus, ķimeņmaizītes, smalkmaizītes, jubileju kliņģerus u.c. gardumus.
- klāj viesību galdus.

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —
Speciālizējies kontaktlenžu nozar
Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.
1586 Bloor St. W., Toronto.
Tel. 535-6252.

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
487-0491
PIEGĀDE LIELTORONTO ROBEŽĀS
Crest Florists
567 Mt. Pleasant Rd.,
Toronto, Ont. M4S 2M5
Pinu, pinu ziedu viju
Pīpenes un smilgas miju
Mētru sauju, rožu sauju...
MAIJA ASARIS

Vecākais latviešu puķu veikals

Venus
ZIEDI KATRAM GADĪJUMAM
Pasūtinājumus pieņem arī no ārzemēm un uz ārzemēm.
231 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONT. M6R 2L6
Tel. darbā 534-4645, pēc darba 533-4037.
A. PUTNIŅŠ

R. S. KANE Ltd.
APBEDĪŠANAS BIROJS
6150 Yonge Street
(Goulding Ave stūrī, dienvidos no Steeles)
Willowdale, Ont.
221 — 1159

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS
Īpašn. Elza Avots
137 Yonge St. — Shopping Mall,
(Ieeja arī no 74 Victoria St. Arcade Bldg.)
Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
Tel.: 368-5011

Alcan Building Products Authorized Dealer
Māju īpašnieki!
ietaupait ar ALCAN SIDING
Sazinaities ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem gatavo un ierīko
Thermo Windows
- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS
Īpašnieks Artūrs Mīme
2229 Dundas St. W., Toronto, M6R 1X6
534-2864

PIEMINEKĻI
487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

Ingrida A. Matckars
B.A., M.A., L L B.
ADVOKĀTE pie
DYSON & KACABA Barristers & Solicitors
100 Richmond Str. W., Suite 400, Toronto, Ont. M5H 3K6
Tel. (416) 361-1777

Latviešu nams Toronto
IZĪRĒ LABI VĒSINĀTAS TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM
Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

LATVIJA AMERIKĀ
Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.
Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz
☐ vienu gadu — Kanadā $46.00, ASV $46.00
☐ 6 mēnešiem " $24.00, " $24.00
☐ 3 mēnešiem " $14.00, " $14.00
Mr., Mrs., Miss .....
Adrese .....
Jauns abonents ☐ pagarinājums ☐
Čeki rakstāmi uz Latvija Amerikā vārda un sūtāmi 125 Broadview Ave, Toronto, Ont. M4M 2E9.

Tā tur dzīvo

Alberta Eglīša piezīmes par dzīvi okupētajā Latvijā

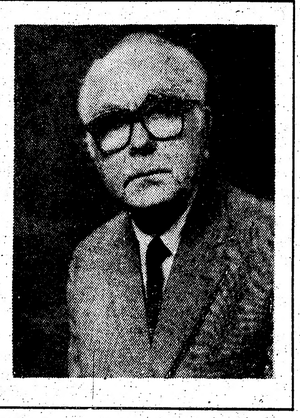

Rīgā resnus vēderus jau kopš gadiem tautā apzīmējot par — ,,darba tulznām'', kas pašiem smaidot nozīmējot to, ka pie tādiem tiekot tikai tā sauc. ,,blatotāji'', jeb melnā tirga komersanti. Vakaros, viesībās satiekoties draugiem, radiem, kaimiņiem, sarunu temats neesot vis vienkārša līksma parunāšanās, bet tūlīt gan: ko kur var dabūt un kas ir jāsarunā. Par politiku ne laba, ne slikta, daudz stāstot visādus — arī piparotus jokus, tāpat kā daudz dziedot.

Ieejot frizieŗa salonā, vispirms jāpieiet pie kases, ko apkalpo kāda paresna sieviete, kas latviski nerunā neviena vārda. Tūristam iepriekš jāsamaksā par to, ko sev vēlas, un tad tikai tiek tālāk pie meistara, kam kasiere rēķinā pasaka, kas jādara, kādas viesa vēlēšanās. Vispār, stāvoklis drūms, noskaņojums smagāks nekā agrākos gados. Veikalos nelaipnība pieņēmusies. Kuŗš katrs Maskavas iepludinātais sovjets okupētajā Latvijā sāk arvien uzkrītošākā veidā uzvesties apvainojoši un parādīt savu virskundzību.

Jāpiezīmē: sovjetu režīma ierēdņi tur nav pilsoņu ērtībai, bet gan katrs pilsonis, ieejot birojā ar savu rūpi vai vajadzību, ir padots tikai ierēdņa garastāvoklim un patvaļai. Turklāt bijušiem sarkanarmiešiem, kas piedalījušies kaŗā un apbalvoti, ir tiesības rindām iet garām, tikai ordeņiem esot jābūt redzamiem. Tas atstājot pelēkajā ikdienā rēgainu iespaidu, jo šo priekšrocību tomēr bagātīgi izmantojot vairums gan spekulātīvos nolūkos.

Traģiski vēl ir, piemēram, tas, ka, nobeidzot augstskolu, neviens nav tiesīgs izšķirties pats par savu nākotni, to viņa vietā izšķiŗ partija, un tas nozīmē darba vietu kaut kur tālumā. Rezultātā varot vienmēr biežāk pamanīt, ka daudzi centīgi jaunieši sākot atturēties pat no augstskolas izglītošanās, lai tikai varētu palikt mājās.

Nelaimīgs liktenis arī sarkanarmijā iesauktajiem latviešiem: vispirms dienests ārpus Latvijas, tad — dienesta laikā ne kazarmās, ne apmācību vietās nedrīkst latviešu jaunieši, nejauši satikušies, savā starpā sarunāties latviski. Arī mūsu jauniešu organizētā sūtīšana Sibirijas izbūves darbos (jo viņi nepiederot sev, bet komūnisma celšanai) ir ārkārtīgi bīstams un jau ilgstošs tautas izklaidēšanas pasākums imperijā un krievu masā.

Vairojas brīdinošas ģimeņu problēmas: jauniem pāŗiem trūkst dzīvokļu, saspiestība veicina rūgtumu, rada ļaundabīgus konfliktus, sekmē šķiršanos, un — pēc viņu pašu statistikas pirms 6 gadiem, nāk vēl klāt cits bieds: no 1000, — 242 ģimenes ir jauktas, kuŗās bērnus audzina tādā vidē, kuŗā sarunu valoda krievu.

Netrūkstot vairs arī tādu parādību: tēva brālis no brīvajiem rietumiem ciemodamies pie saviem tuviniekiem jūrmalā, sava brāļa meitas Mirdziņas iepriecinājumam atvedis turienes apstākļos kaut ko nedabūjamu. Ja nu ar šo krusttēva dāvanu pēkšņi meitene parādoties skolā, komjaunieši tūlīt prasot, kur tu šo mantu dabūji. Tādā gadījumā jāatbildot: mamma pagājušā nedēļā to man atveda no Maskavas. Citādi skolas aģitātora iespaidā pārējie bērni kļūstot uzbāzīgi, pat brutāli.

Kā Rīgā izskatās, lai drusku parāda kaut vai šīs piezīmes: Nīcgales iela sākta pārbūvēt 1984. gada vasarā, taču 1985. gada decembŗa sākumā vaļējos grāvjos ieliktas tikai kanalizācijas caurules. Vispār ielu stāvoklis bēdīgs. Tāpat nami apdrupuši, nosūbējuši, pagalmi piemētāti. Bīstama ir tramvaja pieturas vieta Kr. Barona ielā pie K. Marksa ielas. E. Smiļģa ielā atkal augusta beigās 15. nama remontam atveda lielāku kravu dēļu un vienkārši izgāza sētā. Ar to viss beidzās. Kad sākšoties remonta darbi, neviens nezinot, tikai no dēļiem gan vairs maz esot palicis. Bolderājas koku apstrādāšanas fabrikā vairākas jaunas mašīnas pamestas rūsēšanai ārā, vadītāji nezina, ko ar tām beigu beigās iesākt.

Ikdienu mājās vēl bieži raksturo šāda aina: restorānu ēdienu kartē paredzēto zivju pietiekot tikai dažām porcijām, bet sardīnes, Carnikavas nēģus, ķilavas, šprotes nevarot normāli dabūt, vai arī pēc šiem konserviem jābraucot uz ārzemēm. Tāpat rīdziniekiem vēl vienmēr smags jautājums kurināmā sagāde, sevišķi vecākiem cilvēkiem. Malku varot nopirkt (2 mtr. gaŗi kluču gabali), bet transporta iespējas gandrīz nepārvaramas. Kurināmā materiālu noliktavās pašām sava neesot, un privāti to katram sev sagādāt vienīgā iespēja — pa melno, kas izmaksājot trīsreiz vairāk nekā nopirktā malka.

41. okupācijas gadā Uzvaras parkā oktobrī atklāja pieminekli tā sauktās Padomju Latvijas un Rīgas atbrīvotājiem no vācu fašistiem. Savādi, viņi pirms kaŗa viens otram mūs bez mūsu ziņas iztirgoja, un nu pāri palikušais beigto atkal nolād. Cik ātri viss tur diktātoru varas laikos kādreiz mainās.

Ar 1985. gada oktobri Rīgā, tāpat pārējās pilsētās un uz laukiem, organizē tā sauktās — Vienotās polītdienas. Organizētājiem uz vietas jānodrošina masveida sanāksme, referenti, kas atbild par idejisko audzināšanu, pārvalda ražošanas plānošanu, strādātāju disciplīnu; šinīs polītdienās jārūpējas, lai sapulcinātās masas vidū redzami izceltos komūnisti, komjaunieši un kolchozu, sovchozu vadītāji. Reizē jāpanākot noskaņojuma radīšana tajos jautājumos, kas sekmē partijas autoritāti un intereses. Šīs dienas organizēšanas ideju devis Jaunciema papīra fabrikas partijas sekretāŗa vietnieks O. Tichanovs.

Kā Rīgā ciemiņus — trimdiniekus slauc, to raksturīgi varot piedzīvot ārzemju valūtas veikalā: parastais IVC radio ar kasetes atskaņotāju, ieskaņotāju, kāds tę mums Rietumvācijā maksā apmēram 500 DM, tur prasa 1300 DM, un tam nedodot līdz nekādas garantijas. Kāds cits tautietis no Bavārijas, gribējis pacienāt savus brāļus un viņu sievas viesnīcas Latvija restorānā, piedzīvojis pārsteigumu: tāpēc vien, ka iepriekš nebijis rezervējis galdiņu, kaut gan tie tai stundā, tāpat vēlāk, nebijuši aizņemti, kārtojot rēķinu, par sevi dabūjis samaksāt 70 DM, bet par 4 radiem 120 rubļi. Un mīļa, sirma māmiņa savā nezināšanā, savā pārgodīgumā izmainījusi 10000 DM pret 2900 rubļiem; par tiem viņa nav varējusi nopirkt meitai pieņememu vieņas istabas iekārtu un dažus sīkākus mājturības piederumus virtuvei.

Restaurācijas darbiem trūkstot naudas, un poļi uz parāda nestrādājot. Mūsu tuvinieku vislielākā fotografēšanās tur notiek bērēs, kas varbūt pat kādreiz tāpēc kļūst akadēmisks temats. Sestdienās, kad sievām laika mazgāt veļu, rīdziniekiem karstais ūdens ir sapnis.

Netālu no stacijas vecajā, slavenajā Marijas ielā uzpērk zeltu, sudrabu un vērtslietas. Tikai stipri jāuzmanoties šo iestādi vienai un tai pašai personai vairākkārt apmeklēt, tad to tūlīt pie sevis aicina Stūŗa mājas paradīzes putni — čekisti.

Konservātīvie taisnojas

Mūsu laikraksta 20. aprīļa numurā lasītāju ieskatam nodevām pazīstamā kanadiešu publicista P. Vortingtona rakstu par Malrūnija valdības nostāju Austrumeiropas jautājumos.

Uz šo rakstu reaģējis Austrumeiropiešu konservātīvo partijas apvienības prezidents M. Vahtra. Mūsu lasītāju ieskatam nododam viņa komentārus.

Dear Editor

RE: THE PC RECORD ON EASTERN EUROPE - STRIKING A BALANCE

In his article of April 12, 1986, entitled "East Europeans Feeling Betrayed" Peter Worthington has perceptively identified some of the difficult issues which currently concern Canadians of East European heritage. However, Mr. Worthington's description of the Mulroney record on these issues should once again remind us that in politics public perception is not always reality.

Even if all of Mr. Worthington's observations are correct, the fact remains that in terms of recognizing Eastern European foreign policy issues this Government is without equal in Canadian history. Consider, for example, the frequent appearances of senior ministers in our communities to discuss foreign policy issues; the meeting of Eastern European leaders with the Rt. Hon. Joe Clark, prior to his trip to the Soviet Union and the aggressive confrontation by Mr. Clark of Soviet officials on questions of human rights. Present access to the Department of External Affairs for non-government organizations is unprecedented. Further, concrete evidence of the Government's level of concern is the establishment of the Parliamentary Standing Committee of Human Rights this past March.

As is the case with other constituencies, all of the political goals of Eastern Europeans have yet to be achieved. However, taken against 16 years of inaction by the Trudeau Government, the current Government's record is without precedent.

Yours very truly,

Mehis Vahtra

Mehis Vahtra
President, Eastern European
Progressive Conservative
Association

EDMONTONA

Edmontonā dzīvo mūsu tautietis profesors Alfreds Strombergs, Kanadas Edmontonas Operas St. Cecilia orķestŗa mūzikas direktors. No 7.—8. februārim izrādīja Giac. Menotti 3 cēlienu operu Consul. Izrāde bija augsti meistariska darbs mūzikas skaņās un dziesmās. Šo lielo orķestri dirigēja prof.Alfreds Strombergs.Consul opera ir dramatiska par neseno pēc kaŗa dzīvi Eiropā, drāma ar traģiskām beigām un ļoti augstu mākslas līmeni.

Consul opera ir Menotti's lielākais darbs, izrādīta agrāk 20 valstīs, 12 valodās. Šis darbs godalgots Publitzer un Drāmas kritikas godalgām.

Orķestra direktors prof. Alfreds Strombergs ir arī mūsu kultūras paudējs. Lai pateicība par šo ievērojamo vakaru prof. Alfredam Strombergam Edmontonā. **Valdis Steinmillers**

GRĒVENES

LATVIEŠU SKOLAS SAIME!

Tiksimies Toronto Dziesmu svētkos

sestdien, 5. jūlijā no pl. 18—23 Royal York viesnīcā.

Istabas numuru atradīsit uz ziņojuma dēļa informācijas centrā.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Ņujorkas latviešu ev. lut. draudze piesūtījusi Ņujorkas apkārtnes amerikāņu luterāņu draudzēm rakstu par 1941. g. 14. jūnija deportācijām, izskaidrojot to cēloņus un nozīmi. Rakstā tā lūdz amerikāņu luterāņu draudzes 15. jūnija dievkalpojumos informēt un aizlūgt par baltiešiem. Pie Ņujorkas draudzes nodibinājusies speciāla komiteja kas par šiem notikumiem informēs amerikāņu sinodi. Komitejas sastāvs: K. Zamurs jūn., māc. L. Saliņš un U. Grava. Amerikāņu sinodei no 4.—6. jūn. notiek konvencija Katskiļos. Uz turieni no latviešu draudzes brauks māc. R. Zariņš un L. Saliņš, prāv. A.Ozols, bet no lajiem K. Zamurs jun. un U. Grava. Draudze atzinusi, ka jāizmanto katra iespēja, lai sinodi informētu par baltiešiem. Ņujorkas latviešu draudze saņēmusi pārmetumus no citām latviešu draudzēm par sastāvēšanu sinodē, bet te ir liela iespēja informēt amerikāņus par apstākļiem Latvijā. Konvencijā būs iekārtots arī latviešu galds, kur būs dažādi materiāli, ko cer saņemt no Toronto un ko sastādījis māc. J. Cālītis. Ņujorkas draudze daļēji ir kārtojusi maksājumus sinodei.

● Ņujorkas draudzes lauku īpašums Katskiļu kalnos šogad atskatās uz 30 gadu darbību. Sākumā bija domāts to atzīmēt divos sarīkojumos, bet pēc pēdējām ziņām tagad abi sarīkojumi apvienoti. Svinības notiks 2. un 3. augustā, piedaloties draudzes locekļiem un vietējās apkārtnes amerikāņu iespaidīgākām amatpersonām. Priekšdarbu galvenā kārtotāja ir Ingrida Mieme.

● Laikraksta Laiks redaktors Arturs Strautmanis 10. maijā izlidoja uz savu pastāvīgo dzīves vietu Zviedrijā. Ar 1. aprīli viņš izbeidza savu darbu pie laikraksta, bet uzkavējās Ņujorkā. Pie viņa no Zviedrijas bija ieradusies meita, kas dažas nedēļas pavadīja Floridā. Pēc tam abi atgriezās Zviedrijā. Redaktoram I. Spilneram rediģēšanas darbos palīdz darbiniece Gurviča.

● Ņujorkas draudzes Ģimenes dienas sarīkojumā 11. maijā Salas baznīcā pēc dievkalpojuma pamatskolas 1. un 2. klases bērni izrādīja sirmajām galvām veltītu ludziņu. Novada dāmu komiteja vecajiem ļaudīm pasniedza puķes un bildīti ,,Mūsu tēvs''. Noslēgumā dāmu komitejas sagādāts cienasts. Apmeklētāju ap 140.

● Jonkeros pamatskolas bērnu koris kuplināja Ģimenes dienas dievkalpojumu ar divām dziesmām skolotājas Z. Klīmanes vadībā. Lejas zālē bija Ziemeļu novada dāmu komitejas rīkots cienasts. Komiteja vecajiem ļaudīm pasniedza puķes. Apmeklētāju ap 150.

● Ģimenes dienas dievkalpojumu Bruklinas Bētlemes baznīcā kuplināja Silvija Padega ar diviem vijoles gabaliem. Pēc tam lejas zālē Iekšpilsētas dāmu komitejas sarīkojumā S. Padega atskaņoja vijoles solo gabalus, amerikāņu pianistes pavadījumā. Iekšpilsētas novada vecākais I. Vijums pasniedza draudzes atzinības rakstu Erikam Asmusam. Mācītājs R. Zariņš referēja par dzejnieci Elzu Ķezberi, kas pati sarīkojumā nevarēja ierasties. Dzejniece Bruklinā dzīvo 35 gadus, viņu audzinājusi vecāmāte. Referāts bija kodolīgs un lietišķs. Māc. R. Zariņš nolasīja E. Ķezberes dzejas, kas veltītas viņas tēvam, mātei, vecaimātei, meitai un mazmeitām, bet beigās arī kaķim, jo dzejniecei šis dzīvnieks patīk. Sarīkojumā bija ap 65 apmeklētāju. Noslēgumā novada dāmu komitejas cienasts, bet sirmās galvas saņēma Modra Gulbja grāmatu un pa ziedam. Elzas Ķezberes dzeju grāmatas nevarēja iegādāties, tās izpirktas.

● Kurzemes cietokšņa atceres sarīkojumā 10. maijā DV namā Bronksā Edgars Pētersons referēja par tematu ,,Kaujas cerību zeme'', kas ilga apmēram pusstundu. Referents savu stāstījumu iesāka un nobeidza ar dzejniekiem, bet deva labu ieskatu par notikušām kaujām, pieminot vairāku pazīstamu cīnītāju vārdus. Aktieris Jānis Neimanis deklamēja Jāņa Medeņa, Arnolda Apses un Andreja Eglīša darbus. Apmeklētāju ap 40. Noslēgumā kaŗa atmiņu pārcilāšana pie vanadžu sarīkota cienasta.

● Preses un mākslas fotografa Bruno Rozīša sēru dievkalpojumā 14. maijā Kempbela bēŗu namā Manhatenā bija ieradušies ap 120 pavadītāju. Sēru dievkalpojumu vadīja Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes mācītājs R. Zariņš, bet apsveikuma daļu Dr. A. Bogdanovics. No Pasaules brīvo latviešu apvienības Kultūras Fonda atvadījās Dr. P. Norvilis, no Amerikas latviešu apvienības T. Aldzers, no Ņujorkas latviešu organizāciju padomes U. Klauss, no Latviešu preses biedrības V. Irbe, no Amerikas latviešu mākslinieku apvienības A. Hagena, no laikraksta Laiks redakcijas I. Spilners, no Baltiešu mākslinieku apvienības I. Rumpēters, no DV mākslinieku grupas A. Treibergs. Bez tam runāja vairāki draugi. Solo dziesmu dziedāja bass-baritons Jānis Kļaviņš. Bruno Rozītis dzimis 1914. gada 17. septembrī, miris š.g. 10. maijā, pārpelnots 15. maijā Trinity baznīcas krematorijā Manhatenā. Urnu apglabās Brāļu kapos Katskiļos.

● Māŗa Bišofa zīmējumu izstādi atklāja 15. maijā Alcove galerijā. Bija izstādīta viņa jaunākā grāmata Alien Diaries (Svešinieka dienas grāmata), grāmatas darbu oriģināli un kādas piecas litografijas. Atklāšanas dienā bija ieradušies pāri par 150 apmeklētāju, starp tiem amerikāņu preses un televīzijas pārstāvji, kā arī kāds ducis latviešu. Jauno grāmatu izpārdeva tik ātri, ka tā pietrūka, jo rīkotāji nebija cerējuši uz tik lielu noietu. Grāmatas pārdeva ar autora ierakstu. Māŗa Bišofa zīmējumi rēgulāri parādās The New York Times un citos lielos amerikāņu laikrakstos un žurnālos. Viņš zīmē vāku žurnālam New York Magazine. Žurnāls ar Māŗa Bišofa zīmētu vāku varētu parādīties jūnija sākumā vai vidū. Pēc iecelošanas no Izraēlas viņš apmeties uz dzīvi Ņujorkas pilsētā.

● Ar Ņujorkas latviešu ev. lut. draudzes Palīdzības fonda atbalstu rīkotajā pensionāru atpūtas nometnes pirmajā pavasaŗa posmā no 26. maija līdz 5. jūnijam pieteikušies 43 dalībnieki. Nometne iedalīta piecos divu nedēļu posmos — pavasarī trīs, rudenī divi posmi. Pieteikto skaitā ir 35 dalībnieki no Ņujorkas draudzes, 8 no citām draudzēm, bet nometņotāju vidū tikai desmit vīrieši. Nometni vada K.Bundže, galvenā saimniece Janīna Briģe.

● Vecāku gadu gājumu jaunieši (no 20 līdz 35 gadiem) apvienojušies organizācijā Jaunais Vilnis, kas rīko dažādus sarīkojumus. Tas nodibinājās 1983. gadā pēc ALJAs 31. kongresa, kur bija radies ap 1300 dol. liels atlikums. Pēdējā sanāksmē valdē ievēlēja Jāni Kancānu, Mārtiņu Puteni, Lindu Renci, Arti Rumpēteri, Pēteri Skrodeli, Andri Vītiņu un Mārtiņu Zālīti.

● Baltiešu redaktoru pārrunās 15. maijā Igauņu namā Ņujorkā lietuviešu pārstāvis ziņoja, ka lietuviešu Kultūras fondā ir gandrīz četri miljoni dolaru. Ar šī fonda augļiem atbalsta lietuviešu kultūras pasākumus. Šogad šim pasākumam izmaksāti 200.000 dol. Lietuviešu kreditbiedrībai KASA ir 52 milj. dolaru apgrozījums Daļu no ienākumiem izlieto kultūras pasākumiem. KASA galvenā nodaļa ir Ņujorkā, bez tam nodaļas ir Čikagā, Detroitā, Sv. Pētersburgā.

● Igauņu valodas studijas notiek Toronto universitātē, kur igauņi iemaksājuši 700.000 dol., bet nākamajos trīs gados vēl jāmaksā 400.000 dol. Bez tam Kanadas valdība šim mērķim maksā 350.000 dolarus. Lietuviešu valodas studijas ir Čikagas universitātē, kur lietuvieši samaksājuši 600.000 dol., bet nākamajā gadā vēl būs jāmaksā 100.000 dol. Abos gadījumos pēc tam par šiem kursiem rūpēsies attiecīgas mācību iestādes.

Igauņu nākamais ESTO 88 sarīkojums notiks Melburnā, Austrālijā. Vislabāk izdevies ESTO 84 Toronto, kur ieradušies ap 25.000 apmeklētāju no visas pasaules. Nesen no krievu zvejas kuģa Zviedrijas krastu tuvumā nobēdzis igauņu jūrnieks Lembits Zilinskis. Viņš ieslēdzis pārējo apkalpi kādā telpā, bet ar imitētu pistoli piespiedis kapteini izcelt viņu Gotlandes salā, kur zviedru iestādēm pieprasījis patvērumu. Igauņu jūrnieku krievi apsūdzējuši jūras piratērijā.

Pēc igauņu ziņām Amsterdamas universitātē katru piektdienu prof. Mārtiņš Vander-Houvels lasa lekcijas par Latviju, Lietuvu un Igauniju. Ir cerības, ka tās notiks arī nākamajā mācību sēmestrī. Tās sāktas 1985. gadā. Vk.

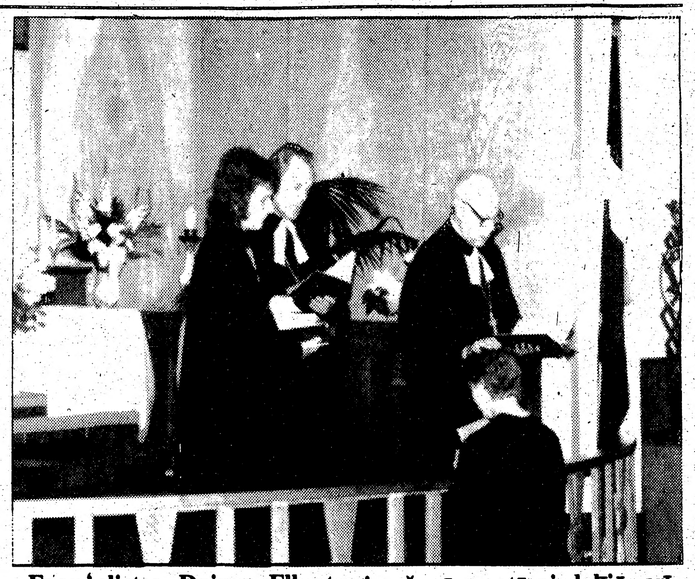

Evaņģelistes Dainas Elbertes ievešanā amatā piedalījās arī prāv. V. Vārsbergs, māc. L. Zušēvica, māc. A. Mednis un māc. M. Irbe.

VAŠINGTONA

● Ar 2. martu Vašingtonas draudzi aprūpē mācītājs Kristaps Valters. Līdzšinējais draudzes gans prāvests Aleksandrs Veinbergs aiziet pensijā. Veinberga vadībā iznāca lokālā izdevuma Baznīcas Ziņas 284 numuri. Viņš izdevumam vāca ziņas, tās rediģēja un nodeva iespiešanā. Vašingtonas draudzes ārkārtas pilnsapulcē nolēma jaunajam mācītājam iegādāties pastorātu. Draudzes darbinieks K. Krēsliņš atradis piemērotu īpašumu, pirms tas parādījās tirgū. Tas atrodas pāris jūdzes uz rietumiem no baznīcas, pie 28. ceļa. Draudze aizņēmsies līdzekļus no pastāvošiem fondiem, lai skaidrā naudā samaksātu prasītos 132.000 dol. par mājas pirkšanu. Māja ir 11 gadu veca, pašreizējā tirgus vērtība 145.000 dol. Šinī pašā laikā draudze nolīgusi pārdošanas līgumu par draudzes locekļa Kalniņa atstāto mantojumu — māju par 95.000 dol. Ienākot maksājumam par Kalniņa īpašumu, atlīdzinās aizņēmumu. Iztrūkstošos 37.000 dol. cer savākt ziedojumu ceļā. Abi darījumi stājas spēkā jūnija sākumā. Kalniņa māju nopirkusi G. Plato ģimene.

● Šogad caur draudzi ALAs biedru kartes iegādājušies tikai 135 draudzes locekļi, dodot divus delegātus ALAs kongresam. Vk.

KALAMAZŪ

● Kalamazū Latviešu Biedrības namā rādija pagājušā gada divvalodu Jāņu uzvedumu filmu, kas Kalamazū Mākslas padomes izkārtojumā bija redzama televīzijā četras reizes.

Pēc filmas pārrunāja, kas darīts Jāņu sarīkojuma labā un kas būtu labāk izveidojams nākotnē.

Kalamazū Dabas mūzejā jau uzcelta guļkoku pirtiņa, kur šovasar domā ievietot arī akmens krāvuma krāsni ar lielu ūdens katlu, lai tur varētu iet pērties. Top celtas arī citas guļkoku ēkas, kuŗas izgreznotas latviskiem rotājumiem.

Sakarā ar dziesmu svētkiem Toronto šādus Jāņus šogad nerīkosim, bet atkal nākamgad.

Par savu darbību 10 gadu laikā gan Sķani, latvju mūzika! raidījumu izveidošanā, gan šo Jāņu sarīkošanā Austra Balka saņēmusi atzinības rakstus un atbalstu gan no ASV DV vadības, ALA un PBLA Kultūras biroja, Kanadas Dziesmu svētku komitejas, Baltā Nama, Kongresa locekļiem, Kalamazū pilsētas un Mičiganas valsts, kā arī vietējās Mākslas padomes, latviešu un amerikāņu klausītājiem. A.P.B.

KLĪVLANDE

● Klīvlandes DV teātra kopa 3. maijā izrādīja Astrīdas Jansones divcēliena lugu Pagātnes ēnā režisora A. Rubeņa iestudējumā. Lugas saturā ir pamatdoma par 1905. gada revolūcionāru Pēteri Salnu, ko aprakstījis Andrievs Niedra savā grāmatā Vēsturiski stāsti. Luga sākta rakstīt 2. lugu seminārā 1983. gada maijā. Tās darbība risinās sešdesmito gadu sākumā kādā nelielā pilsētiņā Bostonas tuvumā.

● Kurzemes cietokšņa atceri 4. maijā rīkoja Kaŗa invalidu kopa. Sarīkojumu atklāja kopas priekšnieks J. Ūdris, aicinot ar klusuma brīdi godināt varoņu piemiņu. Daugavas vanadze L. Ūdre sniedza pārskatu par leģionāru varonīgājām cīņām Kurzemes cietoksnī, stāstījumu papildinot ar Andreja Eglīša un Valdas Moras dzejoļiem. Sekoja A. Golta slīdīšu izrāde par Brāļu kapiem Katskiļos.

● Barbīnu dzimtai piederošā Plašā lauka aprūpes mājā, kur dzīvo ap 140 iemītnieku, atrodas arī vairāki latvieši. Katŗa mēneša pirmajā ceturtdienā 20—30 Klīvlandes latviešu apciemo savus tautiešus šinī mītnē, pasniedzot līdz paņemto cienastu, ziedus un citas veltes. Piemiņas brīdis sākas ar svētbrīdi māc. I. Gaides vadībā.

● Klīvlandes latviešu biedrības koŗa koncerts dirigenta Andŗa Ūdŗa vadībā notika 10. maijā Apvienotās draudzes zālē. Programmā bija 8. Kanadas dziesmu svētku kopkoŗa koncerta jauktā koŗa dziesmas. Koncerts bija veltīts koŗa 35. darbības gada atcerei. Bija apsveikumi un ilggadējo dziedātāju godināšana. Korī 50 dziedātāju. Daudzie aplausi liecināja, ka koncerts klausītājiem paticis. Pēc koncerta sekoja sadraudzības vakars. J.Ū.

Ieskats Pad...

(Turpinājums no 4. lp.)

izglītības pēc un ar savu rīcību — nomainot savu laiku nodzīvojušos vīrus, viņu vietā izraugot jaunus spējīgās komūnistiskās paaudzes pārstāvjus, dodot iespēju iekšējās dzīves apstākļiem Pad. savienībā uzlaboties. Cits jautājums — kāds būs šo pūļu rezultāts.

Kā vienu no nākotnes cerībām autors piemin arī savu draugu Dobriņinu.

Visi autora pieminētie partijas un līdz ar to valsts vadītāji tomēr esot pārliecināti komūnisti. Viņš netic, ka šī negrozāmā pārliecība varēs pārveidot krievu tautas dzīves un citu nebrīvības vai apspiestības apstākļus.

Plašajā grāmatas saturā kuplā skaitā ietverti Krievijas polītiskie, diplomātiskie, saimnieciskie un citi valsts darba un dzīves iztirzājumi, kas šādā mērā nevienā agrākā publikācijā nebija parādījušies. It sevišķi pieminēta drošības (čekas u. c.) iestāžu daudzkārt nežēlīgā rīcība un darbs. Grāmatā raksturoti arī daudzu citu valstu vadītāju darbi.

Autors, atskaitot mazus izņēmumus (drošības pēc), visas personas saucis īstos vārdos. Grāmatas saturs lielā mērā aptver Krievijas un tās satelītu diplomātisko un polītisko vēsturi un ļauj secināt par mūsu un citu nekrievu tautu nākotnes izredzēm.

Grāmatu noteikti vajadzētu izlasīt katram sovjetologam (lai paplašinātu savu redzes aploku), bet katrā ziņā mūsu jaunās paaudzes polītiskiem un sabiedriskiem darbiniekiem, visiem polītisko un sabiedrisko zinātņu studentiem, sevišķi tiem, kas, iedami progresīvos vai liberālos ceļus, pārāk tic komūnisma ev. pārmaiņām tā gaitā vai vispār krievu draudzīgai nostājai vai citām pārmaiņām nākotnē.

Tas ir viens no labākiem darbiem, ko Arkādijs Ševčenko pēc savas attiecību pārtraukšanas ar Maskavu ir veicis.

Vilis Hāzners

AMBER PRINTERS & PUBLISHERS
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO
466-1514 465-7902

MAPLE LEAF TRAVEL

LIDOJUMU MAKSAS UZ:

Londonu, sākot ar 449.00
Amsterdamu, sākot ar 498.00
Floridu, sākot ar 169.00
Mexico, sākot ar 399.00
Jamaica, sākot ar 269.00
Barbados, sākot ar 399.00

Ar hoteli vairāk.

Mums ir tūres un lidojumi visur.
Lūdzu zvanait Inesei Grodnis
653-4351
655 St. Clair Ave W.

Darba piedāvājums sekretārei

Sakarā ar mūsu ilggadējās sekretāres aiziešanu pensijā

Beaverbrook Insurance & Real Estate Ltd.
1682A Victoria Park Ave, Scarboro M1R 1P7

meklē sekretāri

ar mašīnrakstīšanas un vispārējām biroja darba zināšanām un spējām strādāt abās valodās — latviski un angliski.

Priekšroka personai ar zināšanām apdrošināšanas nozarē.
Lūdzu zvanīt Vald. Bebrim 759-0266.

Vēlos pirkt
izšūtu latviešu vīrieša tautisku kreklu.
Zvanīt 224-1499.

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI
šuj apģērbus pēc mēra un gaumes
Runā vāciski
Old Mill Tailors
Rudi H. Schneider
7 Riverview Gardens — 769-9535
PIE BLOOR, VIENU BLOKU RIETUMOS NO JANE

DV KLUBS
MEKLĒ
darbinieku — bāra apkalpotāju
pilnam jeb daļējam darba laikam. Lūdz zvanīt Ainai Selgai (416) 759-0460.

RATAS OPTIC
Igauņu uzņēmums.
219 Danforth Ave,
Toronto, Ont. M4K 1N2
465-6251
Atvērts pirmd. - piektd. 10—18
sestdienās 10—15
- Gatavojam pēc acu ārsta paraksta brilles un visāda veida kontaktu lēcas.
- Rāmji lielā izvēlē.
- Izkārtojam acu pārbaudes.
- Latviešiem 10% atlaide, ieskaitot brilles uz Latviju.

RM NSM
ROSAR-MORRISON
FUNERAL HOME LTD
Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5
Tel. 924-1408
RŪPĪGA UN SMALKJUTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

DR. ROBERTS VAGNERS, O. D.
ACU ĀRSTS
Pārbaudu acis un sagādāju brilles, kā arī kontaktlēcas savā jaunatvērtajā kabinetā. Vēlama iepriekšēja pieteikšanās. Pieņemu arī vakaros un sestdienās.
3439 YONGE ST., TORONTO, ONT., M4N 2N1
Tel. (416) 485-5233.

Get 75 mpg large car, R.V.'s etc. Build and install a new covey gas vapour carb. Fit any car, truck or R.V. For inform. send self-addressed stamped envelope to: Thrift Carb. 10731 King Geo. Hwy., Surrey, B.C. V3T 2X6.

SARMĪTE BULTE, BA, LLB
ADVOKĀTE—NOTĀRE
Thompson Building — pretīm City Hall —
65 Queen St. W., suite 1105
Toronto, Ont. M5H 2M5. Tel. (416) 860-0082

IERĪKO, LABO UN MAINA
plumbing, eļļas, gāzes un elektr. apkures, silta ūdens tankus, skursteņu oderes (liners), tīra krāsnis un ūdens tankus.
ROLAND KULLIK
(416) 275—1280.

ZIEDI UN DĀVANAS
GARDENIA
FLOWERS & GIFTS
362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)
466-1951 vai 466-1502
ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, ĶOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS
Inta Tau

Izdaru krāsošanas darbus
Nocenošana par brīvu
Zvanīt no pl. 10—23,
tālr. 924—7095.

Sazinaities ar mūsu biroju par
PAZEMINĀTAS CENAS UN BRĪVDIENU LIDOJUMIEM UZ DIENVIDIEM

Tampa/St. Petersburg
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $198
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Ft. Lauderdale
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $259
Lidojums turp un atpakaļ, iesk. viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $479

California
Lidojums turp un atpakaļ..... sākot ar $298

Caribbean
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $399

Mexico
Lidojums turp un atpakaļ, ar viesnīcu (1 nedēļai)..... sākot ar $469

SAMAZINĀTAS ABU VIRZIENU LIDOJUMU CENAS NO TORONTO UZ:

UZ EIROPU

London/Manchester..... sākot ar $418
Amsterdam..... sākot ar $498
Frankfurt/Düsseldorf..... sākot ar $568

UZ AUSTRĀLIJU

Sydney/Melbourne..... **sākot ar $1729**

Sīkāka informācija un rezervācijas:

ATLAS TRAVEL SERVICE
103 RONCESVALLES AVE., TORONTO, ONTARIO, M6R 2K9
TEL.: (416) 531-3519
RUNĀJAM LATVISKI!

Aizmirstie...

(Turpinājums no 3. lp.)

vietoti vairāki biedrību pārskati. Kādā ziņojumā norādīts, ka gada laikā notikušas 187 sanāksmes, kas pulcinājušas 19,675 apmeklētājus, kaut gan dažas sanāksmes rīkotas kopā ar citām tautībām. Pārskatos mazāk minēti skaitļi, bairāk aprakstīti latviešu pienesumi jaunajā zemē.

Ievietotas kopijas no dažiem latviešu izdevumiem, kā Dieva Sveiksme, Baznīcas Vēstis, Strādnieku rīts. Latvieši atzīmējuši 50 un 60 gadu biedrību jubilejas, Latvijas neatkarības svētkus, rīkoti dažādi sarīkojumi ar priekšnesumiem, bazāriem vai teātŗu izrādēm, pie kam gandrīz visos gadījumos tās beigušās ar deju. Ieejas maksas pēc šī laika cenām ļoti mērenas, 40 līdz 60 centu, ar nodokli 72 centi, tītara pusdienas 65 centi, kāda ieejas maksa teātrī 1923. gadā 10 centu, pat vēl 1930. gadā uz bazāru ieejas maksa bijusi tikai 10 centu.

Dažos gadījumos notikumi latviešiem nav norisinājušies miermīlīgi. The Boston Journal, 1908. gada 3. augustā raksta par latviešu nemieriem Roksberijā, kur uz katriem desmit latviešiem bijis viens policists. Protesta mītiņā piedalījušās arī sievietes, kas laikam tajos laikos bijis neparasts notikums. The Boston Daily Globe īpašā izdevumā 1919. gada 2. maijā pirmajā lapā apraksta latviešu sarkano karogu parādi, kur 113 cilvēki apcietināti un liela daļa ievainoti. Pārējie raksti par latviešiem ir informātīvas dabas. Kad latvieši sasniedz ASV krastu bēgļu laivās no Zviedrijas, avīžnieki jūt līdzjūtību, aprakstot apstākļus, kāpēc noticis brauciens.

Osvalds Akmentiņš ir vācis ziņas par latviešu iecelotājiem Amerikas kontinentā, rakstījis par tiem presē un sarakstījis grāmatas. Izdevums par Roksberijas latviešiem ir iespiests tikai desmit eksemplāros, kas autoram izmaksājuši pāri par simts dolariem. Grāmatas apakšvirsraksts — Latvieši Roksberijas Kalnā (Latvians on Roxbury Hill). Viņš cer, ka būs iespēja šīs grāmatas pārdot. Autors saka: ,,Pūles, kas šai izdevumā pieliktas, nav aprakstāmas, jo vēsturiskie papīri ir jāmeklē un vēlreiz jāmeklē. Kāpēc es to darīju? Nu vienkārši, lai cilvēki zina, ka latvieši arī tur dzīvojuši. Tagadējie melnie par tādiem latviešiem neko nezina, un kas viņiem to stāstīs. Mūs bīda visur nost. Dzen no dzimtenes ārā un arī no vēsturiskās Roksberijas, kas bija reiz liels latviešu centrs Amerikā. Te latviskā darbība sākusies jau kopš 1890. gada, sākumā ar dievkalpojumu latviešu valodā. Arī latvieši zina maz par Roksberiju, jo vairums tagad ir tādi, kam nekas nopietns neinteresē!"

O. Akmentiņš 9. februārī nolasīja priekšlasījumu angļu valodā Roksberijas Hailandes vēstures biedrībā, kas darbojas pie Pirmās baznīcas Roksberijā. Viņa temats bijis par latviešiem Roksberijā, kaut neviens no latviešiem tur nav ieradies. Klausītāji referātu uzņēma atzinīgi, kaut referents norādīja, ka viņš nav vēsturnieks, bet latvietis, kam interesē savu priekšgājēju likteņi svešumā.

Vērojot stāvokli no Ņujorkas, kas ir apmēram ap 200 jūdzes (300 km) attālumā, jābrīnās, ka Bostonas latviešu organizācijām nav bijusi interese par saviem priekšgājējiem. Akmentiņš pats samaksājis izdevumus par grāmatu, pats mēģina to pārdot, bet organizācijas vai draudzes nav neko palīdzējušas. Viņš cer pārdot iespiestos desmit eksemplārus par 15 dol. gabalā. Bostonā darbojas trīs draudzes, ir divas bibliotēkas (ALTS un DV), vairākas lielas un dažas mazākas latviešu organizācijas un klubi, bet neviens neinteresējas par Bostonas latviešu vēsturi.

Akmentiņš ir apbrīnojams cilvēks. Viņš savācis ziņas un dokumentus par latviešu iecelotājiem dažādās vietās, sarakstījis vairākas grāmatas, ko izdod par saviem līdzekļiem, kaut atsevišķos gadījumos saņēmis arī latviešu sabiedrības atbalstu, tomēr maz ir vēstures cienītāju, kas vēlas atcerēties senus notikumus. Varbūt varētu rasties latviešu labvēļi, kas no Akmentiņa iegādātos šo izdevumu un uzdāvinātu latviešu bibliotēkām un skolām, kaut Draudzīgā aicinājuma atcere šinī gadā jau pagājusi. Adrese: **O. Akmentiņš, P.O. Box 40, Dorchester, MA 02122.**

V. Irbe

Volejbola izlase

Kanadas—ASV latviešu izlašu sacensībām Dziesmu svētku laikā (sestdien, 5. jūlijā, pl. 9.30 Ryersona vingrotavā) LSAK Volejbola nozares vadītājs Oļģerts Kurcigs Kanadas latviešu izlasē izraudzījis Viktoru Skujiņu, Vili Ozolu, Pēteri Siksnu, Andreju Lapiņu, Ivaru Kopštalu, Dāvidu Balodi, Arturu Siksnu, Mārtiņu Veinbergu un Albertu Vītolu.

Zinot mūsu ASV volejbola augsto kvalitāti un ievērojot, ka Kanadas latviešu izlasi veido vairums Toronto JKS spēlētāju, kas ziemas periodā kopā spēlējuši vietējā augstākajā līgā, 5. jūlijā sagaidāma interesanta sacensība.

Vēl nav ziņāms ASV izlases sastāvs, kas noskaidrosies pēc ASV latviešu finālspēlēm 24. un 25. maijā Kalamazū, taču iespējams, ka ASV izlasē būs olimpiskās zelta medaļas īpašnieks Aldis Bērziņš.

L.S.A.K. INFO.

Tenisa sacensības

Latviešu sporta apvienības Kanadā Tenisa nozares sezonas atklāšanas turnīrs notiks sestdien, 31. maijā, un svētdien, 1.jūnijā Columbus Centre (901 Lawrence Ave. W., Toronto) laukumos. Spēļu sākums abās dienās pl. 10 no rīta. Programmā sieviešu un vīriešu vienspēles, vīriešu un jauktās pāŗu spēles, vienspēles jauniešiem līdz 18 gadiem. Starta nauda $10.00, jauniešiem $5.00.

Dalībnieku iepriekšēja pieteikšanās vēlama, pieteicoties pie LSAK Tenisa nozares vadītāja Induļa Dulpiņa, 101 Lawrence Ave. W., Toronto, Ont. M5M 1A7, tālrunis mājās 482-9181, darbā — 364-2300.

Grāmatas dāvanām

Laiks, telpa, laudis IV daļa	40.00
Z. Aistars — Ievainots zelts, stāsti	$13.50
I. Vīksna — Neviens mūs nedzird	$12.00
L. Pērļupe — Priekšpilsētas noslēpums	$ 6.60
N. Kalniņš — Anitas stāsti	$ 5.60
K. Ķezbers — Kurzemes Hercoga Dālderis	$ 6.60
A. Dziļums — Gaišie logi	$10.00
Latvju Enciklopēdija — 2	$52.00
Arno Teivens — Latvijas Dzirnavas	39.00
Latviešu karavīrs pēc Otrā pasaules kara, nr.9	$30.00
E. Grīslis — Mēs dzīvojam cerībā	$18.00
A. Šilde — Valstsvīri un Demokrati	$21.00
1905. gada revolūcijas cīņu un sodu dienās	$9.00
Garīgs apskats II	$15.00
88 Latviešu Tautas dejas un Apdares	$27.50
Mūzikālie pavadījumi 88 dejām	$12.00
E. Aistars — Sāksim vēlreiz, rom.	$16.00
L. Gulbe — Varbūt — es esmu mežs, dzejas	$12.00
K. Sidars — Aiz ezera balti bērzi, rom	$16.00
O. Liepiņš — Tālos atspulgos, atm.	$24.00
J. Daģis — Kārlis Ulmanis III	$42.00
Rūgtais Apinis — 58	$ 5.00
O. Perro — Vēstures veidotāji	$20.00
Dainu izlase — Trīs Skuju Koki un Bērzs	$12.00
Latviešu karavīru dziesmas ar notīm	$12.50
Latvija — sienas kartes	$12.50
Latvijas un Padomju Krievijas miera līgums	$ 7.00
T.L.B. — Paaudzes paaudzēm, rakstu krājums	$15.00
I. Gubiņa — Kaza kāpa debesīs, ceļ. piez.	$13.00
V. Hazners — Varmācības Torņi —II	$49.00
T. Krūka — Rīgas Ieviņā — Jaunatnes romāns	$12.00
Priekulieši — Atceres	$42.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, kā arī citas mantas.

DV Grāmantīca, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

Pirmdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 17.00
Otrdienās ..... no pl. 12.00 līdz pl. 19.00
No treš. līdz piektd.,iesk..no pl.12.00 līdz pl. 18.00
Sestdienās — no pl. 9.00 līdz pl. 13.00.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA-SALONS,4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, tālr.757-1482.
Darba laiks:no otrdienas līdz piektdienai no pl.15.00-20.00
Sestdienās — no pl. 10.00 līdz pl. 15.00.

INTERESANTAM DARBAM VAJADZĪGA MAŠĪNRAKSTĪTĀJA UN KOREKTŪRU LASĪTĀJA

ar labām latviešu valodas zināšanām

daļējam vai pilnam darba laikam pēcpusdienas maiņā.
Gadu skaits nav šķērslis. Var vienoties par stundu vai arī gabala darbu. Lūgums zvanīt darbdienās
465—7902 vai **466—1514.**

Pāragri no šīs zemes šķīries mūsu draugs

Zigfrīds Riekstiņš

dzimis 1929. gada 3. maijā Rīgā,
miris 1986. gada 17. maijā Toronto.

Viņu mīlestībā atcerēsies
Puļķis ģimene

Dieva mierā aizgājuši mūsu nodaļas biedri

Haralds Iesals — miris 1986. gada 17. aprīlī,
Krišs Dārznieks — miris 1986. gada 23. aprīlī,
Alvīne Reinberga — mirusi 1986. gada 9. maijā.

Viņus piemiņā paturēs
DV Bramptonas nodaļa

Ansis Skujiņš.

Aplams savienojums

Feļetons ar autora zīmējumiem

Iznāk kādreiz iekulties ļoti nepatīkamā stāvoklī. Visvairāk tas mēdz atgadīties lielu svētku laikā. Traki neērti, ziniet. Tu, cilvēks, nekā ļauna nenojauzdams, savā nodabā pa ielu ejot, gandrīz uzgrūdies virsū vecākam pārim. Tos tev it kā vajadzētu pazīt, bet — lai tevi nosit — tu nevari atcerēties, kā viņus sauc un kas tie vispār tādi par putniem. Viņi tevi pazīst, jo tu kādā sarīkojumā esi visu priekšā kaut ko glupu lasījis vai turējis gaŗu galda runu. Viņi sagaida, ka tu katru klausītāju esi ievērojis, iezīmējis un iegaumējis.

Sestdien biju zirgu auļošanas sacīkstēs. Var tur ticēt, var neticēt, bet veselus piecus dāldeŗus liku uz zirga Princese Dī. Neesmu viegli uzbudināms, bet kad mana ķēvīte par ūsas tiesu palika otrā vietā — sprāgoņa tāda! — es pazaudēju vēso prātu. Pagriezos pret tēvaini, kas stāvēja man blakus un pārskaities lādējos. Īsti sulīgi un no sirds. Angliski, protams. Svešais — miera iemiesojums — likās pārsteigts un latviski teica:

,,Neņem to tik traģiski, Arni!'' Ievērojiet — viņš nosauca mani vārdā!

,,Ak, p-piedodiet!'' es stostījos, ,,es jūs nep-pazinu bez jūsu p-pīpes.'' — Var jau būt, ka svešais nekad nebija pīpējis, bet man nekas cits tobrīd neienāca prātā. Jutos muļķīgi. Zaudēju katru interesi par zirdziņiem. Nepatiksmē klunkuroju mājās.

Pārvilcies mājās, tik vien paspēju, kā atraut vaļā alus skārdeni, kad zvana tālrunis. Iekampu vēso alu. Ir ļoti nepatīkami, ja nevar pēc balss pateikt, kas zvana. Sveša balss:

,,Hallo, vecais āpsi, šeit runā Edgars. — — Ko? Tu manis nepazīsti? Tev vajadzētu atcerēties senos draugus.''

Man nebija ne jausmas. Sūcu gardo alu.

,,Jā, jā,'' es tad priecīgi saucu, ,,Edgar, tas tu? Nu ja, ka Edgars. Kā es varēju te i piemirst? Kā tev sviežas, Edgar? Un kā Edgarienei..., tas ir... tavai otrai pusei, es gribēju teikt?''

,,Nevaru sūdzēties. Man gadījās būt šajā pusē. domāju — piezvanīšu vecam draugam. Kur tie gadi?! Varbūt varam satikties. Izdzert pāris alutiņus. Ko tu par to saki?''

Nevarēju saprast, kas tas tāds par Edgaru. Tam jābūt kādam vecam paziņam. Cik Edgarus es zinu? Edgars Kovārnis, Edgars Kloķītis, Edgars Pīļkāja, Edgars Ratusmēre... Vai būtu vēl kādu Edgaru piemirsis? Man jāuzzina par viņu vairāk. Piemēram — kur viņš dzīvo?

,,Glāzi alutiņa?'' es teicu, ,,kāda lieliska doma! Tu vēl arvien turpat dzīvo? Tai pašā mājā?''

,,Nē. Mēs veco māju pārdevām. Nopirkām jaunu. No ķieģeļiem. Pie ezera. Vecā koka māja bija par lielu. Atceries? Un pārāk tuvu dzelzceļam. Bērni izauguši. Dzīvo citur.''

Nu padomā! Edgars, kuŗš agrāk dzīvoja pie dzelzceļa. Tagad pie ezera. Kas, pie joda, tas varētu būt? Vai vecums mani vajā, ka nevaru atcerēties? Būs jāizviļina, kā sauc viņa sievu.

,,Un ko tava laulene tagad dara? Viņa vienmēr bija tik rosīga. Strādāja kā darba zirgs.'' (Zirdziņi man vēl stāvēja prātā.) ,,Agrāk bija ļoti izskatīga. Vai vēl arvien spēj vīriešus valdzināt?''

,,Kas? Marta? Mana vecene nekad ne pēc kā neizskatījās. Bēdz un neskaties! Tu laikam domā par kādu citu. Jā, Marta vēl arvien strādā skārnī aiz letes.''

Tātad Edgars un Marta. Pārdevuši koka māju. Tagad dzīvo ķieģeļu mājā. Bērni pieauguši. Marta neizskatās ne pēc kā un strādā miesniekam. Kas tie tādi varētu būt? Nē, man vajaga vairāk pieturas punktu.

,,Tu, Edgar, vēl arvien strādā to pašu darbu? Tu jau biji īsts meistars savā arodā. Vai tu vēl dari to pašu?''

,,Tā gan. 30 gadus tajā pašā darbā. Par vēlu mainīt darbu tagad. Vēl pieci gadi. Tad pāriešu valsts maizē.''

Goddien' neatceros 60 gadus vecu Edgaru ar neglītu Martu.

,,Vēl vakar es par jums ābiem domāju, Edgar. Kur tad mēs īsti iepazināmies? Zirgu sacīkstēs, vai ne?''

,,Taču nē! Jāņu ballē. Jūs abi ar Martu atnācāt kopā. Atceries? Bet es tev Martu atņēmu. Savaldzināju ar savu šarmu. Nav brīnums, ka tu to negribi atcerēties. Tev tas gan koda kaulā, vai ne?''

,,Kozi', vai tik es nebūšu tev Martu atdevis, ja jau viņa izskatījās čābiski. Es jau vienmēr draugu labā uzupurējos.''

,,Nu, tev nebija daudz teikšanas. Mēs ar Martu uzreiz sapratāmies. Tu noskaities un aizvilkies mājās kā slapjš suns.''

,,Paklausies, Edgar vecais ūpi, to tev derētu zināt: ja Marta atstāja mani un sasitās kopā ar tevi, tad viņa izdarīja lielāko kļūdu savā dzīvē. Apprecēja sienāzi, kas viņu izbazūnē par atbaidošu un spiež vergot miesniekam.''

,,Marta paredzēja, ka tu kļūsi dulns ākst vecuma dienās, un viņai bija taisnība. Bet tu vēl arvien nevari samierināties, ka viņa nedabūji.''

,,Teiksim tā: tu, Edgar, uzmanies! Ja tu neturēsi savas žaunas, es klausulē iepūtīšu svilpi. Troksnis tev pārplēsīs bungādiņas. Un tā tev, seskam, pienāktos. Tu esi pārvērties. Kādreiz biji patīkams cilvēks. Bet tagad? Pēdējais suslaks ķieģeļu mājā.''

,,To tu ņem atpakaļ, Imant!''

,,IMANT! Es neesmu Imants.''

,,Kur tad Imants palicis? Ka tik nav... aizmirsis dzīvot. Es gribu ar viņu runāt.''

Literāri ievirzīts es jūsmīgi skandēju:

,,Imants nevaid miris,
Bet tikai izliekas.
Viņš bārdu sen nav dzinis,
Par Šmitu uzdodas.''

The Wine Rack

piedāvā Kanadas labākos vīnus, glāzes un piegādi.

Lūdzu zvanīt veikala pārzinim Jānim Rudzītim.

17 Leslie St.
(Lakeshore & Leslie)
TORONTO
Tālr. (416) 469-2432

CHATEAU-GAI WINES

3003 Danforth Ave
(Shoppers World)
TORONTO
Tālr. (416) 694-4880

,,Par Šmitu?'' Edgars brīnījās.

,,Kādu numuru jūs uzgriezāt? — — Ā! Tā jau domāju. Aplami savienots. Sveiciniet nesmuko Martu!'' — KLIK — ,,Ķēms tāds!''

Savu mūždien' neesmu neviena Imanta pazinis. Prātuļoju, kas tas par mūdzi Edgaru. Blaumaņa purva bridējam jau sen būtu jābradā pa aizsaules kukaiņu purviem. Iedzēru veldzējošo alu.

Zvana jau atkal. Paceļu klausuli. Atbildu pārvērstā balsī:

,,Ko gribējāt?''

Tā pati Edgara balss, bet tagad gluži pieklājīgi:

,,Vai es, lūdzu, varētu runāt ar Imantu Šmita kungu?''

Man Edgara pietiek! ,,Sorī,'' atbildu ne savā balsī, ,,Šmita kungs sēž cietumā par nodokļu nemaksāšanu.''

,, — — ?''

Nolieku klausuli. Tā jā. Tagad būs miers. Kas t', nelaim', Imants tāds varētu būt?''

Vārds Nikolajam Tolstojam

Brīvi atstāstījis A. Saulītis

Angļu televīzija (BBC) ,,Uzskatu'' raidījumā deva vārdu vēsturniekam grafam Nikolajam Tolstojam. Skaidri un noteikti Tolstojs Ļeņina nodibināto iekārtu klasificēja par bandītu valsti, kur maza bandītu grupa valda pār milzu valsti, balstoties uz bruņotu spēku un varu, neierobežotu un brīvu no atbildības likuma priekšā. Starpība starp Staļina un Al Kapones valdīšanas metodēm ir vienīgi apmēros, bet ne saturā.

Jo cieši ar Čikagas gangsteŗiem Staļins sadarbojās 1928. gadā, kad viņš nesekmīgi mēģināja uzlabot Padomju valsts tautsaimniecību ar Savienoto valstu 100 dol. zīmju viltošanu.

Kopš 1917. gada, Padomju valdnieki ir ,,likvidējuši, nomocījuši miljoniem savu pilsoņu. Cietušo skaits, mēreni novērtēts, varēja būt 100 miljoni. Trīsdesmitos gados, sarkanā terrora laikā, tipisks rīkojums provinces čekai bija šāds: ,,Jums tiek uzdots iznīcināt 10.000 tautas ienaidnieku. Ziņojiet par izpildīšanu.''

Padomju valsts pārspīlētā drošības kontrole pastāv tikai vienam uzdevumam — vadoņu apsargāšanai no tiem miljoniem, ko viņi pārvalda. Staļins vairāk baidījās no padomju bruņotiem spēkiem nekā no Hitlera armijām. Tā izskaidrojamas Staļina tīrīšanas bruņotos spēkos. Vēlāk kaŗā padomju spēki iznīcināja vairāk savējo nekā vāciešu.

Padomju cilvēks ir piesātināts ar ideoloģiju. Jau Ļeņinam marksistu ideoloģija bija tā brīnumzālīte, kas izskaidro un atrisina visas problēmas. Staļins bija pārliecināts, ka viņam pieder zinātņu monopols bez opozicijas. Visi, kam daudz maz smadzenes darbojas, tika likvidēti, iesprostoti vai izraidīti. Šis process neierobežoti turpinās vēl šodien (Solžeņicins, Sacharovs). Gorbačovam līdz ar amatu ir arī sevišķas tiesības. Nesodīts viņš var dot rīkojumu likvidēt, ieslodzīt vai izraidīt jebkuŗu padomju pilsoni.

Ne jau krievi vien cieš no padomju apspiešanas. Tautām, kas robežojas ar Padomju valsti un kas vēl brīvas, vajadzētu saprast, ka Padomju savienība bez kaŗa pieteikšanas sasniedz savu mērķi. Ne kaŗa pieteikšanai, bet savstarpējam neuzbrukšanas un draudzības līgumam seko okupācija. To labi zina gruzīņu, somu, mongoļu, igauņu, latviešu, lietuviešu, poļu, rumāņu, ungāru, čechu un afganiešu tautas.

Ir ieskati, ka krievu tauta ir pieradusi pie pātagas un tikai autokratiska valdība, mantota no cara laikiem, var uzturēt Krievijā kārtību. Tagad gan maz ir tādu vēsturnieku, kas tā domā.

Pirms revolūcijas Krievija, neraugoties uz kļūdām, apgādāja Vakareiropu ar labību. Krievija bija kristīgās , civilizētās Eiropas svarīgs loceklis. Rūpniecības attīstība, procentos izteikta, bija straujākā Eiropā. Autokratiskā Krievijā pastāvēja neatkarīga tiesa, parlaments ar politiskām partijām, autonomas arodbiedrības un vāja preses cenzūra. Pēdējās dekadās Krievija humanitārās mākslās (literatūra, mūzika, gleznieciba) bija pirmā vietā civilizētā pasaulē.

Miera kustības personas propagandē, ka padomju vadoņi ir normāli cilvēki, ar kuŗiem var ,,taisīt veikalus''. Tas zināms ir optimistisks uzskats. Kas uz Tolstoju attiecas, viņam esot grūti ticēt, ka cilvēki, kas visu mūžu dzīvojuši fantazijas un noziegumu pasaulē, kā Gončarovs un viņa kollēgas, un kas ir darbojušies tādās izdarībās kā viņi ir darbojušies, — ka tāds cilvēks var pēkšņi kļūt normāls un drošs.

Teļa un cūkas gaļas pastēte

4 ēdamk. sviesta vai margarīna
1 vid. lieluma sagriezts sīpols
1/2 mārc. sēnīšu, katra pārgriezta uz pusēm
1/2 mārc. cāļa aknu, katra pārgriezta uz pusēm
1/2 mārc. maltas cūkas gaļas
1/2 mārc. maltas teļa gaļas
1/4 tases putu krējuma vai piena
1/2 tējk. piparu
1/4 tējk. malta muskatrieksta (nutmeg)
1/8 tējk. stipras piparu sulas (hot pepper sauce)
pētersīļi greznošanai
sausi cepumi (crackers) bez sāls

Dienu iepriekš sviestā apcep sīpolu, kamēr gaiši brūns. Pievieno sēnītes un cāļa aknas; cep, kamēr aknas gaiši brūnas un zaudē sārtumu, apm. 5 min., šad tad apmaisot.

Elektriskā sasmalciņātājā vidējā ātrumā sasmalcina aknu maisījumu. Noliek sānis.

Pannā karsē cūkas un teļa gaļu, kamēr zaudē sārto krāsu, pastāvīgi apmaisot. Pannu noceļ no riņķa, sacepumam pievieno aknu maisījumu, krējumu, piparus, muskatriekstu, piparu sulu un sāli. Gaļas masu ielej traukā, apklāj un ieliek ledusskapī uz pāris stundām, kamēr atdzisusi.

Pasniedz viesībās kā uzkodas vai nu ar pumpernikeliem vai sausajiem cepumiem.

Kā risināsies...

(Turpinājums no 1. lp.)

tīvitātēm Kanadas galvaspilsētas centrā, lai ar politisku akciju paceltu mūsu jautājumu kanadiešu sabiedrībā un gūtu arī zināmu publicitāti. Šīs dienas norisi vadīs Ģirts Sīpoliņš, politiskās demonstrācijas mācītājs Māris Ķirsons, kulturālās norises Lalita Saliņa, mākslas izstādi Karina Mieriņa.

Par lektoriem saistīti mūsu pazīstamākie zinātnieki, universitāšu mācībspēki, politiskie un jaunatnes darbinieki, kā arī vairāki garīdznieki. Kongresa ievadreferātu par dzīvo latvietību, kas būs arī kongresa vadmotīvs, dos prof. Dr. Vaira Freiberga, tāpat piedalīsies profesors politiskajās zinātnēs Juris Dreifelds. Ivars Bērziņš runās par vācu okupāciju Otrā pasaules kara laikā Latvijā un latviešu legionu, sakarā ar baltiešu, ukraiņu un citu apspiesto tautu piederīgo vajāšanām ASV, apsūdzot tos, „kara noziegumos". I. Bērziņš pēc profesijas ir advokāts un ar šiem jautājumiem daudz nodarbojies. Kongresa programmā paredzēts arī īpašs posms „Es kara aiziedams" un pārrunas par latviešu lomu sveštautu karaspēkos un patvērumu zemju karaspēkos, piedaloties vēsturniekam Edgaram Kiršam un pkv.-ltn. Sigurdam Andersonam.

Īpašs posms būs veltīts politiskai darbībai — kā latvietis darbojas patvēruma zemju politiskā laukā, uzskati par politiskiem mērķiem, darbību un analizes par mūsu metodēm salīdzinājumā ar cittautu pieeju politiskai darbībai. No tālās Austrālijas piedalīsies Rolands Lappuķe ar referātu par iespējām veidot latvisku kultūras jaunradi ārpus Latvijas. No lektoriem Alfreds Stinkurs, kas dzimis 1950. gadā okupētajā Latvijā, Rīgā, brīvajā pasaulē atrodas tikai apmēram trīs mēnešus un stāstīs par dzīvi apspiestajā dzimtenē, iepazīstinot ar turienes pagrīdas dzeju, folkloras kustību un rādīs skaņu lentes un slīdītes. Par Latvijas apstākļiem runās arī Olafs Brūveris, kas atstājis Latviju pirms apmēram desmit gadiem un pašlaik ir latviešu draudzes mācītājs Bostonā. Kā viņš, tā arī Stinkurs daudz cietuši no Latvijas okupācijas varas un padomju režīma. Par latviešu baptistu koloniju Brazilijā runās Arnolds Kārklis un kā tur saglabājusies latviešu valoda, kuru runā vairākās paaudzēs. Viņš tikai nesen atgriezies no saviem pētījumiem Brazīlijā un turienes Vārpas kolonijā, kur latvieši ieceļoja no Latvijas divdesmito gadu sākumā un iekārtojās dzīvei mūža mežā, pārciesdami daudzas sākuma grūtības.

Pirmo reizi kongresā parādīsies arī 10 darba grupas. Atsevišķi posmi paredzēti jauniešiem ar vājāku latviešu valodu un zināšanām par latviešu sabiedrību. Tiem būs veltīta Krustvecāku programma, kur krustvecāki palīdzēs iekļauties kongresa gaitā un latviskajā pasaulē, dienas programmu pārrunājot arī angļu un vācu valodā, pēc vajadzības arī kādā citā svešvalodā. Katru dienu būs arī īpaša vakara programma, vadīs Liliana Stārasta. Pirmais kongresa vakars būs veltīts jauniešu iepazīšanai un par to atbildīgs būs Eriks Eglītis ar Rietumu krasta jauniešiem no Vankuveras. Otrs vakars būs veltīts Latvijai. Nākošajā vakarā Andrejs Vītols un citi Montrealas jaunieši gatavo nakts rotaļas ar dažādiem pārsteigumiem un dziedāšanu. Teātrim būs veltīts ceturtdienas vakars ar diviem uzvedumiem ar atbildīgo vadītāju Paulu Raudsepu no Bostonas. Piektdien Toronto jauniešu kabarē vakars un pēdējā vakarā elegantās vakariņas ar balli, kuŗā spēlēs Elektriskie burkāni. Par šo vakaru gādās Inese Korba. Ceturtdien būs vēl ugunskurs, vadīs Eriks Kronīte.

Katru kongresa dienu sāks ar vingrošanu un brokastīm, tad mazs atelpas brīdis un dienas programmas sākums ar referātiem, darba grupām pēcpusdienās, vakariņām un vakara programmu līdz pusnaktij. Sestdien vēl būs pilnsapulce ar darba grupu rezolūcijām, bet svētdien, pēdējā dienā, kongresa kritika.

Kongresam pašlaik pieteikušies jau 180 dalībnieku, piekam līdz šim gandrīz puse no ASV, galvenokārt no Austrumkrasta un vidienes, mazāk pārsāvēts Rietumkrasts. Kanada un Eiropa devusi gandrīz otru pusi, daloties līdzīgās daļās ar pārdesmit dalībniekiem no Austrālijas. No Eiropas vislielāko skaitu devusi Anglija un Zviedrija, mazāko Vācija. Protams, šie skaitļi nav galīgie, jo pieteikumi vēl ienāk. Cerības, ka līdz kongresa sākumam būs 250 dalībnieku, kas ir arī rīkotāju mērķis. Piedalīšanās maksa ir tikai 300 Kanadas dolaru, ASV — 220 dol., ar 50 resp. 36 dol. iemaksu. Pieteikšanās kongresam Toronto Latviešu Centrā, kur ir rīcības komitejas mītne: Latvian Canadian Cultural Centre, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont.M4A 2N8, Canada. Tālr. (416) 759—4900.

V.S.

MONTREALA

● Pensionāru apvienības sanāksmē 22. maijā piedalījās 37 dalībnieki. Tajā atzīmēja apvienības biedra Ozola 75 gadu dzimšanas dienas atceri, kas aprit maija mēnesī. Šajā mēnesī gadu mija arī viņa kundzei, un 31. maijā arī laulības jubileja, tātad trīskārtīga atcere, kuŗā Ozolu pāŗa uzdevumā dāmu komiteja E. Ķīvītes vadībā pacienāja pensionārus un aicinātos viesus ar siltām pusdienām, kafiju un tortēm. Apaļo gadu jubilārs pats pastāstīja par savām darba gaitām Latvijas, kā arī abu okupācijas varu laikā. Vēlāk mobilizēts būvbataljonā, ar kuŗu nokļūst Vācijā. Pēc kaŗa satiekas Zviedrijā ar savu kundzi, kas ar bēgļu laivu pēdējā laika posmā nokļuvusi tur. No Zviedrijas Ozoli pārceļas uz Kanadu, apmetoties uz dzīvi Montrealā un aktīvi piedaloties pirmo trimdas laiku plaši pazīstamā drāmas kopā.

Jubilāru sveica Bērziņa, M. un A. Krievi un D. Vītols ar nolasītiem dzejoļiem. Rakstveida apsveikumu dzejoļus nolasīja pati Ozola, pastāstot arī par savu braucienu bēgļu laivā uz Zviedriju.

Noslēgumā dziedāja tautasdziesmas E. Reveliņa elektroniskās ierīces pavadījumā.

● Kurzemes cietokšņa piemiņas sarīkojumu DV nodaļa rīkoja savā lauku īpašumā Dzintaros 17. maija pievakarē. Sarīkojumu ievadīja māc. G. Hūna svētbrīdis. Tāpat kā vakar sētā sēkla nes augļus vēlāk, tā arī kaŗavīru pašaizliedzība un ziedotās dzīvības ir kā ķīla tautas patstāvībai nākotnē. Uz varonīgo kaŗavīru piemiņu un godināšanu balstīsim nostāju turpmākai tautas patstāvības izcīnīšanai.

Sekoja Induļa Skrastiņa referāts par Kurzemes cietoksni un tā varonīgo aizstāvju audzinātāju — latviešu māti. Lūzt, bet ne liekties! Tā tas notika līdz pēdējam brīdim 8. maijā pirms 41 gada. Referātu kuplināja Daumants Vītols ar Modŗa Lorberga dzejoli Kurzemes korālis un Eižēns Reveliņš, nospēlējot kaŗavīru dziesmu virknējumu. Sarīkojumā piedalījās pāri par 30 apmeklētāju.

D. V.

SV. KATRĪNAS

● Tradicionālās zušu makšķerēšanas sacensības Sv. Katrīnu kluba izkārtojumā šogad notiks 7. jūnijā no pl. 14 līdz pl. 23 iepriekšējā sacensību vietā.

AICINĀJUMS LATVIEŠIEM VISĀ PASAULĒ

LATVIEŠU NAMS MŪŽĪGAJĀ PILSĒTĀ

Mūsu paaudze ir bijusi lieciniece lielākajai savas tautas vēsturiskajai traģēdijai. Kaŗš un posts gājis pāri mūsu zemei un izklīdinājis tautu svešumā. Tai pašā laikā tā piedzīvojusi arī lielāko triumfu, atceroties 800 gadu kristiānizēšanu un savas tautas dēla Juliāna Vaivoda iecelšanu par Svētās Romas Baznīcas Princi.

Šīs traģēdijas un triumfa zīmē skatīsim latviešu tautas sūtību mūžības perspektīvā; uzcelsim tai savu gara brīvības pieminekli, kas runās uz paaudžu paaudzēm Mūžīgajā pilsētā — tur, kur mūsu tautas likteņi jau veidojušies cauri gadu simteņiem. Visas zīmes rāda, ka arī nākotnē Roma būs mūsu drošākā likteņceļu rādītāja.

Šim namam būs daudzkārtēja nozīme: 1) Tas būs centrs, kas garīgi vieno visus latviešus pasaulē. 2) Tas kalpos arī praktiski, dodot katram ceļiniekam vai svētceļniekam pieturas vietu vai apmešanos Mūžīgajā pilsētā. 3) Tas dos apmešanās vietu tiem, kas vēlētos Romā smelties gara kultūras zinības. 4) Tas dos iespēju tiem, kas, svešuma nomākti, vēlētos dzīvot, ja ne savā tēvzemē, tad gara dzimtenē Romā...

Roma ir vieta, par kuŗu dzejnieks Ģēte teicis, ka katrs, kas labi redzējis Romu, nekad vairs nevar justies nelaimīgs. Tāpat teicis rakstnieks Čechovs, ka tas, kas nav bijis Romā, nav dzīvojis dzīvi.

Pagaidu rīcības komitejas vārdā visi tautieši aicināti atbalstīt šo vienreizējo skaisto ideju, piesakot savu materiālo devumu vai nu uz zemāk minētām adresēm vai caur savu draudžu ganiem. Šī devuma pieteikums rādīs sabiedrības atsaucību, kuŗu ņemot vērā, sāks tālāku plānošanu. Iemaksu lūgs tikai tad, kad objekts būs izvēlēts. Ziedotāju vārdus ierakstīs Romas Zelta Grāmatā. — Visām tautām ir nami Romā. Tādam jābūt arī latviešiem. Goda prezidijā tiks lūgta Augstākā garīdzniecība, diplomātiskie pārstāvji, redzamākie sabiedriskie darbinieki un labvēļi.

COR AD COR LOQUITUR

PAGAIDU RĪCĪBAS KOMITEJA:

Priesteris Dr. A.Brumanis
Pārstāvis Romā,
Radio Vaticana,
Sezione Lettone,
Citta Del Vaticano,
Roma, ITALIA

Dr. E. Upenieks,
Latvijas goda konsuls Kanadā,
2 Park Lane Circle,
Don Mills, Ont. M3B-1Z7
CANADA

Antonina Vaivode,
Pārstāve ASV,
1263 E. 67 Street,
Cleveland,OH 44103
USA

Prāv. K. Vilnis,
Pārstāvis Zviedrijā,
P.O. Box 46
Falun, Sverige-Sweden

Tekla Znūteņš-Laizāns
52 Nido Avenue,
St. Francisco, Calif. 94115
USA

Prāv. A. Goldikovskis,
Pārstāvis Klīvlandē,
2131 Milan Ave,
Euclid-Cleveland,OH 44119
USA

Dr. Joanne Baranovska,
6129 North Lenox,
Chicago, Ill, 60646
USA

Dr. Jānis Dimants jr.
Jurdža Fonda pārstāvis
2330 Insbruck Pkw
Minneapolis, Minn. 55421
USA

A. Zalāns,
LKSA Dzintars pārstāvis
12 N. Grace St.,
North Aurora, Ill. 60542
USA

PIETEIKUMS

Vārds un uzvārds:

Adrese:

Telefons:

Pieteikuma summa: $.....

Paskaidrojumi vai piezīmes:

Neatļauju/Atļauju savu vārdu publicēt laikrakstos (nevajadzīgo strīpot)

Paraksts